Το παρόν έγγραφο αποτελεί απλώς βοήθημα τεκμηρίωσης και τα θεσμικά όργανα δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του

►**B** **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 718/2007 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

της 12ης Ιουνίου 2007

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ)

(ΕΕ L 170 της 29.6.2007, σ. 1)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
►**M1**	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 80/2010 της Επιτροπής της 28ης Ιανουαρίου 2010	L 25	1	29.1.2010
►**M2**	Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1292/2011 της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 2011	L 329	1	13.12.2011

▼B

ΚΑΝΟΝΙΣΜΌΣ (ΕΚ) αριθ. 718/2007 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ

της 12ης Ιουνίου 2007

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Μέρος I	Κοινές διατάξεις
Τίτλος I	Αρχές και γενικό πλαίσιο βοήθειας
Κεφάλαιο I	Αντικείμενο και αρχές
Κεφάλαιο II	Γενικό πλαίσιο εφαρμογής
Τίτλος II	Κοινοί κανόνες υλοποίησης
Κεφάλαιο I	Αρχές
Κεφάλαιο II	Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου
Τμήμα 1	Αποκεντρωμένη διαχείριση
Τμήμα 2	Άλλες μορφές διαχείρισης
Κεφάλαιο III	Χρηματοδοτική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
Κεφάλαιο IV	Δημοσιονομική διαχείριση
Τμήμα 1	Αναλήψεις υποχρεώσεων του προϋπολογισμού
Τμήμα 2	Κανόνες αποκεντρωμένης διαχείρισης
Τμήμα 3	Κανόνες για την κεντρική και από κοινού διαχείριση
Κεφάλαιο V	Αξιολόγηση και παρακολούθηση
Κεφάλαιο VI	Δημοσιότητα, προβολή
Μέρος II	Ειδικές διατάξεις
Τίτλος I	Συνιστώσα που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη
Κεφάλαιο I	Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα
Κεφάλαιο II	Προγραμματισμός
Κεφάλαιο III	Υλοποίηση
Τμήμα 1	Πλαίσιο και αρχές υλοποίησης
Τμήμα 2	Δημοσιονομική διαχείριση
Τμήμα 3	Αξιολόγηση και παρακολούθηση
Τίτλος II	Συνιστώσα που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία
Κεφάλαιο I	Στόχος της βοήθειας και επιλεξιμότητα
Κεφάλαιο II	Προγραμματισμός
Τμήμα 1	Προγράμματα
Τμήμα 2	Δράσεις
Κεφάλαιο III	Υλοποίηση
Τμήμα 1	Γενικές διατάξεις

▼B

Τμήμα 2	Διασυνοριακά προγράμματα μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών
Τμήμα 3	Διασυνοριακά προγράμματα μεταξύ δικαιούχων χωρών
Τίτλος III	Συνιστώσες που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και τους ανθρώπινους πόρους
Κεφάλαιο I	Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα
Τμήμα 1	Συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη
Τμήμα 2	Συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων
Κεφάλαιο II	Προγραμματισμός
Κεφάλαιο III	Υλοποίηση
Τμήμα 1	Γενικοί κανόνες
Τμήμα 2	Δημοσιονομική διαχείριση
Τμήμα 3	Αξιολόγηση και παρακολούθηση
Τίτλος IV	Συνιστώσα που αφορά την αγροτική ανάπτυξη
Κεφάλαιο I	Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα
Τμήμα 1	Αντικείμενο της βοήθειας
Τμήμα 2	Γενικές απαιτήσεις επιλεξιμότητας και έντασης ενισχύσεων
Τμήμα 3	Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις για βοήθεια στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 1
Τμήμα 4	Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 2
Τμήμα 5	Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 3
Τμήμα 6	Τεχνική βοήθεια
Κεφάλαιο II	Προγραμματισμός
Κεφάλαιο III	Υλοποίηση
Τμήμα 1	Αρχές και δημοσιονομική διαχείριση
Τμήμα 2	Αξιολόγηση και παρακολούθηση
Μέρος III	Τελικές διατάξεις
Παράρτημα	Κριτήρια πιστοποίησης

▼B

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Σκοπός του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 (εφεξής «κανονισμός ΜΠΒ») είναι η παροχή προενταξιακής βοήθειας στις δικαιούχους χώρες και η στήριξή τους κατά τη μεταφορά τους από το παράρτημα ΙΙ στο παράρτημα Ι αυτού του κανονισμού και την προσχώρησή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(2) Δεδομένου ότι ο κανονισμός ΜΠΒ αποτελεί το μόνο προενταξιακό μέσο για την περίοδο 2007-2013, οι κανόνες για τον προγραμματισμό και την παροχή της βοήθειας στο πλαίσιο αυτού του κανονισμού θα πρέπει να ενοποιηθούν σε έναν ενιαίο κανονισμό εφαρμογής που να καλύπτει και τις πέντε συνιστώσες που θεσπίστηκαν στον κανονισμό ΜΠΒ (εφεξής «συνιστώσες ΜΠΒ»).

(3) Για να διασφαλιστεί η συνοχή, ο συντονισμός και η αποτελεσματικότητα, ιδίως στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου, απαιτούνται και για τις πέντε συνιστώσες ΜΠΒ κοινοί κανόνες για την υλοποίηση της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων συνιστωσών ΜΠΒ θα πρέπει ωστόσο να ληφθούν υπόψη.

(4) Οι διαφορές σε κοινωνικοοικονομικό, πολιτιστικό και πολιτικό επίπεδο στις δικαιούχους χώρες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη επίσης, διότι οι διαφορές αυτές απαιτούν ειδική προσέγγιση και διαφοροποιημένη στήριξη ανάλογα με το καθεστώς μιας χώρας ως υποψήφιας ή δυνάμει υποψήφιας χώρας, το πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο, τις ανάγκες και την ικανότητα απορρόφησης και διαχείρισης.

(5) Η βοήθεια που χορηγείται στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις πολιτικές και τις δράσεις της Κοινότητας στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας.

(6) Η βοήθεια θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής που ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού ΜΠΒ. Θα πρέπει να έχει ως στόχο τη στήριξη ενός ευρέος φάσματος μέτρων θεσμικής ανάπτυξης σε όλες τις δικαιούχους χώρες. Θα πρέπει να ενισχύει τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, να συμβάλλει στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, στην πραγματοποίηση οικονομικών μεταρρυθμίσεων, στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, να ενθαρρύνει την ισότητα των φύλων και τη μη διακριτική μεταχείριση, να προωθεί τα πολιτικά δικαιώματα και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, να στηρίζει την προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας και τη συμφιλίωση και ανασυγκρότηση, και να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και σε υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σ' αυτές τις χώρες.

([1]) ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 82.

▼B

(7) Η βοήθεια προς τις υποψήφιες χώρες θα πρέπει επιπροσθέτως να επικεντρώνεται στην θέσπιση και στην πλήρη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου, και στη συμμόρφωση με τα κριτήρια της προσχώρησης· επίσης θα πρέπει να συμβάλλει στην προετοιμασία των υποψήφιων χωρών για τον προγραμματισμό, τη διαχείριση και την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και της αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία θα τεθούν στη διάθεσή τους μετά την προσχώρηση.

(8) Η βοήθεια προς τις δυνάμει υποψήφιες χώρες θα πρέπει να προωθήσει την εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο και την προσέγγιση προς τα κριτήρια για την προσχώρηση, καθώς και ενέργειες παρόμοιες με εκείνες που θα παρέχονται για τις υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο των συνιστωσών ΜΠΒ που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη, την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την αγροτική ανάπτυξη.

(9) Η συνεκτικότητα και ο συντονισμός των ενεργειών που πραγματοποιούνται σε μια συγκεκριμένη χώρα στο πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών ΜΠΒ θα πρέπει να διασφαλιστούν στο πολυετές επίπεδο σχεδιασμού που προβλέπεται από το άρθρο 6 του κανονισμού ΜΠΒ, ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή, η συμπληρωματικότητα και η συγκέντρωση της βοήθειας.

(10) Η Επιτροπή και οι δικαιούχοι χώρες θα πρέπει να υπογράψουν συμφωνίες-πλαίσιο για να καθορίσουν τις αρχές της συνεργασίας τους στο πλαίσιο αυτού του κανονισμού.

(11) Πρέπει να καταστεί σαφές ποια από τις μεθόδους διαχείρισης που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ([1]), θα εφαρμόζεται για κάθε συνιστώσα, όπως προβλέπεται στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

(12) Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι ο κανονισμός ΜΠΒ προβλέπει βοήθεια στο πλαίσιο της προενταξιακής διαδικασίας, θα πρέπει, κατά την υλοποίηση της βοήθειας, να εφαρμόζεται αποκεντρωμένη διαχείριση των ταμείων, όπου είναι δυνατόν, ούτως ώστε να ενισχυθεί η ιδία ευθύνη για τη διαχείριση της βοήθειας από τις δικαιούχους χώρες. Ωστόσο, θα πρέπει να είναι δυνατό να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, κεντρική, από κοινού και επιμερισμένη διαχείριση.

(13) Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, πρέπει να καταστούν σαφείς οι αντίστοιχοι ρόλοι και οι απαιτήσεις της Επιτροπής και των δικαιούχων χωρών. Οι διατάξεις που αφορούν τις δικαιούχους χώρες θα πρέπει να περιληφθούν στις συμφωνίες-πλαίσιο, στις τομεακές συμφωνίες ή στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

(14) Είναι απαραίτητο να καθοριστούν λεπτομερείς κανόνες για τη δημοσιονομική διαχείριση των ταμείων στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, σύμφωνα με τους οποίους πρέπει να εφαρμόζεται η μέθοδος διαχείρισης κατά την υλοποίηση της βοήθειας. Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων χωρών ως προς αυτό θα πρέπει να καθοριστούν στις συμφωνίες-πλαίσιο, στις τομεακές συμφωνίες ή στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

([1]) ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1995/2006 (ΕΕ L 390 της 30.12.2006, σ. 1).

▼B

(15) Εκτός από τη γενική αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 22 του κανονισμού ΜΠΒ, η βοήθεια στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται τακτικά. Τα προγράμματα θα πρέπει, ειδικότερα, να αξιολογούνται από ειδικές επιτροπές παρακολούθησης, η δε γενική υλοποίηση της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ θα πρέπει να εποπτεύεται σε τακτική βάση.

(16) Η προβολή των προγραμμάτων ΜΠΒ και ο αντίκτυπός τους στους πολίτες των δικαιούχων χωρών έχουν ουσιαστική σημασία για να διασφαλιστεί η ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τη δράση της ΕΕ και για να δημιουργηθεί μία συνεκτική εικόνα των σχετικών μέτρων σε όλες τις δικαιούχους χώρες, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την «επικοινωνία στην Ευρώπη», τη λευκή βίβλο της Επιτροπής για μια ευρωπαϊκή πολιτική επικοινωνίας και την επικοινωνιακή στρατηγική για τη διεύρυνση για την περίοδο 2005-2009.

(17) Δεδομένου ότι ο κανονισμός ΜΠΒ εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2007, οι κανόνες της Επιτροπής για την εφαρμογή αυτού του κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται επίσης από την 1η Ιανουαρίου 2007.

(18) Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού είναι σύμφωνες με τη γνώμη της επιτροπής ΜΠΒ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αντικείμενο και αρχές

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους κανόνες εφαρμογής που διέπουν την παροχή κοινοτικής προενταξιακής βοήθειας η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 (ΜΠΒ), εφεξής «κανονισμό ΜΠΒ».

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «δικαιούχος χώρα»: κάθε χώρα που παρατίθεται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ του κανονισμού ΜΠΒ,

2. «δέσμη εγγράφων που αφορούν τη διεύρυνση»: σύνολο εγγράφων που υποβάλλονται κάθε έτος από την Επιτροπή στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, των οποίων το στρατηγικό και το πολιτικό μέρος αποτελείται από τις αναθεωρήσεις, κατά περίπτωση, των εταιρικών σχέσεων προσχώρησης και των ευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων, τις περιοδικές εκθέσεις που καταρτίζονται για κάθε χώρα και το έγγραφο στρατηγικής της Επιτροπής. Τη δέσμη συμπληρώνει ένα πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο,

▼B

3. «συμφωνία-πλαίσιο»: συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας και η οποία εφαρμόζεται σε όλες τις συνιστώσες ΜΠΒ και καθορίζει τις αρχές της συνεργασίας της δικαιούχου χώρας και της Επιτροπής στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού,

4. «τομεακή συμφωνία»: συμφωνία που αφορά μια ειδική συνιστώσα ΜΠΒ η οποία καταρτίζεται, ανάλογα με την περίπτωση, μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας και καθορίζει τις σχετικές διατάξεις που πρέπει να εφαρμόζονται και δεν περιλαμβάνονται στη συμφωνία-πλαίσιο ανά χώρα ή στις συμφωνίες χρηματοδότησης,

5. «συμφωνία χρηματοδότησης»: ετήσια ή πολυετής συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας, ύστερα από απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής η οποία εγκρίνει την κοινοτική συνεισφορά σε πρόγραμμα ή ενέργεια που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού,

6. «παρατυπία»: κάθε παράβαση διάταξης των εφαρμοστέων κανόνων και συμβάσεων η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης,

7. «οικονομικό έτος»: από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου,

8. «τελικός δικαιούχος»: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή έναρξη και υλοποίηση ενεργειών. Στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης, τελικοί δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις οι οποίες εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση,

9. «κοινοτική συνεισφορά»: το τμήμα των επιλέξιμων δαπανών το οποίο χρηματοδοτείται από την Κοινότητα,

10. «λογαριασμός σε ευρώ»: τοκοφόρος τραπεζικός λογαριασμός που ανοίγεται από το εθνικό ταμείο σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, εξ ονόματος της δικαιούχου χώρας και υπ' ευθύνη της, προκειμένου να δεχτεί τις πληρωμές από την Επιτροπή,

11. «δημόσια δαπάνη»: κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση ενεργειών από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή τον προϋπολογισμό των δημόσιων αρχών της δικαιούχου χώρας και κάθε συνεισφορά στη χρηματοδότηση ενεργειών από τον προϋπολογισμό δημόσιων φορέων ή ενώσεων ενός ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών ή δημόσιων φορέων,

12. «συνολική δαπάνη»: η δημόσια δαπάνη και κάθε ιδιωτική συνεισφορά στη χρηματοδότηση ενεργειών.

Άρθρο 3

Αρχές που διέπουν τη βοήθεια

Η Επιτροπή διασφαλίζει την τήρηση των ακόλουθων αρχών όσον αφορά τη βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ:

— Η χορηγούμενη βοήθεια τηρεί τις αρχές της συνοχής, της συμπληρωματικότητας, του συντονισμού, της εταιρικής σχέσης και της συγκέντρωσης.

— Η βοήθεια συνάδει με τις πολιτικές της ΕΕ και ενισχύει την εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο.

— Η βοήθεια συμμορφώνεται με τις δημοσιονομικές αρχές που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

— Η βοήθεια είναι ανάλογη με τις ανάγκες που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία διεύρυνσης και τις ικανότητες απορρόφησης της δικαιούχου χώρας. Επίσης λαμβάνει υπόψη τα σχετικά διδάγματα.

— Προωθείται σταθερά η ανάληψη της ευθύνης για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της βοήθειας από τη δικαιούχο χώρα και διασφαλίζεται η κατάλληλη προβολή της παρέμβασης της ΕΕ.

▼B

— Οι ενέργειες προετοιμάζονται δεόντως, με σαφείς και επαληθεύσιμους στόχους, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν εντός μιας συγκεκριμένης περιόδου.

— Κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού αποτρέπεται κατά τα διάφορα στάδια υλοποίησης της βοήθειας.

— Οι στόχοι της προενταξιακής βοήθειας επιδιώκονται στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και της προώθησης από την Κοινότητα του στόχου της προστασίας και της βελτίωσης του περιβάλλοντος.

Άρθρο 4

Προτεραιότητες που διέπουν τη βοήθεια

Η βοήθεια προς μια συγκεκριμένη δικαιούχο χώρα βασίζεται στις προτεραιότητες που καθορίζονται στα ακόλουθα έγγραφα, εφόσον υφίστανται:

— την ευρωπαϊκή εταιρική σχέση,

— την εταιρική σχέση προσχώρησης,

— το εθνικό πρόγραμμα για τη θέσπιση του κεκτημένου,

— τις εκθέσεις και το έγγραφο στρατηγικής που περιλαμβάνονται στην ετήσια δέσμη εγγράφων της Επιτροπής που αφορούν τη διεύρυνση,

— τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης,

— το πλαίσιο διαπραγμάτευσης.

Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες που καθορίζονται στις εθνικές στρατηγικές όπου αυτές είναι συμβατές με τους προενταξιακούς στόχους και το πεδίο εφαρμογής που ορίζει ο κανονισμός ΜΠΒ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Γενικό πλαίσιο εφαρμογής

Άρθρο 5

Πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού

1. Το πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού εξασφαλίζει την απαραίτητη συνοχή και συμπληρωματικότητα μεταξύ των συνιστωσών ΜΠΒ σε μια συγκεκριμένη δικαιούχο χώρα. Ειδικότερα, αντικατοπτρίζει τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 9.

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 παράγραφος 3 του κανονισμού ΜΠΒ και στο πλαίσιο της διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 αυτού του κανονισμού, η Επιτροπή προσπαθεί να αφήσει στους ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και στα κράτη μέλη, επαρκή χρόνο για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του προγράμματος.

3. Τα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού περιλαμβάνουν, για κάθε χώρα:

α) γενικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή της διαδικασίας διαβουλεύσεων που έγιναν στη δικαιούχο χώρα και με αυτήν·

β) περιγραφή των στόχων συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οικεία χώρα·

γ) παγιωμένη εκτίμηση των προκλήσεων, των αναγκών και της σχετικής σημασίας των προτεραιοτήτων για τη βοήθεια·

δ) επισκόπηση της παλαιότερης και υφιστάμενης συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία περιλαμβάνει ανάλυση αναγκών και την ικανότητα απορρόφησης, καθώς και τα διδάγματα που αποκομίζονται, και τις σχετικές δραστηριότητες άλλων χορηγών, εφόσον υπάρχουν αυτά τα στοιχεία·

▼B

ε) για κάθε συνιστώσα, περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η παγιωμένη αξιολόγηση που αναφέρεται στο στοιχείο γ) ανωτέρω εκφράζεται σε στρατηγικές επιλογές και περιγραφή των σημαντικότερων τομέων που έχουν επιλεγεί για την παροχή βοήθειας στην οικεία χώρα, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα·

στ) ενδεικτικές χρηματοδοτικές πιστώσεις για τους σημαντικότερους τομείς παρέμβασης στο πλαίσιο κάθε συνιστώσας ΜΠΒ.

4. Τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα μπορεί να καλύπτονται από ξεχωριστά και ειδικά για πολλούς δικαιούχους πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού.

Άρθρο 6

Πολυετή ή ετήσια προγράμματα

1. Τα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού εφαρμόζονται μέσω πολυετών ή, ανάλογα με τη συνιστώσα, ετήσιων προγραμμάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 του κανονισμού ΜΠΒ.

2. Τα πολυετή ή ετήσια προγράμματα συνίστανται σε έγγραφα τα οποία υποβάλλονται από τη δικαιούχο χώρα ή καταρτίζονται από την Επιτροπή στην περίπτωση περιφερειακών και οριζόντιων προγραμμάτων, και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή. Τα προγράμματα παρουσιάζουν μια συνεκτική δέσμη αξόνων προτεραιότητας, τα ενδεικνυόμενα μέτρα ή ενέργειες και περιγραφή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς, που απαιτούνται για την εφαρμογή των στρατηγικών που καθορίζονται στα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού.

Τα προγράμματα υποδιαιρούνται σε άξονες προτεραιότητας, ο καθένας από τους οποίους καθορίζει έναν προς επίτευξη συνολικό στόχο, ο οποίος, ανάλογα με τη συνιστώσα ΜΠΒ που εξετάζεται, υλοποιείται με μέτρα, τα οποία είναι δυνατόν να υποδιαιρούνται σε ενέργειες, ή απευθείας με ενέργειες.

Οι ενέργειες περιλαμβάνουν ένα έργο ή μια ομάδα έργων που υλοποιούνται από την Επιτροπή, ή τα οποία αρχίζουν ή αρχίζουν και υλοποιούνται από ένα ή περισσότερους τελικούς δικαιούχους, επιτρέποντας την επίτευξη των στόχων του μέτρου ή/και του άξονα προτεραιότητας τον οποίο αφορά.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού ΜΠΒ, πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις, κατά τη διαδικασία προγραμματισμού, με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, μεταξύ άλλων και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του μέρους ΙΙ. Η Επιτροπή ή/και η δικαιούχος χώρα προσπαθούν να αφήσουν στα ενδιαφερόμενα μέρη επαρκή χρόνο για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στο πλαίσιο αυτό.

Άρθρο 7

Συμφωνίες-πλαίσιο και τομεακές συμφωνίες

1. Η Επιτροπή και η δικαιούχος χώρα συνάπτουν συμφωνία-πλαίσιο, προκειμένου να καθορίσουν και να συμφωνήσουν σχετικά με τους κανόνες συνεργασίας όσον αφορά την κοινοτική χρηματοδοτική βοήθεια προς τη δικαιούχο χώρα. Εάν είναι απαραίτητο, η συμφωνία-πλαίσιο μπορεί να συμπληρωθεί με μία τομεακή συμφωνία, ή με τομεακές συμφωνίες, που καλύπτουν ειδικές διατάξεις της συνιστώσας.

2. Η βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ μπορεί να χορηγηθεί στη δικαιούχο χώρα μόνο αφού συναφθεί και έχει αρχίσει να ισχύει η συμφωνία-πλαίσιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Σε περίπτωση που έχει συναφθεί τομεακή συμφωνία με τη δικαιούχο χώρα, η βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ μπορεί να χορηγηθεί, στο πλαίσιο της συνιστώσας ΜΠΒ που αφορά η τομεακή συμφωνία, μόνο αφού αρχίσει να ισχύει η συμφωνία-πλαίσιο και η τομεακή συμφωνία.

▼B

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, όπου δεν έχει συναφθεί συμφωνία-πλαίσιο ή όπου η ισχύουσα συμφωνία-πλαίσιο που έχει συναφθεί βάσει των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 [1], (ΕΚ) αριθ. 1267/1999 [2], (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 [3], (ΕΚ) αριθ. 2500/2001 [4] ή (ΕΚ) αριθ. 2666/2000 [5] δεν ορίζει τις ελάχιστες διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, οι εν λόγω ελάχιστες διατάξεις καθορίζονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

3. Η συμφωνία-πλαίσιο ορίζει, ειδικότερα, τις διατάξεις σχετικά με:

α) τους γενικούς κανόνες που διέπουν την κοινοτική χρηματοδοτική βοήθεια·

β) τη θέσπιση των δομών και των αρχών που απαιτούνται για τη διαχείριση και αναφέρονται στα άρθρα 21, 32 και 33, και κάθε άλλου σχετικού ειδικού φορέα·

γ) τις κοινές αρμοδιότητες των ανωτέρω δομών, αρχών και φορέων, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στα άρθρα 22, 23, 24, 25, 26, 28 και 29·

δ) απαιτήσεις ελέγχου και προϋποθέσεις για:

i) τη διαπίστευση και την παρακολούθηση της διαπίστευσης του εθνικού διατάκτη από τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στα άρθρα 11, 12 και 15,

ii) τη διαπίστευση και την παρακολούθηση της διαπίστευσης της επιχειρησιακής δομής από τον εθνικό διατάκτη, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στα άρθρα 11, 13 και 16,

iii) την ανάθεση από την Επιτροπή των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στα άρθρα 11, 14 και 17·

ε) την κατάρτιση ετήσιας δήλωσης αξιοπιστίας από τον εθνικό διατάκτη, όπως ορίζεται στο άρθρο 27·

στ) τους κανόνες σύναψης συμβάσεων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου και τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής [6] για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου·

ζ) το κλείσιμο των προγραμμάτων, όπως ορίζεται στα άρθρα 47 και 56·

η) τους ορισμούς της παρατυπίας σύμφωνα με το άρθρο 2, της απάτης, καθώς και της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας, σύμφωνα με τους ορισμούς που αναφέρονται στην κοινοτική νομοθεσία· την υποχρέωση της δικαιούχου χώρας να λάβει τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα κατά της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας, μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης και διορθωτικά μέτρα· τους κανόνες για την ανάκτηση κεφαλαίων σε περίπτωση παρατυπίας ή απάτης·

θ) τις ανακτήσεις και τις δημοσιονομικές διορθώσεις και προσαρμογές, σύμφωνα με τα άρθρα 49 και 50·

([1]) ΕΕ L 375 της 23.12.1989, σ. 11.
([2]) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 73.
([3]) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 87.
([4]) ΕΕ L 342 της 27.12.2001, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 306 της 7.12.2000, σ. 1.
([6]) ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1.

▼B

ι) τους κανόνες εποπτείας, λογιστικών και άλλων ελέγχων από την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο·

ια) τους κανόνες για τους φόρους, τους δασμούς και τις λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις·

ιβ) τις απαιτήσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας.

4. Τομεακή συμφωνία σχετικά με μία ειδική συνιστώσα ΜΠΒ και για τη συμπλήρωση της συμφωνίας-πλαίσιο μπορεί να συναφθεί, κατά περίπτωση. Με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, περιλαμβάνει λεπτομερείς και ειδικές διατάξεις για τη διαχείριση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο της σχετικής συνιστώσας.

5. Σε μία δεδομένη δικαιούχο χώρα, η συμφωνία-πλαίσιο εφαρμόζεται σε όλες τις συμφωνίες χρηματοδότησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8.

Εφόσον υφίσταται, η τομεακή συμφωνία που συνδέεται με μία συγκεκριμένη συνιστώσα εφαρμόζεται σε όλες τις συμφωνίες χρηματοδότησης που συνάπτονται στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας.

Άρθρο 8

Αποφάσεις και συμφωνίες χρηματοδότησης

1. Οι αποφάσεις της Επιτροπής για την εφαρμογή πολυετών ή ετήσιων προγραμμάτων πληρούν τις απαιτήσεις που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση αποφάσεων χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 75 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

2. Εφόσον το απαιτεί η απόφαση χρηματοδότησης, η Επιτροπή και η οικεία δικαιούχος χώρα συνάπτουν συμφωνία χρηματοδότησης. Οι συμφωνίες χρηματοδότησης μπορούν να συναφθούν σε ετήσια ή πολυετή βάση σύμφωνα με το άρθρο 39.

3. Κάθε πρόγραμμα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συμφωνίας χρηματοδότησης.

4. Οι συμφωνίες χρηματοδότησης ορίζουν:

α) διατάξεις με τις οποίες η δικαιούχος χώρα αποδέχεται τη βοήθεια της Κοινότητας και συμφωνεί με τους κανόνες και τις διαδικασίες για την εκταμίευση αυτής της βοήθειας·

β) τους όρους διαχείρισης της βοήθειας, περιλαμβανομένων των σχετικών μεθόδων και αρμοδιοτήτων για την υλοποίηση του ετήσιου ή πολυετούς προγράμματος ή/και των ενεργειών·

▼M1

γ) τις διατάξεις σχετικά με την κατάρτιση και την τακτική επικαιροποίηση, από τη δικαιούχο χώρα, ενός χάρτη πορείας με ενδεικτικά σημεία αναφοράς και χρονικά όρια για την επίτευξη της αποκέντρωσης χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους από την Επιτροπή, όπως αναφέρεται στα άρθρα 14 και 18. Οι εν λόγω διατάξεις απαιτούνται μόνο για τα μέσα ή τα προγράμματα εκείνα όπου η απόφαση της Επιτροπής για την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 προβλέπει την πραγματοποίηση εκ των προτέρων ελέγχων από την Επιτροπή.

▼B

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αρχές

Άρθρο 9

Συνοχή της υλοποίησης της βοήθειας

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ είναι σταθερή και συντονίζεται εντός και μεταξύ των συνιστωσών ΜΠΒ, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και σε επίπεδο προγραμματισμού.

2. Οι επικαλύψεις ενεργειών που καλύπτονται από διαφορετικές συνιστώσες αποφεύγονται και καμία δαπάνη δεν χρηματοδοτείται για περισσότερες από μία ενέργειες.

Άρθρο 10

Γενικές αρχές για την υλοποίηση της βοήθειας

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις παραγράφους 2, 3 και 4, για την υλοποίηση της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ εφαρμόζεται η αποκεντρωμένη διαχείριση, με την οποία η Επιτροπή αναθέτει τη διαχείριση ορισμένων ενεργειών στη δικαιούχο χώρα, διατηρώντας την τελική γενική ευθύνη για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 53γ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και τις σχετικές διατάξεις των συνθηκών ΕΚ.

Για τους σκοπούς της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, η αποκεντρωμένη διαχείριση καλύπτει τουλάχιστον τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, τη σύναψη συμβάσεων και τις πληρωμές.

Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, οι ενέργειες υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53γ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

2. Η κεντρική διαχείριση όπως ορίζεται στο άρθρο 53α του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 μπορεί να εφαρμόζεται, στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη, ιδίως για τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα, και στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία. Μπορεί επίσης να εφαρμόζεται για τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης συνιστώσας ΜΠΒ.

Στο πλαίσιο της κεντρικής διαχείρισης, οι ενέργειες υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 στοιχείο α), του άρθρου 53α και των άρθρων 54 έως 57 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

3. Από κοινού διαχείριση, όπως ορίζεται στο άρθρο 53δ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 μπορεί να εφαρμόζεται, στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη, ιδίως για τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα, και για προγράμματα στα οποία συμμετέχουν διεθνείς οργανισμοί.

Σε περίπτωση από κοινού διαχείρισης με διεθνείς οργανισμούς, οι ενέργειες υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 53 στοιχείο γ) και 53δ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

4. Επιμερισμένη διαχείριση, όπως ορίζεται στο άρθρο 53β του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 μπορεί να εφαρμόζεται, στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία, για διασυνοριακά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν κράτη μέλη.

▼B

Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης με κράτος μέλος, οι ενέργειες υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 στοιχείο β), του άρθρου 53β και του τίτλου ΙΙ του μέρους ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

Τμήμα 1

Αποκεντρωμένη διαχείριση

Ενότητα 1

Διαπίστευση και ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων

Άρθρο 11

Κοινές απαιτήσεις

1. Πριν αποφασίσει να αναθέσει τις διαχειριστικές αρμοδιότητες όσον αφορά μια συνιστώσα, ένα πρόγραμμα ή μέτρο για τη δικαιούχο χώρα, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η οικεία χώρα πληροί τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 56 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002, ιδίως όσον αφορά τα θεσπισθέντα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, και ότι έχουν τεθεί σε ισχύ οι διαπιστεύσεις, όπως ορίζεται στα άρθρα 12 και 13.

2. Για το σκοπό αυτό, τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που έχουν συσταθεί στη δικαιούχο χώρα προβλέπουν αποτελεσματικούς ελέγχους τουλάχιστον στους τομείς που καθορίζονται στο παράρτημα. Εκτός από τον παρόντα κανονισμό, εφαρμόζονται και οι διατάξεις για άλλους τομείς που ορίζονται στις τομεακές ή χρηματοδοτικές συμφωνίες.

3. Σε περίπτωση που συγκεκριμένα πρόσωπα είναι αρμόδια για μία δραστηριότητα που αφορά τη διαχείριση, την εφαρμογή και τον έλεγχο των προγραμμάτων, η δικαιούχος χώρα επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να ασκούν τα καθήκοντα που συνδέονται με αυτή την αρμοδιότητα, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες δεν υπάρχει ιεραρχικός δεσμός μεταξύ αυτών και των φορέων που συμμετέχουν στην εν λόγω δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, η δικαιούχος χώρα εξουσιοδοτεί τα πρόσωπα αυτά να θεσπίσουν, μέσω τυπικών εργασιακών ρυθμίσεων μεταξύ τους και των σχετικών φορέων:

α) κατάλληλο σύστημα για την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και την αρμοδιότητα να ζητούν πληροφορίες και το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση σε έγγραφα και να επικοινωνούν με το επιτόπου προσωπικό, όταν χρειάζεται·

β) τα πρότυπα που πρέπει να τηρούνται·

γ) τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται.

4. Εκτός από τον παρόντα κανονισμό, εφαρμόζονται και οποιεσδήποτε άλλες ιδιαίτερες απαιτήσεις μιας συνιστώσας, οι οποίες έχουν καθοριστεί σε τομεακές συμφωνίες ή στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

▼B

Άρθρο 12

Διαπίστευση του εθνικού διατάκτη και του εθνικού ταμείου

1. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης που αναφέρεται στο άρθρο 24 είναι υπεύθυνος για τη διαπίστευση του εθνικού διατάκτη που περιγράφεται στο άρθρο 25, αφενός ως επικεφαλής του εθνικού ταμείου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο α), αφετέρου σε σχέση με την ικανότητά του να εκπληρώσει τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο β). Η διαπίστευση του εθνικού διατάκτη περιλαμβάνει και το εθνικό ταμείο που περιγράφεται στο άρθρο 26.

2. Πριν από τη διαπίστευση του εθνικού διατάκτη, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης διασφαλίζει ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11, με βάση πόρισμα ελέγχου το οποίο έχει συντάξει εξωτερικός ελεγκτής λειτουργικά ανεξάρτητος από όλους τους φορείς των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Το πόρισμα ελέγχου βασίζεται σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

3. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης κοινοποιεί στην Επιτροπή τη διαπίστευση του εθνικού διατάκτη πριν από την κοινοποίηση της διαπίστευσης της πρώτης επιχειρησιακής δομής όπως περιγράφεται στο άρθρο 13 παράγραφος 3. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης παρέχει όλα τα σχετικά δικαιολογητικά που απαιτεί η Επιτροπή.

4. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή για οποιαδήποτε αλλαγή όσον αφορά τον εθνικό διατάκτη ή το εθνικό ταμείο. Εάν η αλλαγή θίγει τον εθνικό διατάκτη ή το εθνικό ταμείο σχετικά με τις ισχύουσες απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης αποστέλλει στην Επιτροπή εκτίμηση των συνεπειών αυτής της αλλαγής σχετικά με την ισχύ της διαπίστευσης. Εάν η αλλαγή αυτή είναι σημαντική, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης κοινοποιεί επίσης στην Επιτροπή την απόφασή του σχετικά με τη διαπίστευση.

Άρθρο 13

Διαπίστευση της επιχειρησιακής δομής

1. Ο εθνικός διατάκτης είναι υπεύθυνος για τη διαπίστευση των επιχειρησιακών δομών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 28.

2. Πριν από τη διαπίστευση μιας επιχειρησιακής δομής, ο εθνικός διατάκτης διασφαλίζει ότι αυτή πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11. Η διασφάλιση στηρίζεται σε πόρισμα ελέγχου το οποίο έχει καταρτίσει εξωτερικός ελεγκτής λειτουργικά ανεξάρτητος από όλους τους φορείς των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Το πόρισμα ελέγχου βασίζεται σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

3. Ο εθνικός διατάκτης κοινοποιεί στην Επιτροπή τη διαπίστευση των επιχειρησιακών δομών και παρέχει όλα τα σχετικά δικαιολογητικά που απαιτεί η Επιτροπή, καθώς και περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

Άρθρο 14

Ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή

1. Πριν από την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, η Επιτροπή ελέγχει τις διαπιστεύσεις που αναφέρονται στα άρθρα 12 και 13 και εξετάζει τις διαδικασίες και τις δομές των σχετικών φορέων και αρχών της δικαιούχου χώρας. Μεταξύ άλλων μπορεί να διεξαχθούν επιτόπιες επαληθεύσεις από τις υπηρεσίες της ή με υπεργολαβία σε ελεγκτική εταιρεία.

▼B

2. Η Επιτροπή μπορεί να θέσει, στην απόφασή της να αναθέσει τις διαχειριστικές αρμοδιότητες συμπληρωματικούς όρους, με σκοπό να διασφαλίσει ότι πληρούνται οι απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11. Για να συνεχίσει να ισχύει η ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, πρέπει να πληρούνται οι επιπλέον όροι εντός μιας συγκεκριμένης περιόδου που καθορίζεται από την Επιτροπή.

3. Η απόφαση της Επιτροπής για την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων θεσπίζει τον κατάλογο των ενδεχόμενων εκ των προτέρων ελέγχων, τους οποίους πρέπει να πραγματοποιήσει η Επιτροπή σχετικά με τη διακήρυξη συμβάσεων, τις προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων και τη σύναψη συμβάσεων και επιχορηγήσεων. Ο κατάλογος αυτός μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη συνιστώσα ή το πρόγραμμα. Οι εκ των προτέρων έλεγχοι ισχύουν, ανάλογα με τη συνιστώσα ή το πρόγραμμα, έως ότου η Επιτροπή επιτρέψει την αποκεντρωμένη διαχείριση χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18.

4. Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να θεσπίζει διατάξεις σχετικά με την αναστολή ή την άρση της ανάθεσης διαχειριστικών αρμοδιοτήτων όσον αφορά ειδικούς φορείς ή αρχές.

Άρθρο 15

Ανάκληση ή αναστολή της διαπίστευσης του εθνικού διατάκτη και του εθνικού ταμείου

1. Μετά την ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της συνεχούς εκπλήρωσης όλων των απαιτήσεων για τη διατήρηση της διαπίστευσης και ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή ως προς αυτό.

2. Εάν κάποια από τις ισχύουσες απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11 δεν πληρούται ή δεν πληρούται πλέον, ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης είτε αναστέλλει είτε ανακαλεί τη διαπίστευση του εθνικού διατάκτη, και ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή σχετικά με την απόφασή του και τους λόγους της απόφασης. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης βεβαιώνεται ότι οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται εκ νέου προτού αποκαταστήσει τη διαπίστευση και στηρίζεται σχετικά σε πόρισμα ελέγχου, όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2.

3. Σε περίπτωση που η διαπίστευση του εθνικού διατάκτη ανακληθεί ή ανασταλεί από τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

Η Επιτροπή παύει να καταβάλλει χρηματικά ποσά στη δικαιούχο χώρα κατά την περίοδο κατά την οποία δεν ισχύει η διαπίστευση.

Κατά την περίοδο μη ισχύος της διαπίστευσης, όλοι οι λογαριασμοί σε ευρώ ή οι λογαριασμοί σε ευρώ για τις σχετικές συνιστώσες δεσμεύονται και καμία από τις πληρωμές που έγιναν από το εθνικό ταμείο από τους δεσμευμένους λογαριασμούς δεν θεωρείται επιλέξιμη για κοινοτική χρηματοδότηση.

Με την επιφύλαξη άλλων δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε δημοσιονομικές διορθώσεις όπως ορίζεται στο άρθρο 49 έως προς τη δικαιούχο χώρα λόγω προηγούμενης μη συμμόρφωσής της προς τις απαιτήσεις για την ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 16

Ανάκληση ή αναστολή της διαπίστευσης των επιχειρησιακών δομών

1. Μετά την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή, ο εθνικός διατάκτης είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της συνεχούς εκπλήρωσης όλων των απαιτήσεων για να διατηρηθεί αυτή η διαπίστευση και ενημερώνει την Επιτροπή και τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης σχετικά με οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή ως προς αυτό.

▼B

2. Εάν κάποια από τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11 δεν πληρούται ή δεν πληρούται πλέον, ο εθνικός διατάκτης είτε αναστέλλει είτε ανακαλεί τη διαπίστευση της εν λόγω επιχειρησιακής δομής και ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή και τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης σχετικά με την απόφασή του και τους λόγους για τους οποίους έλαβε την απόφαση αυτή.

Ο εθνικός διατάκτης βεβαιώνεται ότι οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται εκ νέου προτού αποκαταστήσει τη σχετική διαπίστευση, και στηρίζεται σχετικά σε πόρισμα ελέγχου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2.

3. Σε περίπτωση που ανακληθεί ή ανασταλεί από τον εθνικό διατάκτη η διαπίστευση επιχειρησιακής δομής, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

Η Επιτροπή δεν καταβάλλει χρηματικά ποσά στη δικαιούχο χώρα, για τα προγράμματα ή τις ενέργειες που υλοποιούνται από την εν λόγω επιχειρησιακή δομή εφόσον έχει ανασταλεί η ανακληθεί η διαπίστευσή της.

Με την επιφύλαξη άλλων δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε δημοσιονομικές διορθώσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 49, ως προς τη δικαιούχο χώρα λόγω προηγούμενης μη συμμόρφωσής της προς τις απαιτήσεις και τους όρους για την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων.

Κατά την περίοδο μη ισχύος της διαπίστευσης, δεν θεωρούνται επιλέξιμες νέες νομικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από τη σχετική επιχειρησιακή δομή.

Ο εθνικός διατάκτης είναι υπεύθυνος για τη λήψη κατάλληλων μέτρων διασφάλισης όσον αφορά τις πραγματοποιούμενες πληρωμές ή τις συμβάσεις που υπογράφονται από την εν λόγω επιχειρησιακή δομή.

Άρθρο 17

Ανάκληση ή αναστολή της ανάθεσης διαχειριστικών αρμοδιοτήτων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 11.

2. Ανεξάρτητα από την απόφαση του αρμόδιου υπαλλήλου διαπίστευσης να διατηρήσει, να αναστείλει ή να ανακαλέσει τη διαπίστευση του εθνικού διατάκτη, ή από την απόφαση του εθνικού διατάκτη να διατηρήσει, να αναστείλει ή να ανακαλέσει τη διαπίστευση της επιχειρησιακής δομής, η Επιτροπή μπορεί να ανακαλέσει ή να αναστείλει την ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων οποτεδήποτε, ιδίως σε περίπτωση κατά την οποία δεν πληρούται ή δεν πληρούται πλέον οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11.

3. Εάν η ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων ανακληθεί ή ανασταλεί από την Επιτροπή, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

Η Επιτροπή παύει να καταβάλλει χρηματικά ποσά στη δικαιούχο χώρα.

Με την επιφύλαξη άλλων δημοσιονομικών διορθώσεων, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε δημοσιονομικές διορθώσεις όπως ορίζεται στο άρθρο 49 ως προς τη δικαιούχο χώρα λόγω προηγούμενης μη συμμόρφωσής της προς τις απαιτήσεις για την ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων.

Η Επιτροπή μπορεί να ορίσει περαιτέρω συνέπειες αυτής της αναστολής ή ανάκλησης σε ειδική απόφαση της Επιτροπής.

▼B

Άρθρο 18

Αποκέντρωση χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους από την Επιτροπή

1. Η αποκέντρωση χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους από την Επιτροπή αποτελεί το στόχο για την υλοποίηση όλων των συνιστωσών ΜΠΒ, όπου η βοήθεια υλοποιείται σε αποκεντρωμένη βάση σύμφωνα με το άρθρο 10. Ο προγραμματισμός για την επίτευξη αυτού του στόχου μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη σχετική συνιστώσα ΜΠΒ.

2. Πριν καταργήσει τους εκ των προτέρων ελέγχους που καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής για την ανάθεση διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά σύμφωνα με τους σχετικούς κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες.

3. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή παρακολουθεί την υλοποίηση, από τη δικαιούχο χώρα, του χάρτη πορείας που περιλαμβάνεται στη συμφωνία χρηματοδότησης όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 4 στοιχείο γ), ο οποίος μπορεί να αναφέρει σταδιακή κατάργηση διαφόρων τύπων εκ των προτέρων ελέγχων.

4. Η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη τα αποτελέσματα που σημείωσε η δικαιούχος χώρα στο πλαίσιο αυτό, ιδίως όσον αφορά την παροχή βοήθειας και τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 19

Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης

1. Οι δικαιούχοι χώρες διασφαλίζουν επίσης τη διερεύνηση και τον αποτελεσματικό χειρισμό εικαζόμενων περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας, καθώς και τη λειτουργία μηχανισμού ελέγχου και αναφοράς αντίστοιχου με εκείνον που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής ([1]). Σε περίπτωση εικαζόμενης απάτης ή παρατυπίας, η Επιτροπή ενημερώνεται αμελλητί.

2. Επίσης, οι δικαιούχοι χώρες λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση κάθε πρακτικής που σχετίζεται με ενεργητική ή παθητική δωροδοκία σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων ή παροχής επιχορηγήσεων ή κατά την υλοποίηση των αντίστοιχων συμβάσεων.

Άρθρο 20

Διαδρομή ελέγχου

Ο εθνικός διατάκτης διασφαλίζει ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες ώστε να διασφαλίζεται ανά πάσα στιγμή επαρκώς λεπτομερής διαδρομή ελέγχου. Η πληροφορία αυτή περιλαμβάνει δικαιολογητικά της έγκρισης των αιτήσεων πληρωμών, της λογιστικής καταχώρησης και πληρωμής αυτών των αιτήσεων, και της εξέτασης των προκαταβολών, των εγγυήσεων και των οφειλών.

Ενότητα 2

Δομές και αρχές

Άρθρο 21

Διορισμοί

1. Η δικαιούχος χώρα ορίζει τους εξής φορείς και αρχές:

α) εθνικό συντονιστή ΜΠΒ·

([1]) ΕΕ L 371 της 27.12.2006, σ. 1.

▼B

β) στρατηγικό συντονιστή για τις συνιστώσες που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων·

γ) αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης·

δ) εθνικό διατάκτη·

ε) εθνικό ταμείο·

στ) επιχειρησιακή δομή ανά συνιστώσα ή πρόγραμμα ΜΠΒ·

ζ) αρχή ελέγχου.

2. Η δικαιούχος χώρα διασφαλίζει ότι εφαρμόζεται ο σχετικός διαχωρισμός των καθηκόντων στους φορείς και τις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στα στοιχεία α) έως ζ), σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

3. Η Επιτροπή αναθέτει διαχειριστικές αρμοδιότητες στη δικαιούχο χώρα σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού, όταν οριστούν και συσταθούν οι φορείς και οι αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 22

Καθήκοντα και αρμοδιότητες του εθνικού συντονιστή ΜΠΒ

1. Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ διορίζεται από τη δικαιούχο χώρα. Πρόκειται για ανώτατο υπάλληλο της κυβέρνησης ή της κρατικής διοίκησης της δικαιούχου χώρας, ο οποίος διασφαλίζει το γενικό συντονισμό της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

2. Ειδικότερα, ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ:

α) διασφαλίζει την εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας, και τη στενή συνάφεια μεταξύ της γενικής διαδικασίας προσχώρησης και της χρήσης της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ·

β) αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη για:

— τη συνοχή και το συντονισμό των προγραμμάτων που παρέχονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού,

— τον ετήσιο προγραμματισμό για τη συνιστώσα που αφορά τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη σε εθνικό επίπεδο,

— το συντονισμό της συμμετοχής της δικαιούχου χώρας στα σχετικά διασυνοριακά προγράμματα, αφενός με τα κράτη μέλη και αφετέρου με άλλες δικαιούχους χώρες, καθώς και στα διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα και στα προγράμματα για θαλάσσιες λεκάνες στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών μέσων. Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ μπορεί να αναθέσει τα καθήκοντα γι' αυτό το συντονισμό σε συντονιστή υπεύθυνο για τη διασυνοριακή συνεργασία·

γ) συντάσσει και, ύστερα από εξέταση εκ μέρους της επιτροπής παρακολούθησης ΜΠΒ, υποβάλλει στην Επιτροπή την ετήσια έκθεση και την τελική έκθεση ΜΠΒ για την υλοποίηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 61 παράγραφος 3, με αντίγραφο στον εθνικό διατάκτη.

Άρθρο 23

Καθήκοντα και αρμοδιότητες του στρατηγικού συντονιστή

1. Η δικαιούχος χώρα διορίζει στρατηγικό συντονιστή, ο οποίος διασφαλίζει το συντονισμό των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων. Ο στρατηγικός συντονιστής αποτελεί οντότητα στο πλαίσιο της κρατικής διοίκησης της δικαιούχου χώρας, η οποία τελεί υπό την ευθύνη του εθνικού συντονιστή ΜΠΒ και η οποία δεν συμμετέχει άμεσα στην υλοποίηση των σχετικών συνιστωσών.

▼B

2. Ειδικότερα, ο στρατηγικός συντονιστής:

α) συντονίζει τη βοήθεια που παρέχεται στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων·

β) καταρτίζει το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 154·

γ) διασφαλίζει το συντονισμό μεταξύ τομεακών στρατηγικών και προγραμμάτων.

Άρθρο 24

Αρμοδιότητες του αρμόδιου υπαλλήλου διαπίστευσης

1. Η δικαιούχος χώρα διορίζει τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης. Πρόκειται για ανώτατο υπάλληλο της κυβέρνησης ή της κρατικής διοίκησης της δικαιούχου χώρας.

2. Ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης είναι υπεύθυνος για την έκδοση, την παρακολούθηση και την αναστολή ή ανάκληση της διαπίστευσης του εθνικού διατάκτη και του εθνικού ταμείου, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 15.

Άρθρο 25

Καθήκοντα και αρμοδιότητες του εθνικού διατάκτη

1. Η δικαιούχος χώρα διορίζει τον εθνικό διατάκτη. Πρόκειται για ανώτατο υπάλληλο της κυβέρνησης ή της κρατικής διοίκησης της δικαιούχου χώρας.

2. Ο εθνικός διατάκτης:

α) ως επικεφαλής του εθνικού ταμείου, φέρει εξ ολοκλήρου την ευθύνη για τη δημοσιονομική διαχείριση των ταμείων ΕΕ στη δικαιούχο χώρα· είναι υπεύθυνος για τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών·

β) είναι υπεύθυνος για την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο α), ο εθνικός διατάκτης εκτελεί ειδικότερα τα εξής καθήκοντα:

α) διασφαλίζει την κανονικότητα και τη νομιμότητα των σχετικών συναλλαγών·

β) καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή πιστοποιημένες δηλώσεις δαπανών και αιτήσεις πληρωμών· ο εθνικός διατάκτης αναλαμβάνει τη γενική ευθύνη για την ακρίβεια της αίτησης πληρωμής και για τη μεταφορά κεφαλαίων στις επιχειρησιακές δομές ή/και τους τελικούς δικαιούχους·

γ) εξακριβώνει εάν υπάρχουν και είναι ορθά τα στοιχεία συγχρηματοδότησης·

δ) διασφαλίζει τη διαπίστωση και την άμεση κοινοποίηση τυχόν παρατυπιών·

ε) προβαίνει στις απαιτούμενες δημοσιονομικές προσαρμογές λόγω των παρατυπιών που διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50·

στ) αποτελεί το σημείο επαφής για τις οικονομικές πληροφορίες που αποστέλλονται μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας.

▼B

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 στοιχείο β), ο εθνικός διατάκτης εκτελεί, ειδικότερα, τα εξής καθήκοντα:

α) είναι υπεύθυνος για την έκδοση, την παρακολούθηση και την αναστολή ή ανάκληση της διαπίστευσης των επιχειρησιακών δομών·

β) διασφαλίζει την ύπαρξη και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ·

γ) διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της διαχείρισης των ταμείων·

δ) υποβάλλει έκθεση σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου·

ε) διασφαλίζει τη λειτουργία συστήματος ορθής αναφοράς και πληροφόρησης·

στ) παρακολουθεί τη συνέχεια που δίνεται στα συμπεράσματα των εκθέσεων ελέγχου της αρχής ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 1·

ζ) ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή, με αντίγραφο της κοινοποίησης προς τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης, σχετικά με οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου.

5. Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στις παραγράφους 2 στοιχεία α) και β), ο εθνικός διατάκτης καταρτίζει ετήσια δήλωση αξιοπιστίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 27.

Άρθρο 26

Το εθνικό ταμείο

Το εθνικό ταμείο αποτελεί φορέα με κεντρικές δημοσιονομικές αρμοδιότητες, ο οποίος υπάγεται σε υπουργείο της κεντρικής κυβέρνησης δικαιούχου χώρας. Το εθνικό ταμείο ενεργεί ως κεντρικό δημόσιο ταμείο και εκτελεί καθήκοντα δημοσιονομικής διαχείρισης της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, υπό την ευθύνη του εθνικού διατάκτη.

Συγκεκριμένα, είναι υπεύθυνο για την οργάνωση των τραπεζικών λογαριασμών, για τις αιτήσεις κονδυλίων από την Επιτροπή, για την έγκριση της μεταφοράς των κεφαλαίων που λαμβάνονται από την Επιτροπή προς στις επιχειρησιακές δομές ή τους τελικούς δικαιούχους και για την υποβολή οικονομικής έκθεσης στην Επιτροπή.

Άρθρο 27

Δήλωση αξιοπιστίας εκ μέρους του εθνικού διατάκτη

1. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 5, ο εθνικός διατάκτης υποβάλλει ετήσια δήλωση διαχείρισης, η οποία έχει τη μορφή δήλωσης αξιοπιστίας και υποβάλλεται στην Επιτροπή έως τις 28 Φεβρουαρίου κάθε έτους. Διαβιβάζει αντίγραφο της δήλωσης αξιοπιστίας στον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης.

2. Η δήλωση αξιοπιστίας βασίζεται στην ουσιαστική εποπτεία, από τον εθνικό διατάκτη, των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου καθ' όλη τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

3. Η δήλωση αξιοπιστίας καταρτίζεται όπως ορίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο, και περιλαμβάνει:

α) επιβεβαίωση της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου·

β) επιβεβαίωση της νομιμότητας και κανονικότητας των σχετικών συναλλαγών·

▼B

γ) πληροφορίες σχετικά με κάθε αλλαγή στα συστήματα και τους ελέγχους, καθώς και στοιχεία των λογιστικών δικαιολογητικών.

4. Εάν δεν είναι διαθέσιμη η επιβεβαίωση που απαιτείται σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 3, ο εθνικός διατάκτης ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τους λόγους και τις πιθανές συνέπειες, καθώς και σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για να διορθωθεί η κατάσταση και να προστατευθούν τα συμφέροντα της Κοινότητας. Αντίγραφο αυτών των πληροφοριών διαβιβάζεται στον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης.

Άρθρο 28

Καθήκοντα και αρμοδιότητες της επιχειρησιακής δομής

1. Για κάθε συνιστώσα ή πρόγραμμα ΜΠΒ, θεσπίζεται μία επιχειρησιακή δομή για τη διαχείριση και την υλοποίηση της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

Η επιχειρησιακή δομή αποτελεί φορέα ή σύνολο φορέων στο πλαίσιο της διοίκησης της δικαιούχου χώρας.

2. Η επιχειρησιακή δομή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την υλοποίηση του σχετικού προγράμματος ή προγραμμάτων σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Για τους σκοπούς αυτούς, αναλαμβάνει ορισμένα καθήκοντα μεταξύ των οποίων:

α) την κατάρτιση ετήσιων ή πολυετών προγραμμάτων·

β) την παρακολούθηση των προγραμμάτων και την καθοδήγηση των εργασιών της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης όπως ορίζεται στο άρθρο 59, κυρίως παρέχοντας τα έγγραφα που είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση της ποιότητας της υλοποίησης των προγραμμάτων·

γ) την κατάρτιση της ετήσιας τομεακής έκθεσης και της τελικής έκθεσης υλοποίησης που προβλέπονται στο άρθρο 61 παράγραφος 1 και, μετά τον έλεγχό τους από την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης, την υποβολή τους στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη·

δ) διασφάλιση ότι οι ενέργειες επιλέγονται προς χρηματοδότηση και εγκρίνονται σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς που ισχύουν για τα προγράμματα, και ότι είναι σύμφωνες με τους σχετικούς κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες·

ε) την καθιέρωση διαδικασιών για τη διασφάλιση της διατήρησης όλων των εγγράφων που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 20·

στ) την προετοιμασία των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, παροχής επιχορηγήσεων και, στη συνέχεια, τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων, καθώς και την πραγματοποίηση πληρωμών στον τελικό δικαιούχο και την ανάκτησή τους από αυτόν·

ζ) τη διασφάλιση ότι όλοι οι φορείς που συμμετέχουν στην υλοποίηση ενεργειών τηρούν χωριστό λογιστικό σύστημα ή χωριστή λογιστική κωδικοποίηση·

η) τη διασφάλιση ότι το εθνικό ταμείο και ο εθνικός διατάκτης λαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις που διεξάγονται όσον αφορά τις δαπάνες·

θ) τη σύσταση, τη διατήρηση και την επικαιροποίηση του συστήματος αναφοράς και πληροφοριών·

ι) την πραγματοποίηση επαληθεύσεων ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες που δηλώθηκαν πραγματοποιήθηκαν πράγματι σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες παραδόθηκαν σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης, και ότι οι αιτήσεις πληρωμών που υπέβαλε ο τελικός δικαιούχος είναι ορθές. Οι επαληθεύσεις αυτές καλύπτουν τις διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των ενεργειών, ανάλογα με την περίπτωση·

▼B

ια) τη διασφάλιση του εσωτερικού ελέγχου των διαφόρων φορέων που την αποτελούν·

ιβ) τη διασφάλιση αναφοράς των παρατυπιών·

ιγ) τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας.

3. Οι προϊστάμενοι των φορέων που αποτελούν τη επιχειρησιακή δομή ορίζονται σαφώς και είναι αρμόδιοι για τα καθήκοντα που ανατίθενται στους αντίστοιχους φορείς τους, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3.

Άρθρο 29

Καθήκοντα και αρμοδιότητες της αρχής ελέγχου

1. Η δικαιούχος χώρα ορίζει μια αρχή ελέγχου, λειτουργικά ανεξάρτητη από όλους τους φορείς των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και σύμφωνη με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου. Η αρχή ελέγχου είναι αρμόδια για την εξακρίβωση της αποτελεσματικής και χρηστής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

2. Η αρχή ελέγχου, υπό την ευθύνη του προϊσταμένου της, προβαίνει ειδικότερα στα εξής:

α) κατά τη διάρκεια του έτους καταρτίζει και εκτελεί ένα σχέδιο λογιστικού ελέγχου το οποίο περιλαμβάνει ελέγχους για την εξακρίβωση:

— της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου,

— της αξιοπιστίας των λογιστικών στοιχείων που παρέχονται στην Επιτροπή.

Ο λογιστικός έλεγχος περιλαμβάνει ελέγχους σε κατάλληλο δείγμα ενεργειών ή συναλλαγών, και εξέταση των διαδικασιών.

Το ετήσιο σχέδιο λογιστικού ελέγχου υποβάλλεται στον εθνικό διατάκτη και στην Επιτροπή πριν από την έναρξη του εν λόγω έτους·

β) υποβάλλει τα ακόλουθα:

— ετήσια έκθεση λογιστικών δραστηριοτήτων που βασίζεται στο υπόδειγμα που υπάρχει στη συμφωνία-πλαίσιο και περιλαμβάνει τους πόρους που χρησιμοποίησε η αρχή ελέγχου, και μία σύνοψη των αδυναμιών που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου ή στα πορίσματα σχετικά με τις συναλλαγές που προκύπτουν από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το ετήσιο σχέδιο λογιστικού ελέγχου κατά την περίοδο των 12 προηγούμενων μηνών, η οποία λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου του οικείου έτους. Η ετήσια έκθεση λογιστικών δραστηριοτήτων υποβάλλεται στην Επιτροπή, στον εθνικό διατάκτη και στον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης, έως τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Η πρώτη έκθεση αυτού του τύπου καλύπτει την περίοδο από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού έως τις 30 Νοεμβρίου 2007,

— ετήσια γνώμη η οποία βασίζεται στο υπόδειγμα που καθορίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο, σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και τη συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού ή/και άλλων συμφωνιών μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας. Η γνώμη αυτή υποβάλλεται στην Επιτροπή, στον εθνικό διατάκτη και στον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης. Καλύπτει την ίδια περίοδο και έχει την ίδια προθεσμία με την ετήσια έκθεση λογιστικών δραστηριοτήτων,

▼B

— γνώμη σχετικά με κάθε τελική δήλωση δαπανών που υποβάλλεται στην Επιτροπή από τον εθνικό διατάκτη, για το κλείσιμο ενός προγράμματος ή τμήματος προγράμματος. Ανάλογα με την περίπτωση, η τελική δήλωση δαπανών μπορεί να περιλαμβάνει αιτήσεις πληρωμών υπό τη μορφή λογαριασμών που υποβάλλονται κάθε έτος. Η γνώμη σχετικά με κάθε τελική δήλωση δαπανών ακολουθεί το υπόδειγμα που προβλέπεται στο παράρτημα της συμφωνίας-πλαίσιο. Εξετάζει την ισχύ της τελικής αίτησης πληρωμής και την ακρίβεια των οικονομικών στοιχείων, και, κατά περίπτωση, υποστηρίζεται από τελική έκθεση λογιστικών δραστηριοτήτων. Αποστέλλεται στην Επιτροπή και στον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης, συγχρόνως με τη σχετική δήλωση δαπανών που υποβάλλεται από τον εθνικό διατάκτη, ή τουλάχιστον εντός τριών μηνών από την υποβολή της τελικής δήλωσης δαπανών.

Οι περαιτέρω ειδικές απαιτήσεις για το ετήσιο σχέδιο λογιστικού ελέγχου ή/και τις εκθέσεις και γνώμες που αναφέρονται στο στοιχείο β) μπορούν να καθοριστούν στις τομεακές ή χρηματοδοτικές συμφωνίες.

Όσον αφορά τη μεθοδολογία για το λογιστικό έλεγχο, τις εκθέσεις και τις γνώμες για τον έλεγχο που απαιτούνται από τον παρόν άρθρο, η αρχή ελέγχου συμμορφώνεται με τα διεθνή πρότυπα για το λογιστικό έλεγχο, ιδίως όσον αφορά τους τομείς της εκτίμησης των κινδύνων, της σπουδαιότητας του ελέγχου και της δειγματοληψίας. Η μεθοδολογία αυτή μπορεί να συμπληρωθεί στη συνέχεια με άλλες κατευθύνσεις και ορισμούς της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά μια κατάλληλη γενική προσέγγιση για τη δειγματοληψία, τα επίπεδα εμπιστευτικότητας και τη σπουδαιότητα.

Άρθρο 30

Συνέχεια που δίνεται στις εκθέσεις της αρχής ελέγχου

1. Μετά την παραλαβή των εκθέσεων και των γνωμών που αναφέρονται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο του άρθρου 29 παράγραφος 2 στοιχείο β), ο εθνικός διατάκτης:

α) αποφασίζει εάν πρέπει να βελτιωθούν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, καταγράφει τις αποφάσεις σχετικά με αυτό και εξασφαλίζει την έγκαιρη εκτέλεση αυτών των βελτιώσεων·

β) προβαίνει στις απαραίτητες προσαρμογές των αιτήσεων πληρωμών προς την Επιτροπή.

2. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει είτε να αναλάβει η ίδια να δώσει συνέχεια στις εκθέσεις και γνώμες, για παράδειγμα κινώντας διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης, είτε να απαιτήσει από τη δικαιούχο χώρα να λάβει μέτρα και να ενημερώσει συγχρόνως τον εθνικό διατάκτη και τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης σχετικά με την απόφασή της.

▼M1

Άρθρο 31

Ειδικοί φορείς

Στο γενικό πλαίσιο που καθορίζεται από τις δομές και τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 21, τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 28 μπορούν να συγκεντρωθούν και να ανατεθούν σε ειδικούς φορείς στο πλαίσιο ή εκτός των επιχειρησιακών δομών που καθορίστηκαν. Αυτή η συγκέντρωση και ανάθεση των καθηκόντων τηρεί τον σχετικό διαχωρισμό των καθηκόντων που επιβάλλεται από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και διασφαλίζει ότι η τελική ευθύνη για τα καθήκοντα που περιγράφονται στο εν λόγω άρθρο παραμένει στην επιχειρησιακή δομή που ορίστηκε. Αυτή η διάρθρωση τυποποιείται σε γραπτές συμφωνίες και υπόκειται σε διαπίστευση εκ μέρους του εθνικού διατάκτη και στην ανάθεση της διαχείρισης εκ μέρους της Επιτροπής.

▼B

Τμήμα 2

Άλλες μορφές διαχείρισης

Άρθρο 32

Δομές και αρχές για την κεντρική ή από κοινού διαχείριση

1. Σε περίπτωση κεντρικής ή από κοινού διαχείρισης, η δικαιούχος χώρα ορίζει έναν εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, ο οποίος ενεργεί ως εκπρόσωπος της δικαιούχου χώρας έναντι της Επιτροπής. Διασφαλίζει δε ότι διατηρείται στενός σύνδεσμος μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας, όσον αφορά τη γενική διαδικασία προσχώρησης και την προενταξιακή βοήθεια της ΕΕ στο πλαίσιο του ΜΠΒ.

Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ είναι επίσης αρμόδιος για το συντονισμό της συμμετοχής της δικαιούχου χώρας στα σχετικά διασυνοριακά προγράμματα, τόσο με τα κράτη μέλη όσο και με τις άλλες δικαιούχους χώρες, καθώς και στα διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα ή στα προγράμματα για θαλάσσιες λεκάνες στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών μέσων. Μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση των καθηκόντων που συνδέονται με αυτή την αρμοδιότητα σε συντονιστή διασυνοριακής συνεργασίας.

2. Στην περίπτωση της συνιστώσας που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία, οι επιχειρησιακές δομές ορίζονται και δημιουργούνται από τη δικαιούχο χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 139.

Άρθρο 33

Δομές και αρχές αρμόδιες για την επιμερισμένη διαχείριση

Στην περίπτωση διασυνοριακών προγραμμάτων που εφαρμόζονται βάσει επιμερισμένης διαχείρισης με κράτος μέλος, δημιουργούνται οι ακόλουθες δομές σε ένα από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο διασυνοριακό πρόγραμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 102:

— ενιαία διαχειριστική αρχή,

— ενιαία αρχή πιστοποίησης,

— ενιαία αρχή ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Χρηματοδοτική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Άρθρο 34

Επιλεξιμότητα των δαπανών

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, παρά τις διαπιστεύσεις από τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης και τον εθνικό διατάκτη, οι συμβάσεις και τα προσαρτήματα που έχουν υπογραφεί, οι δαπάνες που έχουν καταβληθεί και οι πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τις εθνικές αρχές δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ πριν από την ανάθεση της διαχείρισης των εν λόγω δομών και αρχών από την Επιτροπή, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παράγραφο 2.

Η προθεσμία για την επιλεξιμότητα των δαπανών καθορίζεται στο μέρος ΙΙ ή στις συμφωνίες χρηματοδότησης, εφόσον είναι αναγκαίο.

2. Η τεχνική βοήθεια για την ενίσχυση της σύστασης συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου μπορεί να είναι επιλέξιμη πριν από την αρχική ανάθεση της διαχείρισης, για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την 1η Ιανουαρίου 2007.

▼M1

Η διακήρυξη για την πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή προσφορών μπορεί επίσης να είναι επιλέξιμη πριν από την αρχική ανάθεση της διαχείρισης και μετά την 1η Ιανουαρίου 2007, εφόσον η αρχική αυτή ανάθεση της διαχείρισης πραγματοποιείται εντός των χρονικών ορίων που καθορίζονται σε ρήτρα επιφύλαξης η οποία πρέπει να περιληφθεί στις σχετικές ενέργειες ή διακηρύξεις, και, με εξαίρεση τη συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη, με την επιφύλαξη της προηγούμενης έγκρισης των εν λόγω εγγράφων από την Επιτροπή. Οι σχετικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή προσφορών μπορούν να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν ανάλογα με την απόφαση σχετικά με την ανάθεση της διαχείρισης.

3. Οι ακόλουθες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, εκτός αν ορίζεται κάτι διαφορετικό στις ειδικές διατάξεις δυνάμει κάθε επιμέρους συνιστώσας ΜΠΒ:

▼B

α) φόροι, περιλαμβανομένων των φόρων προστιθέμενης αξίας·

β) δασμοί και εισαγωγικοί δασμοί και λοιπές επιβαρύνσεις·

γ) αγορά, μίσθωση ή χρηματοδοτική μίσθωση γαιών και υφιστάμενων ακινήτων·

δ) πρόστιμα, οικονομικές κυρώσεις και έξοδα για την επίλυση διαφορών·

▼M2

ε) έξοδα λειτουργίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις συμφωνίες-πλαίσια με διεθνείς οργανισμούς·

▼B

στ) μεταχειρισμένος εξοπλισμός·

ζ) τραπεζικά έξοδα, δαπάνες εγγυήσεων και παρόμοιες επιβαρύνσεις·

η) έξοδα μετατροπής, έξοδα και συναλλαγματικές ζημίες που συνδέονται με κάποιον από τους ειδικούς λογαριασμούς σε ευρώ των συνιστωσών, καθώς και άλλες καθαρά οικονομικές δαπάνες·

θ) συνεισφορές σε είδος.

4. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού δεν αποτελούν το αντικείμενο καμιάς άλλης χρηματοδότησης στο πλαίσιο του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Άρθρο 35

Χειρισμός των εσόδων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως έσοδα νοούνται τα έσοδα που προκύπτουν στο πλαίσιο μιας ενέργειας, κατά την περίοδο της συγχρηματοδότησής της, από πωλήσεις, εκμισθώσεις, υπηρεσίες, τέλη εγγραφής ή άλλα παρόμοια έσοδα, εκτός από:

α) τα έσοδα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της οικονομικής ζωής των συγχρηματοδοτούμενων επενδύσεων σε περίπτωση επενδύσεων σε εταιρείες·

β) τα έσοδα που προκύπτουν στο πλαίσιο μέτρων χρηματοοικονομικής τεχνικής, περιλαμβανομένων των ταμείων κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και των ταμείων δανείων, των ταμείων εγγυήσεων, της χρηματοδοτικής μίσθωσης·

γ) ενδεχόμενες συνεισφορές από τον ιδιωτικό τομέα στη συγχρηματοδότηση των ενεργειών, οι οποίες αναφέρονται μαζί με τις κρατικές συνεισφορές στους δημοσιονομικούς πίνακες του προγράμματος.

2. Τα έσοδα που περιγράφονται στην παράγραφο 1 αντιπροσωπεύουν πόρους οι οποίοι αφαιρούνται από το ποσό των επιλέξιμων δαπανών για τη σχετική ενέργεια. Πριν από το κλείσιμο του προγράμματος, τα έσοδα αυτά αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες της σχετικής ενέργειας στο σύνολό τους ή κατ' αναλογία, ανάλογα με το εάν προέκυψαν εξ ολοκλήρου ή μόνο εν μέρει από τη συγχρηματοδοτούμενη ενέργεια.

▼B

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται:

— στη συνιστώσα που αφορά την αγροτική ανάπτυξη,

▼M1

— στη συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη.

Άρθρο 36

Κυριότητα των τόκων

Οι τόκοι που αποφέρουν οι λογαριασμοί σε ευρώ για τις διάφορες συνιστώσες, οι οποίοι λογαριασμοί έχουν ανοιχτεί από τα εθνικά ταμεία στην περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, παραμένουν στην κυριότητα της δικαιούχου χώρας. Οι τόκοι που αποφέρει η χρηματοδότηση ενός προγράμματος από την Κοινότητα καταλογίζονται αποκλειστικά στο εν λόγω πρόγραμμα, διότι θεωρούνται πόρος για τη δικαιούχο χώρα υπό τη μορφή εθνικής δημόσιας συνεισφοράς, και δηλώνονται στην Επιτροπή κατά το τελικό κλείσιμο του προγράμματος.

▼B

Άρθρο 37

Κοινοτική χρηματοδότηση

1. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Κοινότητας στις δαπάνες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο πολυετών ή ετήσιων προγραμμάτων καθορίζεται σύμφωνα με τα κονδύλια που προτείνονται στο πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού ΜΠΒ.

▼M1

2. Όλες οι ενέργειες που τυγχάνουν βοήθειας στο πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών ΜΠΒ απαιτούν εθνικές και κοινοτικές συνεισφορές, εκτός αν ορίζεται κάτι διαφορετικό στις ειδικές διατάξεις δυνάμει κάθε επιμέρους συνιστώσας ΜΠΒ.

▼B

Άρθρο 38

Ένταση της ενίσχυσης και ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Η κοινοτική συνεισφορά υπολογίζεται σε σχέση με την επιλέξιμη δαπάνη, όπως ορίζεται στο μέρος ΙΙ κάθε συνιστώσας ΜΠΒ.

2. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης που εγκρίνουν τα ετήσια και πολυετή προγράμματα για κάθε συνιστώσα ΜΠΒ καθορίζουν το ανώτατο ενδεικτικό ποσό της κοινοτικής συνεισφοράς και το επακόλουθο ανώτατο ποσοστό για κάθε άξονα προτεραιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Δημοσιονομική διαχείριση

Τμήμα 1

Αναλήψεις υποχρεώσεων του προϋπολογισμού

Άρθρο 39

Αρχές

1. Ανάληψη υποχρέωσης του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο ποσό της νομικής δέσμευσης, η οποία λαμβάνει τη μορφή συμφωνίας χρηματοδότησης με την ενδιαφερόμενη δικαιούχο χώρα, εγκρίνεται βάσει των αποφάσεων χρηματοδότησης που εγκρίνουν ετήσια προγράμματα.

▼B

2. Οι αποφάσεις χρηματοδότησης που εγκρίνουν πολυετή προγράμματα μπορούν να προβλέπουν την ανάληψη πολυετών νομικών δεσμεύσεων που λαμβάνουν τη μορφή συμφωνιών χρηματοδότησης με την ενδιαφερόμενη δικαιούχο χώρα.

Η ανάληψη υποχρέωσης του προϋπολογισμού που αντιστοιχεί στο ποσό της νομικής δέσμευσης μπορεί σε αυτές τις περιπτώσεις να κατανεμηθεί σε πολλά οικονομικά έτη σε ετήσιες δόσεις, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση χρηματοδότησης και λαμβανομένου υπόψη του πολυετούς ενδεικτικού δημοσιονομικού πλαισίου. Η σχετική απόφαση χρηματοδότησης και η συμφωνία χρηματοδότησης αναφέρουν αυτή την κατανομή σε ανάλογους δημοσιονομικούς πίνακες.

Τμήμα 2

Κανόνες αποκεντρωμένης διαχείρισης

Άρθρο 40

Πληρωμές

1. Η πληρωμή της κοινοτικής συνεισφοράς από την Επιτροπή πραγματοποιείται εντός των ορίων των διαθέσιμων κονδυλίων. Στην περίπτωση των πολυετών προγραμμάτων, κάθε πληρωμή καταλογίζεται στις αρχαιότερες εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων του προϋπολογισμού της σχετικής συνιστώσας ΜΠΒ.

2. Οι πληρωμές λαμβάνουν τη μορφή προχρηματοδότησης, ενδιάμεσων πληρωμών και πληρωμής του τελικού υπολοίπου.

3. Το αργότερο στις 28 Φεβρουαρίου κάθε έτους, η δικαιούχος χώρα αποστέλλει στην Επιτροπή πρόβλεψη των πιθανών αιτήσεων πληρωμών για το σχετικό οικονομικό έτος και για το ακόλουθο οικονομικό έτος, σε σχέση με κάθε συνιστώσα ή πρόγραμμα ΜΠΒ. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει επικαιροποίηση της πρόβλεψης ανάλογα με την περίπτωση.

4. Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών και δομών που αναφέρονται στο άρθρο 21 πραγματοποιείται, κατά περίπτωση, με ηλεκτρονικά μέσα, με εφαρμογή των διαδικασιών που συμφωνήθηκαν μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας.

5. Το σωρευτικό σύνολο των πληρωμών προχρηματοδότησης και των ενδιάμεσων πληρωμών δεν υπερβαίνει το 95 % της κοινοτικής συνεισφοράς όπως καθορίζεται στο δημοσιονομικό πίνακα κάθε προγράμματος.

6. Όταν επιτευχθεί το ανώτατο όριο που αναφέρεται στην παράγραφο 5, ο εθνικός διατάκτης εξακολουθεί να διαβιβάζει στην Επιτροπή κάθε πιστοποιημένη δήλωση δαπανών, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τα ποσά που ανακτήθηκαν.

▼M1

7. Τα ποσά των προγραμμάτων που υποβάλλονται από τη δικαιούχο χώρα, σε πιστοποιημένες δηλώσεις δαπανών, σε αιτήσεις πληρωμών και σε δαπάνες που αναφέρονται στις εκθέσεις υλοποίησης, εκφράζονται σε ευρώ. Οι δικαιούχοι χώρες μετατρέπουν σε ευρώ τα ποσά των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό νόμισμα με τη μηνιαία λογιστική ισοτιμία του ευρώ που καθορίστηκε από την Επιτροπή για τον μήνα κατά τον οποίο καταχωρίστηκαν οι δαπάνες στους λογαριασμούς του εθνικού ταμείου ή της συγκεκριμένης επιχειρησιακής δομής, κατά περίπτωση.

▼B

8. Η Επιτροπή εκτελεί τις πληρωμές προς το εθνικό ταμείο στο λογαριασμό σε ευρώ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41, 42, 43, 44 και 45 και των συμφωνιών-πλαίσιο, των τομεακών συμφωνιών και των συμφωνιών χρηματοδότησης. Ανοίγεται ένας λογαριασμός σε ευρώ για κάθε σχετικό πρόγραμμα ΜΠΒ ή, ενδεχομένως, για κάθε συνιστώσα ΜΠΒ, ο οποίος χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τις συναλλαγές που έχουν σχέση με αυτό το πρόγραμμα ή τη συνιστώσα.

▼B

9. Οι δικαιούχοι χώρες διασφαλίζουν ότι οι τελικοί δικαιούχοι εισπράττουν εγκαίρως και πλήρως το συνολικό ποσό της δημόσιας συνεισφοράς. Δεν εισπράττεται καμία ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών αυτών για τους τελικούς δικαιούχους.

10. Οι δαπάνες μπορούν να καλυφθούν από την κοινοτική χρηματοδότηση, μόνο εάν έχουν πραγματοποιηθεί και καταβληθεί από τον τελικό δικαιούχο. Οι δαπάνες που καταβάλλονται από τους τελικούς δικαιούχους τεκμηριώνονται από τα εκδοθέντα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα αντίστοιχης αποδεικτικής αξίας ή από άλλα σχετικά έγγραφα, όταν, σύμφωνα με το πρόγραμμα, η βοήθεια δεν είναι οικονομικής φύσεως. Οι δαπάνες πρέπει να έχουν πιστοποιηθεί από τον εθνικό διατάκτη.

Άρθρο 41

Όροι αποδοχής των αιτήσεων πληρωμών

Για να εγκρίνει η Επιτροπή μια αίτηση πληρωμής, πρέπει να πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 42 παράγραφος 1, στο άρθρο 43 παράγραφος 1 και στο άρθρο 45 παράγραφος 1.

Άρθρο 42

Προχρηματοδότηση

1. Στην περίπτωση αίτησης πληρωμής για καταβολή προχρηματοδότησης, οι ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 41 είναι οι εξής:

α) ο εθνικός διατάκτης έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή το άνοιγμα του σχετικού λογαριασμού σε ευρώ·

β) οι διαπιστεύσεις που εκδόθηκαν από τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης και τον εθνικό διατάκτη ισχύουν και η ανάθεση της διαχείρισης από την Επιτροπή παραμένει εν ισχύ·

γ) η σχετική συμφωνία χρηματοδότησης έχει τεθεί σε ισχύ.

2. Οι πληρωμές προχρηματοδότησης αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένο ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς στο σχετικό πρόγραμμα, όπως διευκρινίζεται στο μέρος ΙΙ του παρόντος κανονισμού. Σε περίπτωση πολυετών προγραμμάτων, η προχρηματοδότηση μπορεί να κατανεμηθεί σε πολλά οικονομικά έτη.

3. Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται ως προχρηματοδότηση επιστρέφεται στην Επιτροπή εάν δεν σταλεί καμία αίτηση πληρωμής για το εν λόγω πρόγραμμα εντός 15 μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή καταβάλλει το πρώτο ποσό της προχρηματοδότησης. Η κοινοτική συνεισφορά στο εν λόγω πρόγραμμα δεν επηρεάζεται από αυτή την επιστροφή.

4. Το συνολικό ποσό προχρηματοδότησης εκκαθαρίζεται το αργότερο κατά το κλείσιμο του προγράμματος. Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος, ο εθνικός διατάκτης χρησιμοποιεί την πληρωμή προχρηματοδότησης μόνο για να καταβάλει την κοινοτική συνεισφορά στις δαπάνες σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 43

Ενδιάμεσες πληρωμές

1. Σε περίπτωση αίτησης πληρωμής για ενδιάμεση πληρωμή, οι ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 41 είναι οι εξής:

α) ο εθνικός διατάκτης έχει αποστείλει στην Επιτροπή αίτηση πληρωμής και δήλωση δαπανών σχετικά με την εν λόγω πληρωμή· η δήλωση δαπανών πιστοποιείται από τον εθνικό διατάκτη·

▼B

β) έχουν τηρηθεί τα ανώτατα όρια για την κοινοτική βοήθεια στο πλαίσιο κάθε άξονα προτεραιότητας, όπως ορίζεται στην απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής·

γ) η επιχειρησιακή δομή έχει αποστείλει στην Επιτροπή τις τομεακές ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης όπως αναφέρεται στο άρθρο 61 παράγραφος 1, καθώς και την πλέον πρόσφατη έκθεση·

δ) η αρχή ελέγχου έχει αποστείλει στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη και δεύτερη περίπτωση, την πλέον πρόσφατη ετήσια έκθεση λογιστικών δραστηριοτήτων και γνώμη σχετικά με τη συμβατότητα των υφιστάμενων συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού ή/και τις απαιτήσεις κάθε συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας·

ε) οι διαπιστεύσεις που εκδίδονται από τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης και τον εθνικό διατάκτη ισχύουν και η ανάθεση της διαχείρισης από την Επιτροπή παραμένει εν ισχύ.

Εάν δεν πληρούται ένας ή περισσότεροι από τους όρους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, η δικαιούχος χώρα λαμβάνει, εφόσον το απαιτήσει η Επιτροπή και εντός του χρονικού ορίου που καθορίζεται από την Επιτροπή, τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

2. Όταν διαπιστώνεται ότι οι ισχύοντες κανόνες δεν εφαρμόζονται ή ότι τα κοινοτικά κονδύλια δεν χρησιμοποιήθηκαν ορθά, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει τις ενδιάμεσες πληρωμές στη δικαιούχο χώρα ή να τις αναστείλει προσωρινά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46. Η δικαιούχος χώρα ενημερώνεται σχετικά.

3. Η αναστολή ή μείωση των ενδιάμεσων πληρωμών είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας και δεν θίγει τις αποφάσεις συμμόρφωσης, τις αποφάσεις εκκαθάρισης λογαριασμών και τις δημοσιονομικές διορθώσεις.

Άρθρο 44

Υπολογισμός των πληρωμών

Οι πληρωμές υπολογίζονται με βάση την κοινοτική συνεισφορά στη χρηματοδότηση των σχετικών ενεργειών, έως το ποσό που λαμβάνεται με την εφαρμογή στην επιλέξιμη δαπάνη του συντελεστή συγχρηματοδότησης που έχει καθοριστεί για κάθε άξονα προτεραιότητας στην απόφαση χρηματοδότησης, με την επιφύλαξη της μέγιστης κοινοτικής συνεισφοράς για κάθε άξονα προτεραιότητας.

Άρθρο 45

Πληρωμή του τελικού υπολοίπου

1. Στην περίπτωση της πληρωμής του τελικού υπολοίπου, εφαρμόζεται η προθεσμία που καθορίζεται στο άρθρο 166 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και οι ελάχιστες απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 41 είναι οι ακόλουθες:

α) ο εθνικός διατάκτης έχει αποστείλει στην Επιτροπή τελική αίτηση πληρωμής και τελική δήλωση δαπανών· η τελική δήλωση δαπανών πιστοποιείται από τον εθνικό διατάκτη·

β) η επιχειρησιακή δομή έχει αποστείλει στην Επιτροπή τις τομεακές τελικές εκθέσεις για το σχετικό πρόγραμμα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 61 παράγραφος 1·

γ) η αρχή ελέγχου έχει αποστείλει στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) τρίτη περίπτωση, γνώμη σχετικά με τυχόν τελική δήλωση δαπανών, η οποία συνοδεύεται από τελική έκθεση δραστηριότητας·

▼B

δ) οι διαπιστεύσεις που εκδίδουν ο αρμόδιος υπάλληλος διαπίστευσης και ο εθνικός διατάκτης ισχύουν και η ανάθεση της διαχείρισης από την Επιτροπή παραμένει εν ισχύ.

2. Το τμήμα των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού που αφορούν πολυετή προγράμματα και εκκρεμούν ακόμη στις 31 Δεκεμβρίου 2017 αποδεσμεύεται αυτομάτως εάν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν έχουν διαβιβαστεί στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Άρθρο 46

Αναστολή πληρωμών

1. Το σύνολο ή μέρος των πληρωμών μπορεί να αναστέλλεται από την Επιτροπή σε περίπτωση που:

α) υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος οι οποίες επηρεάζουν την αξιοπιστία της διαδικασίας για την πιστοποίηση των πληρωμών και για τις οποίες δεν έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα, ή

β) δαπάνη που περιλαμβάνεται σε πιστοποιημένη δήλωση δαπανών έχει σχέση με σοβαρή παρατυπία η οποία δεν έχει διορθωθεί, ή

γ) χρειάζονται διευκρινίσεις όσον αφορά τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη δήλωση δαπανών.

2. Πριν αποφασίσει η Επιτροπή την αναστολή πληρωμών σύμφωνα με την παράγραφο 1, παρέχει στη δικαιούχο χώρα τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός δύο μηνών.

3. Η Επιτροπή διακόπτει την αναστολή εφόσον η δικαιούχος χώρα έχει λάβει τα αναγκαία μέτρα για να καλύψει τις ελλείψεις και να διορθώσει την παρατυπία ή την έλλειψη σαφήνειας που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Εάν η δικαιούχος χώρα δεν έχει λάβει αυτά τα μέτρα, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να ακυρώσει το σύνολο ή μέρος της κοινοτικής συνεισφοράς στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 51.

Άρθρο 47

Κλείσιμο ενός προγράμματος

1. Μετά την παραλαβή από την Επιτροπή αίτησης για τελική πληρωμή, ένα πρόγραμμα θεωρείται ότι έχει κλείσει όταν υφίσταται μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

— πληρωμή από την Επιτροπή του οφειλόμενου τελικού υπολοίπου,

— έκδοση εντάλματος είσπραξης από την Επιτροπή,

▼M1

— αποδέσμευση του τελικού υπολοίπου της ανάληψης υποχρεώσεων από την Επιτροπή.

▼B

2. Το κλείσιμο ενός προγράμματος δεν θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να αναλάβει μία δημοσιονομική διόρθωση σε μεταγενέστερο στάδιο.

3. Το κλείσιμο ενός προγράμματος δεν επηρεάζει τις υποχρεώσεις της δικαιούχου χώρας να συνεχίσει να τηρεί τα σχετικά έγγραφα, σύμφωνα με το άρθρο 48.

▼B

Άρθρο 48

Διατήρηση των εγγράφων

Όλα τα έγγραφα που αφορούν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα τηρούνται από τη δικαιούχο χώρα επί τουλάχιστον τρία έτη μετά το κλείσιμο του προγράμματος. Η περίοδος αυτή διακόπτεται είτε σε περίπτωση δικαστικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος της Επιτροπής.

Άρθρο 49

Δημοσιονομικές διορθώσεις

1. Για να διασφαλίσει ότι τα κεφάλαια χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, η Επιτροπή εφαρμόζει διαδικασίες εκκαθάρισης λογαριασμών ή μηχανισμούς δημοσιονομικής διόρθωσης σύμφωνα με τα άρθρα 53β παράγραφος 4 και 53γ παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και όπως προβλέπεται λεπτομερώς στις συμφωνίες-πλαίσια ή, εφόσον υπάρχουν, στις τομεακές συμφωνίες.

2. Δημοσιονομική διόρθωση μπορεί να προκύψει ύστερα από:

α) διαπίστωση μιας ιδιαίτερης παρατυπίας, περιλαμβανομένης της απάτης, ή

β) διαπίστωση αδυναμιών ή ελλείψεων στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου της δικαιούχου χώρας.

3. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι οι δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων που καλύπτει ο παρών κανονισμός πραγματοποιήθηκαν με τρόπο που παραβιάζει τους ισχύοντες κανόνες, μπορεί να αποφασίσει ποια ποσά πρέπει να αποκλεισθούν από την κοινοτική χρηματοδότηση.

4. Ο υπολογισμός και η κατάρτιση τυχόν διορθώσεων αυτού του είδους, καθώς και οι σχετικές ανακτήσεις, πραγματοποιούνται από την Επιτροπή με βάση τα κριτήρια και τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 51, 52 και 53. Εκτός από τον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται και άλλες διατάξεις σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις που καθορίστηκαν σε τομεακές ή χρηματοδοτικές συμφωνίες.

Άρθρο 50

Δημοσιονομικές προσαρμογές

▼M1

1. Ο εθνικός διατάκτης, ο οποίος φέρει κατά πρώτο λόγο ευθύνη για τη διερεύνηση των παρατυπιών, πραγματοποιεί τις δημοσιονομικές προσαρμογές όταν διαπιστώνονται παρατυπίες ή αμέλεια σε ενέργειες ή προγράμματα, ακυρώνοντας το σύνολο ή μέρος της κοινοτικής συνεισφοράς για τις εν λόγω ενέργειες ή τα προγράμματα. Ο εθνικός διατάκτης λαμβάνει υπόψη του τη φύση και τη σοβαρότητα των παρατυπιών καθώς και την οικονομική ζημία στην κοινοτική συνεισφορά.

2. Σε περίπτωση παρατυπίας, ο εθνικός διατάκτης ανακτά την κοινοτική συνεισφορά που καταβλήθηκε στον τελικό δικαιούχο, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες ανάκτησης.

▼B

Άρθρο 51

Κριτήρια για τις δημοσιονομικές διορθώσεις

1. Η Επιτροπή μπορεί να πραγματοποιεί δημοσιονομικές διορθώσεις, ακυρώνοντας το σύνολο ή μέρος της κοινοτικής συνεισφοράς σε πρόγραμμα, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 49 παράγραφος 2.

▼B

2. Όταν διαπιστώνονται μεμονωμένες περιπτώσεις παρατυπιών, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη συστημική φύση της παρατυπίας προκειμένου να καθορίσει εάν θα πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αποκοπή ή κατά προβολή δημοσιονομική διόρθωση.

3. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με το ποσό της διόρθωσης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα της παρατυπίας ή/και την έκταση και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των αδυναμιών ή των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του σχετικού προγράμματος.

Άρθρο 52

Διαδικασία για τη δημοσιονομική διόρθωση

1. Πριν λάβει απόφαση σχετικά με δημοσιονομική διόρθωση, η Επιτροπή ενημερώνει τον εθνικό διατάκτη σχετικά με τα προσωρινά συμπεράσματά της και ζητά τις παρατηρήσεις του εντός διμήνου.

Όταν η Επιτροπή προτείνει κατά προβολή ή κατ' αποκοπή δημοσιονομική διόρθωση, παρέχεται στη δικαιούχο χώρα η δυνατότητα να αποδείξει, με έλεγχο των σχετικών εγγράφων, την πραγματική έκταση της παρατυπίας. Η δικαιούχος χώρα, σε συμφωνία με την Επιτροπή, μπορεί να περιορίσει το πεδίο αυτού του ελέγχου σε ενδεδειγμένη αναλογία ή δείγμα των σχετικών εγγράφων. Εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο χρόνος που διατίθεται για τον έλεγχο αυτό δεν υπερβαίνει περίοδο δύο μηνών μετά τη δίμηνη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο.

2. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία τα οποία υποβάλλονται από τη δικαιούχο χώρα εντός των προθεσμιών της παραγράφου 1.

3. Η Επιτροπή προσπαθεί να εκδώσει απόφαση σχετικά με τη δημοσιονομική διόρθωση εντός έξι μηνών μετά την έναρξη της διαδικασίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 53

Επιστροφή

1. Κάθε επιστροφή στο γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης πραγματοποιείται πριν από το τέλος της προθεσμίας που αναφέρεται στο ένταλμα είσπραξης το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002. Η προθεσμία αυτή είναι η τελευταία ημέρα του δεύτερου μήνα από την έκδοση του εντάλματος.

2. Τυχόν καθυστέρηση στην επιστροφή γεννά δικαίωμα επιβολής τόκου υπερημερίας που αρχίζει την ημερομηνία που καθίσταται ληξιπρόθεσμη και λήγει την ημερομηνία της πληρωμής. Το επιτόκιο είναι υψηλότερο κατά μιάμιση ποσοστιαία μονάδα από το επιτόκιο που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις βασικές πράξεις αναχρηματοδότησης κατά την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο καθίσταται ληξιπρόθεσμη.

Άρθρο 54

Επαναχρησιμοποίηση της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Οι πόροι από την κοινοτική συνεισφορά που ακυρώνονται σύμφωνα με το άρθρο 49 καταβάλλονται στον κοινοτικό προϋπολογισμό, μαζί με τους σχετικούς τόκους.

2. Η συνεισφορά που ακυρώνεται ή ανακτάται σύμφωνα με το άρθρο 50 δεν επιτρέπεται να επαναχρησιμοποιηθεί για την ενέργεια ή τις ενέργειες που αποτέλεσαν αντικείμενο της ανάκτησης ή της προσαρμογής, ούτε, στην περίπτωση που η ανάκτηση ή προσαρμογή πραγματοποιείται λόγω συστημικής παρατυπίας, για υφιστάμενες ενέργειες στο σύνολο ή μέρος του άξονα προτεραιότητας στον οποίο σημειώθηκε η εν λόγω συστημική παρατυπία.

▼B

Τμήμα 3

Κανόνες για την κεντρική και από κοινού διαχείριση

Άρθρο 55

Πληρωμές

1. Η πληρωμή της κοινοτικής συνεισφοράς από την Επιτροπή πραγματοποιείται εντός των ορίων των διαθέσιμων κονδυλίων.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 81 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002, οι πληρωμές στηρίζονται στην απόδειξη ότι η αντίστοιχη ενέργεια είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του κανονισμού ΜΠΒ, του παρόντος κανονισμού, της σύμβασης ή της επιχορήγησης.

3. Οι αναγκαίες πιστώσεις για να καλύψουν τις δαπάνες, όπως αναφέρονται στα ετήσια προγράμματα, διατίθενται με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες ενέργειες: πληρωμή του συνόλου των οφειλόμενων ποσών, προχρηματοδότηση, μία ή περισσότερες ενδιάμεσες πληρωμές και πληρωμή του υπολοίπου των οφειλόμενων ποσών.

4. Οι πληρωμές από την Επιτροπή πραγματοποιούνται σε ευρώ, κατά το δυνατόν, σε λογαριασμό σε ευρώ.

Άρθρο 56

Κλείσιμο προγράμματος

1. Ένα πρόγραμμα έχει κλείσει όταν έχουν κλείσει όλες οι συμβάσεις και επιχορηγήσεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα αυτό.

2. Εφόσον έχει παραληφθεί η αίτηση τελικής πληρωμής, η σύμβαση ή επιχορήγηση θεωρείται ότι έχει κλείσει όταν υφίσταται μία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 47 παράγραφος 1.

3. Το κλείσιμο σύμβασης ή επιχορήγησης δεν θίγει το δικαίωμα της Επιτροπής να αναλάβει μία δημοσιονομική διόρθωση σε μεταγενέστερο στάδιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

Άρθρο 57

Αξιολόγηση

1. Οι αξιολογήσεις έχουν ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της λογικής συνέπειας της βοήθειας από κοινοτικά κονδύλια, καθώς και της στρατηγικής και της υλοποίησης των προγραμμάτων.

▼M1

2. Τα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού, όπως περιγράφονται στο άρθρο 5, υπόκεινται σε εκ των προτέρων αξιολόγηση, η οποία πραγματοποιείται από την Επιτροπή.

▼B

3. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να πραγματοποιεί στρατηγικές αξιολογήσεις.

▼M1

4. Τα προγράμματα υπόκεινται σε *εκ των προτέρων* αξιολογήσεις, καθώς και σε ενδιάμεσες ή/και εκ των υστέρων αξιολογήσεις, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που θεσπίζονται στο μέρος ΙΙ του παρόντος κανονισμού για κάθε συνιστώσα ΜΠΒ και στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής.

_____

7. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων λαμβάνονται υπόψη στον κύκλο προγραμματισμού και υλοποίησης.

▼B

8. Η Επιτροπή αναπτύσσει μεθόδους αξιολόγησης, οι οποίες περιλαμβάνουν πρότυπα ποιότητας και κάνουν χρήση αντικειμενικών και μετρήσιμων δεικτών.

Άρθρο 58

Η παρακολούθηση στην περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης

▼M1

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η δικαιούχος χώρα συγκροτεί, εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της πρώτης συμφωνίας χρηματοδότησης, μια επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ, σε συνεννόηση με τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και την Επιτροπή, για να διασφαλίσει τη συνοχή και τον συντονισμό κατά την εφαρμογή των συνιστωσών ΜΠΒ.

▼B

2. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ διασφαλίζει τη γενική αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη συνοχή της υλοποίησης όλων των προγραμμάτων και ενεργειών για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις συμφωνίες χρηματοδότησης, καθώς και στα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού. Για το σκοπό αυτό, βασίζεται στα στοιχεία που παρέχουν οι τομεακές επιτροπές παρακολούθησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 59 παράγραφος 3.

3. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ μπορεί να υποβάλει προτάσεις στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη σχετικά με τις ενέργειες, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή και ο συντονισμός μεταξύ των προγραμμάτων και των ενεργειών που υλοποιούνται στο πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών, καθώς και σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα για όλες τις συνιστώσες τα οποία είναι απαραίτητα για να διασφαλιστεί η επίτευξη των συνολικών στόχων της παρεχόμενης βοήθειας, και για να ενισχυθεί η γενική αποτελεσματικότητά της. Επίσης, μπορεί να υποβάλει προτάσεις στη (στις) σχετική(-ές) τομεακή(-ές) επιτροπή(-ές) παρακολούθησης σχετικά με αποφάσεις για διορθωτικά μέτρα με τα οποία διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων του προγράμματος και ενισχύεται η αποτελεσματικότητα της βοήθειας που παρέχεται στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων ή συνιστωσών ΜΠΒ.

4. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σύμφωνα με τη σχετική εντολή που έχει εκδώσει η Επιτροπή, και εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου της οικείας δικαιούχου χώρας.

5. Εάν δεν προβλέπεται διαφορετικά στην εντολή της επιτροπής παρακολούθησης που όρισε η Επιτροπή, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ απαρτίζεται από αντιπροσώπους της Επιτροπής, τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, τον εθνικό διατάκτη, αντιπροσώπους των επιχειρησιακών δομών και τον στρατηγικό συντονιστή.

Ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής και ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ ασκούν από κοινού την προεδρία κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής παρακολούθησης ΜΠΒ.

▼B

Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο. Μπορούν να συγκαλούνται επίσης ενδιάμεσες συνεδριάσεις, ιδίως σε θεματική βάση.

Άρθρο 59

Τομεακές επιτροπές παρακολούθησης στην περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης

▼M1

1. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ επικουρείται από τομεακές επιτροπές παρακολούθησης που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο των συνιστωσών ΜΠΒ εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της πρώτης συμφωνίας χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στο μέρος ΙΙ. Οι τομεακές επιτροπές παρακολούθησης συνδέονται με προγράμματα ή συνιστώσες. Κατά περίπτωση, μπορούν να περιλαμβάνουν αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών.

▼B

2. Κάθε τομεακή επιτροπή παρακολούθησης διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων και ενεργειών, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που καθορίζονται για κάθε συνιστώσα στο μέρος ΙΙ, και για τις σχετικές τομεακές ή/και χρηματοδοτικές συμφωνίες. Μπορεί να υποβάλει προτάσεις στην Επιτροπή και στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, με αντίγραφο προς τον εθνικό διατάκτη, σχετικά με αποφάσεις για διορθωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων του προγράμματος και να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης βοήθειας.

3. Οι τομεακές επιτροπές παρακολούθησης αναφέρουν τις δραστηριότητές τους στην επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ. Διαβιβάζουν στην επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ κυρίως πληροφορίες σχετικά με:

α) την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση των προγραμμάτων, ανά άξονα προτεραιότητας και, ενδεχομένως, για κάθε μέτρο ή ενέργεια· μεταξύ άλλων αναφέρονται τα επιτευχθέντα αποτελέσματα, οι δημοσιονομικοί δείκτες υλοποίησης και άλλοι παράγοντες, με σκοπό τη βελτίωση της υλοποίησης των προγραμμάτων·

β) κάθε πτυχή της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που θίγεται από την αρχή ελέγχου, τον εθνικό διατάκτη ή τον αρμόδιο υπάλληλο διαπίστευσης.

▼M1

Άρθρο 60

Παρακολούθηση σε περίπτωση κεντρικής και από κοινού διαχείρισης

Σε περίπτωση κεντρικής και από κοινού διαχείρισης, η Επιτροπή μπορεί να αναλάβει κάθε ενέργεια την οποία θεωρεί απαραίτητη για την παρακολούθηση των σχετικών προγραμμάτων. Σε περίπτωση από κοινού διαχείρισης, οι ενέργειες αυτές μπορούν να πραγματοποιηθούν από κοινού με το σχετικό διεθνή οργανισμό. Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ μπορεί να συνδέεται με τις δραστηριότητες παρακολούθησης.

▼B

Άρθρο 61

Ετήσια και τελική έκθεση υλοποίησης

1. Οι επιχειρησιακές δομές συντάσσουν μία τομεακή ετήσια έκθεση και μία τομεακή τελική έκθεση υλοποίησης των προγραμμάτων για τα οποία είναι υπεύθυνες, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο μέρος ΙΙ για κάθε συνιστώσα ΜΠΒ.

▼B

Οι τομεακές ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης καλύπτουν το οικονομικό έτος. Οι τομεακές τελικές εκθέσεις υλοποίησης καλύπτουν όλη την περίοδο υλοποίησης και μπορούν να περιλαμβάνουν την τελευταία τομεακή ετήσια έκθεση.

2. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 διαβιβάζονται στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, στον εθνικό διατάκτη και στην Επιτροπή, αφού εξεταστούν από τις τομεακές επιτροπές παρακολούθησης.

3. Με βάση τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ διαβιβάζει στην Επιτροπή και στον εθνικό διατάκτη, αφού εξεταστούν από την επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ, την ετήσια και την τελική έκθεση υλοποίησης της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

4. Η ετήσια έκθεση υλοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3, η οποία διαβιβάζεται έως τις 31 Αυγούστου κάθε έτους και για πρώτη φορά το 2008, συνοψίζει τις διάφορες τομεακές ετήσιες εκθέσεις που δημοσιεύονται στο πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με:

α) την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση της κοινοτικής βοήθειας, σε σχέση με τις προτεραιότητες που είχαν καθοριστεί στο έγγραφο πολυετούς ενδεικτικού σχεδιασμού και στα διάφορα προγράμματα·

β) τη δημοσιονομική εκτέλεση της κοινοτικής βοήθειας.

5. Η τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 καλύπτει όλη την περίοδο υλοποίησης και μπορεί να περιλαμβάνει την τελευταία ετήσια έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Δημοσιότητα, προβολή

Άρθρο 62

Πληροφόρηση και δημοσιότητα

1. Σε περίπτωση κεντρικής και από κοινού διαχείρισης, η πληροφόρηση για τα προγράμματα και τις ενέργειες παρέχεται από την Επιτροπή, με τη βοήθεια του εθνικού συντονιστή ΜΠΒ, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, και σε όλες τις περιπτώσεις για τα προγράμματα ή τα τμήματα προγραμμάτων στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία τα οποία δεν υλοποιούνται στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης, η δικαιούχος χώρα και ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ παρέχουν πληροφόρηση και δημοσιότητα σχετικά με τα προγράμματα και τις ενέργειες. Σε περίπτωση επιμερισμένης διαχείρισης, τα κράτη μέλη, οι δικαιούχοι χώρες και η διαχειριστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 103 παρέχουν πληροφόρηση και δημοσιότητα σχετικά με τα προγράμματα και τις ενέργειες. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες και στους δικαιούχους, με σκοπό την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας.

▼M1

2. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, οι επιχειρησιακές δομές είναι υπεύθυνες για την οργάνωση της δημοσίευσης του καταλόγου των τελικών δικαιούχων, των ονομασιών των ενεργειών και του ποσού της κοινοτικής χρηματοδότησης που χορηγείται σε αυτές τις ενέργειες. Οι επιχειρησιακές δομές διασφαλίζουν ότι ο τελικός δικαιούχος ενημερώνεται ότι η έγκριση χρηματοδότησης συνιστά επίσης έγκριση της ένταξής του στον κατάλογο τελικών δικαιούχων που δημοσιεύεται. Οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα περιλαμβάνονται στον κατάλογο αυτό τυγχάνουν χειρισμού σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]).

([1]) ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

▼B

3. Σύμφωνα με το άρθρο 90 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002, η Επιτροπή δημοσιεύει τις σχετικές πληροφορίες για τις συμβάσεις. Η Επιτροπή δημοσιεύει τα αποτελέσματα της πρόσκλησης υποβολής προσφορών στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,* στο δικτυακό τόπο της EuropeAid και σε κάθε άλλο κατάλληλο μέσο πληροφόρησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για κοινοτικές εξωτερικές δράσεις.

Άρθρο 63

Προβολή

1. Η Επιτροπή και οι σχετικές εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές των δικαιούχων χωρών συμφωνούν σχετικά με μία συνεκτική σειρά ενεργειών για τη διάθεση και δημοσίευση, στις δικαιούχους χώρες, πληροφοριών σχετικά με τη βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

Οι διαδικασίες για την υλοποίηση αυτών των ενεργειών διευκρινίζονται στις τομεακές ή χρηματοδοτικές συμφωνίες.

2. Η υλοποίηση των ενεργειών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υπάγεται στην αρμοδιότητα των τελικών δικαιούχων και χρηματοδοτείται από το ποσό που χορηγείται στα σχετικά προγράμματα ή ενέργειες.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΣΥΝΙΣΤΟΣΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα

Άρθρο 64

Πεδία βοήθειας

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας μπορεί να χορηγείται στις δικαιούχους χώρες ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

α) ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου·

β) προαγωγή και προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που περιέχονται στον Ευρωπαϊκό Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων·

γ) μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης·

δ) μεταρρύθμιση στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, όπως μεταρρύθμιση του νομικού συστήματος, της αστυνομίας, της ποινικής δίωξης, του δικαστικού συστήματος, του σωφρονιστικού συστήματος, καθώς και του συστήματος τελωνειακών και συνοριακών ελέγχων, με ιδιαίτερη έμφαση στη μεγαλύτερη καταπολέμηση της διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της παράνομης μετανάστευσης, και στη δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης σχετικά με αυτούς τους τομείς·

▼B

ε) εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού πλαισίου, καθώς και στήριξη των επενδύσεων για τον εξοπλισμό βασικών θεσμικών οργάνων, των οποίων οι υποδομές ή η ικανότητα παρακολούθησης και επιβολής της νομοθεσίας πρέπει να ενισχυθούν·

στ) θέσπιση ή ενίσχυση των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου·

ζ) ενίσχυση της οικονομίας της αγοράς, κυρίως με την προώθηση της αυτοοργάνωσης των οικονομικών παραγόντων και την άμεση στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και με τη χορήγηση βοήθειας στον ιδιωτικό τομέα και την προώθηση της βιομηχανικής αναδιάρθρωσης, τη διαφοροποίηση της οικονομίας, τον εκσυγχρονισμό των βασικών τομέων και τη βελτίωση ειδικών τομέων·

η) ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και διάλογος μεταξύ της κυβέρνησης και των μη κυβερνητικών φορέων για την προώθηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του σεβασμού και της προστασίας των μειονοτήτων, καθώς και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών·

θ) καθιέρωση κοινωνικού διαλόγου στο πλαίσιο της χρηστής διακυβέρνησης για την προώθηση ορθών και δίκαιων συνθηκών εργασίας·

ι) προώθηση της ένταξης των μειονοτήτων, μέτρα για τη συμφιλίωση και την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας·

ια) περιβαλλοντική πολιτική, βασιζόμενη σε υψηλό επίπεδο προστασίας, προώθηση της αρχής ο «ρυπαίνων πληρώνει», βιώσιμη χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων, ενεργειακή απόδοση, ανανεώσιμοι πόροι και σταδιακή θέσπιση της κοινοτικής πολιτικής σε όλους τους τομείς που συνδέονται με τις κλιματικές αλλαγές·

ιβ) βελτίωση της πρόσβασης στα χρηματοδοτικά μέσα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις δημόσιες διοικήσεις·

ιγ) θεσμική ανάπτυξη στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, της διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και της προστασίας από την ακτινοβολία, σύμφωνα με το κοινοτικό κεκτημένο και τις βέλτιστες πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

ιδ) στήριξη για τη συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με την ευρωπαϊκή ιθαγένεια, και προετοιμασία για τη συμμετοχή στους κοινοτικούς οργανισμούς.

2. Εκτός από τους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, βοήθεια μπορεί να χορηγηθεί επίσης στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας στις δικαιούχους χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού ΜΠΒ, για τους ακόλουθους τομείς:

α) σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού ΜΠΒ, στην κοινωνική, οικονομική και εδαφική ανάπτυξη, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των επενδυτικών δραστηριοτήτων στους τομείς περιφερειακής ανάπτυξης, ανάπτυξης ανθρωπίνων πόρων και αγροτικής ανάπτυξης·

β) άρση των εμποδίων για την κοινωνική ένταξη και στήριξη των αγορών εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, κυρίως με ενέργειες για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, την καταπολέμηση της ανεργίας και την παροχή νέων δυνατοτήτων στους ανθρώπινους πόρους·

γ) στήριξη στον παραγωγικό τομέα και τις υπηρεσίες και για τη βελτίωση των υποδομών που συνδέονται με την οικονομία·

δ) προσαρμογή, μεταρρύθμιση ή, ενδεχομένως, θέσπιση εκπαιδευτικών συστημάτων και συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης·

ε) βελτίωση της πρόσβασης στα δίκτυα μεταφορών, πληροφοριών, ενέργειας και άλλα δίκτυα και της διασύνδεσης μεταξύ τους·

▼B

στ) μεταρρύθμιση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης·

ζ) βελτίωση των συστημάτων πληροφοριών και επικοινωνιών.

▼M1

Κατά περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει τη χορήγηση βοήθειας στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας για τους παραπάνω τομείς στις δικαιούχους χώρες που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του κανονισμού ΜΠΒ και στις οποίες δεν έχουν ανατεθεί ακόμα οι διαχειριστικές αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 14.

▼B

Άρθρο 65

Μορφές της βοήθειας

1. Στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, η βοήθεια μπορεί, ειδικότερα, να παρέχεται υπό τη μορφή:

α) μέτρων διοικητικής συνεργασίας με σκοπό την κατάρτιση και την ανταλλαγή πληροφοριών που περιλαμβάνουν την απόσπαση από τα κράτη μέλη ή διεθνείς οργανισμούς εμπειρογνωμόνων του δημόσιου τομέα, ιδίως μέσω της αδελφοποίησης, της μερικής αδελφοποίησης και της τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών (TAIEX)·

β) τεχνικής βοήθειας·

γ) επενδύσεων στις ρυθμιστικές υποδομές, περιλαμβανομένων των ανεξάρτητων εξωτερικών πολυμερών θεσμών, για τη στήριξη κυρίως της εναρμόνισης με τους κανόνες και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ενέργεια αυτή, στόχο της οποίας αποτελούν οι βασικοί ρυθμιστικοί θεσμοί, βασίζεται σε μία σαφή στρατηγική για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και για την εναρμόνιση με το κεκτημένο·

δ) προγραμμάτων επιχορηγήσεων·

ε) μηχανισμών για την προετοιμασία των έργων·

στ) εφαρμογής των χρηματοδοτικών μηχανισμών, σε συνεργασία με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα·

ζ) δημοσιονομικής στήριξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παράγραφος 1 του κανονισμού ΜΠΒ.

2. Για τις δικαιούχους χώρες που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού ΜΠΒ, η βοήθεια στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας μπορεί να παρέχεται επίσης με την εφαρμογή μέτρων και δράσεων παρόμοιων με εκείνες που προβλέπονται στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη, την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και την αγροτική ανάπτυξη, καθώς και με ενέργειες επενδυτικού τύπου.

3. Η βοήθεια μπορεί να χρησιμοποιείται επίσης για να καλύψει τις δαπάνες της συνεισφοράς της Κοινότητας σε διεθνείς αποστολές, πρωτοβουλίες ή οργανισμούς που δρουν προς το συμφέρον της δικαιούχου χώρας, καθώς και τις διοικητικές δαπάνες.

Άρθρο 66

Επιλεξιμότητα των δαπανών

1. Οι δαπάνες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας είναι επιλέξιμες εφόσον πραγματοποιήθηκαν μετά την υπογραφή δημοσίων συμβάσεων, συμβάσεων και επιχορηγήσεων, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

2. Εκτός από τους κανόνες που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 3, δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) οι δαπάνες χρηματοδοτικής μίσθωσης·

β) οι δαπάνες απόσβεσης.

▼B

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 34 παράγραφος 3, αποφασίζεται κατά περίπτωση εάν οι ακόλουθες δαπάνες είναι επιλέξιμες:

α) λειτουργικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων μίσθωσης, τα οποία συνδέονται αποκλειστικά με την περίοδο συγχρηματοδότησης της ενέργειας·

β) φόροι προστιθέμενης αξίας, εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) οι φόροι προστιθέμενης αξίας δεν είναι κατ' ουδένα τρόπο ανακτήσιμοι,

ii) διαπιστώνεται ότι βαρύνουν τον τελικό δικαιούχο, και

iii) προσδιορίζονται σαφώς στην πρόταση έργου·

▼M1

γ) δαπάνες που σχετίζονται με τραπεζική εγγύηση ή παρεμφερή ασφάλεια, που καταθέτει ο τελικός δικαιούχος επιχορήγησης.

▼B

Άρθρο 67

Ένταση ενίσχυσης και ποσοστό κοινοτικής συνεισφοράς

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, οι επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 βασίζονται στη δημόσια δαπάνη στην περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, και στη συνολική δαπάνη στην περίπτωση κεντρικής και από κοινού διαχείρισης.

2. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, εκτός από τους γενικούς κανόνες που αναφέρονται στα άρθρα 37 και 38, η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας.

Σε περίπτωση επιχορηγήσεων, μπορεί να ζητηθεί από τους τελικούς δικαιούχους να συνεισφέρουν στις επιλέξιμες δαπάνες της ενέργειας. Σε περίπτωση επενδυτικής ενέργειας, η κοινοτική συνεισφορά δεν υπερβαίνει το ►M1 85 % ◄ της δημόσιας δαπάνης, το δε υπόλοιπο ►M1 15 % ◄ χορηγείται στη δικαιούχο χώρα από δημόσια κονδύλια. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ωστόσο, η κοινοτική συνεισφορά μπορεί να υπερβαίνει το ►M1 85 % ◄ της δημόσιας δαπάνης.

Οι δραστηριότητες θεσμικής ανάπτυξης απαιτούν κάποιο βαθμό συγχρηματοδότησης από τον τελικό δικαιούχο ή/και τα δημόσια κονδύλια της δικαιούχου χώρας. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ωστόσο, οι δραστηριότητες θεσμικής ανάπτυξης μπορεί να χρηματοδοτηθούν έως 100 % από κοινοτικά κονδύλια.

Η βοήθεια που χορηγείται με μέτρα διοικητικής συνεργασίας, όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α), μπορεί να χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από κοινοτικά κονδύλια.

3. Στην περίπτωση κεντρικής ή από κοινού διαχείρισης, η Επιτροπή αποφασίζει για το ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς, η οποία μπορεί να φθάσει το 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

▼B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Προγραμματισμός

Άρθρο 68

Πλαίσιο προγραμματισμού

▼M1

Η βοήθεια δυνάμει της παρούσας συνιστώσας λαμβάνει καταρχήν τη μορφή:

▼B

— εθνικών προγραμμάτων,

— περιφερειακών και οριζόντιων προγραμμάτων και μηχανισμών.

Άρθρο 69

Εθνικά προγράμματα

▼M1

1. Τα εθνικά προγράμματα εγκρίνονται από την Επιτροπή με βάση τις προτάσεις της δικαιούχου χώρας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις αρχές και τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού που αναφέρονται στο άρθρο 5. Ειδικότερα, οι προτάσεις παραθέτουν τους άξονες προτεραιότητας που πρέπει να καλύπτονται στην εν λόγω δικαιούχο χώρα, οι οποίοι μπορεί να περιλαμβάνουν τα πεδία βοήθειας που αναφέρονται στο άρθρο 64.

2. Οι προτάσεις των δικαιούχων χωρών επιλέγονται μέσω διαφανών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων διαβουλεύσεων με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς κατά την κατάρτιση των προτάσεων.

3. Κάθε έτος, ύστερα από συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας σχετικά με τις προτάσεις τους, η δικαιούχος χώρα διαβιβάζει στην Επιτροπή δελτία έργου. Τα δελτία έργου ορίζουν σαφώς τους άξονες προτεραιότητας, τις προβλεπόμενες ενέργειες και τους τρόπους εφαρμογής που έχουν επιλεγεί. Οι προτάσεις χρηματοδότησης καταρτίζονται από την Επιτροπή βάσει των δελτίων έργου.

▼B

4. Οι προτάσεις χρηματοδότησης εγκρίνονται με απόφαση χρηματοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 8.

5. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 8, συνάπτεται συμφωνία χρηματοδότησης από την Επιτροπή και τη δικαιούχο χώρα.

Άρθρο 70

Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων

1. Βοήθεια μπορεί να χορηγείται για τη στήριξη της συμμετοχής δικαιούχων χωρών σε κοινοτικά προγράμματα. Η συμμετοχή καθορίζεται στα εθνικά προγράμματα.

2. Το σύνολο των κονδυλίων που χορηγούνται υπό μορφή κοινοτικής στήριξης για τη συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο εθνικό πρόγραμμα.

▼B

3. Η συμμετοχή των δικαιούχων χωρών στα κοινοτικά προγράμματα υπόκειται στους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται για κάθε πρόγραμμα στο μνημόνιο συμφωνίας που πρέπει να συναφθεί μεταξύ της Επιτροπής και της δικαιούχου χώρας, με βάση τις συμφωνίες που καθορίζουν τις γενικές αρχές για τη συμμετοχή των δικαιούχων χωρών στα κοινοτικά προγράμματα. Το μνημόνιο αυτό περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με το συνολικό ποσό της συνεισφοράς της δικαιούχου χώρας και το ποσό που χορηγείται με τη βοήθεια στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

Άρθρο 71

Συμμετοχή σε κοινοτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων

1. Βοήθεια μπορεί να χορηγείται για τη στήριξη της συμμετοχής των δικαιούχων χωρών σε κοινοτικούς οργανισμούς. Η συμμετοχή καθορίζεται στα εθνικά προγράμματα.

2. Οι δικαιούχοι χώρες μπορεί να κληθούν να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη βάση στις εργασίες των διαφόρων κοινοτικών οργανισμών. Οι δαπάνες για τη συμμετοχή τους είναι δυνατό να χρηματοδοτούνται με βοήθεια που χορηγείται στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τη συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα.

Άρθρο 72

Περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα

1. Η Επιτροπή καταρτίζει περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα, σε απόλυτη συνοχή και συντονισμό με τα εθνικά προγράμματα, με βάση τα σχετικά πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού και σε συνεννόηση με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

2. Τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα αποσκοπούν στην προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας και στην ενίσχυση των πολυκρατικών συναλλαγών στις δικαιούχους χώρες, καθώς και στη στήριξη πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν τις δικαιούχους χώρες να συνεργαστούν σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

▼M1

3. Τα περιφερειακά προγράμματα εφαρμόζονται στις δικαιούχους χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Τα προγράμματα έχουν κυρίως ως στόχο τη συμφιλίωση, την ανασυγκρότηση και την πολιτική συνεργασία στην περιοχή.

▼B

4. Τα οριζόντια προγράμματα εφαρμόζονται σε ορισμένες ή σε όλες τις δικαιούχους χώρες σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος όπου η βοήθεια μπορεί να υλοποιηθεί με αυτά τα προγράμματα αποτελεσματικότερα και οικονομικότερα απ' ό,τι με εθνικά προγράμματα.

5. Στο πλαίσιο των περιφερειακών και οριζόντιων προγραμμάτων, η βοήθεια μπορεί να παρέχεται σε τομείς όπως η διευκόλυνση για την προετοιμασία των έργων, η στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, των τελωνείων, η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι χρηματοδοτικές διευκολύνσεις των τοπικών διοικήσεων και η υποδομή της τοπικής διοίκησης, οι στατιστικές, η πυρηνική ασφάλεια, οι πληροφορίες και η επικοινωνία.

▼B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Υλοποίηση

Τμήμα 1

Πλαίσιο και αρχές υλοποίησης

Άρθρο 73

Γενικές αρχές

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας χορηγείται μέσω κεντρικής, αποκεντρωμένης ή από κοινού διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002.

2. Ο στόχος είναι η αποκεντρωμένη διαχείριση όταν πρόκειται για εθνικά προγράμματα.

▼M1

3. Τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα εφαρμόζονται από την Επιτροπή σε κεντρική βάση ή με από κοινού διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς, όπως ορίζεται στο άρθρο 53δ του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου.

▼B

Άρθρο 74

Δομή και αρχές σε περίπτωση κεντρικής και από κοινού διαχείρισης

Σε περίπτωση κεντρικής ή από κοινού διαχείρισης, ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ αποτελεί το μοναδικό πρόσωπο επαφής της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 32.

Άρθρο 75

Δομή και αρχές σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 στοιχείο β), ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ, όταν είναι αρμόδιος για τον προγραμματισμό αυτής της συνιστώσας σε εθνικό επίπεδο, ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

▼M1

α) διοργανώνει την προετοιμασία των προτάσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 69·

▼B

β) καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή τα δελτία έργου που αναφέρονται στο άρθρο 69·

γ) παρακολουθεί την τεχνική εκτέλεση των εθνικών προγραμμάτων.

2. ►M1 Όσον αφορά το άρθρο 28, η επιχειρησιακή δομή περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους οργανισμούς υλοποίησης, οι οποίοι έχουν συσταθεί στο πλαίσιο της εθνικής διοίκησης της δικαιούχου χώρας ή τελούν υπό τον άμεσο έλεγχό της. ◄

Ύστερα από διαβούλευση με τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, ο εθνικός διατάκτης ορίζει διατάκτες του προγράμματος οι οποίοι προΐστανται των οργανισμών υλοποίησης.

Οι διατάκτες του προγράμματος είναι υπάλληλοι της δικαιούχου χώρας. Είναι υπεύθυνοι για τις δραστηριότητες που εκτελούν οι οργανισμοί υλοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 28.

3. Οι διατάκτες του προγράμματος ορίζουν υπαλλήλους της εθνικής διοίκησης οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για το πρόγραμμα. Στο πλαίσιο των γενικών αρμοδιοτήτων του εν λόγω διατάκτη του προγράμματος, τα ανώτατα στελέχη του προγράμματος αναλαμβάνουν τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) είναι υπεύθυνοι για την τεχνική πτυχή των ενεργειών στο πλαίσιο βασικών υπουργείων·

▼B

β) επικουρούν τους διατάκτες του προγράμματος στην ορθή και έγκαιρη προετοιμασία και υλοποίηση των ενεργειών, σε τεχνικό επίπεδο·

γ) αναλαμβάνουν το συντονισμό στο πλαίσιο κάθε άξονα προτεραιότητας που καθορίζεται στην πρόταση έργου της δικαιούχου χώρας.

Άρθρο 76

Διαπίστευση της επιχειρησιακής δομής και ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων

1. Στην περίπτωση που οι υφιστάμενοι εθνικοί φορείς στις δικαιούχους χώρες έχουν διαχειριστεί τα κοινοτικά κονδύλια βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89 ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2500/2001 πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, οι φορείς αυτοί (εφεξής «υφιστάμενοι εθνικοί φορείς») διαχειρίζονται τα κονδύλια με βάση τη συνιστώσα που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη, έως ότου η Επιτροπή εκδώσει απόφαση σχετικά με την ανάθεση των σχετικών αρμοδιοτήτων.

2. Σε καμία περίπτωση οι υφιστάμενοι εθνικοί φορείς δεν μπορούν να διαχειρίζονται τα κονδύλια με βάση τη συνιστώσα που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη χωρίς ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων βάσει αυτού του κανονισμού για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

3. Η Επιτροπή αποφασίζει εάν θα αναθέσει τις διαχειριστικές αρμοδιότητες στους υφιστάμενους εθνικούς φορείς λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τον κατάλογο των αποκλίσεων που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 4 και την απόφαση που έλαβε ο εθνικός διατάκτης σύμφωνα με την παράγραφο 5.

4. Ο εθνικός διατάκτης προβαίνει σε αξιολόγηση της επιχειρησιακής δομής, στην οποία περιλαμβάνονται οι υφιστάμενοι εθνικοί φορείς, όσον αφορά τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11. Ειδικότερα, καταρτίζει κατάλογο των προϋποθέσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 11, τις οποίες η επιχειρησιακή δομή δεν πληροί, με βάση γνώμη ενός εξωτερικού ελεγκτή, λειτουργικά ανεξάρτητου από όλους τους φορείς του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Ο κατάλογος των αποκλίσεων αποστέλλεται στην Επιτροπή το αργότερο τέσσερις μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

5. Εάν η μη συμμόρφωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 κρίνεται συμβατή με την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των επιχειρησιακών δομών, ο εθνικός διατάκτης μπορεί να αποφασίσει να διαπιστεύσει τους σχετικούς φορείς δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Το αργότερο πέντε μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, διαβιβάζει στην Επιτροπή απόφαση σχετικά με τη διαπίστευση των οικείων φορέων. Η απόφαση αυτή περιλαμβάνει χάρτη πορείας, με χρονικά δεσμευτικούς στόχους, ο οποίος καθορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να πάψει να υφίσταται η μη συμμόρφωση, όπως αναφέρεται στον κατάλογο της παραγράφου 4. Ο χάρτης πορείας εγκρίνεται από κοινού με την Επιτροπή.

6. Όταν η μη συμμόρφωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 κρίνεται συμβατή με την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία μιας επιχειρησιακής δομής, ο εθνικός διατάκτης προβαίνει στη διαπίστευση της εν λόγω επιχειρησιακής δομής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13.

▼B

7. Σε περίπτωση που η Επιτροπή αποφασίσει να αναθέσει τις διαχειριστικές αρμοδιότητες στους υφιστάμενους εθνικούς φορείς δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να ορίζει συμπληρωματικούς όρους στις εθνικές αρχές. Σε περίπτωση συμπληρωματικών όρων, η Επιτροπή ορίζει προθεσμία για τη συμμόρφωση των εθνικών αρχών, διαφορετικά παύει να ισχύει η ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων. Η απόφαση της Επιτροπής περιλαμβάνει επίσης τον κατάλογο των εκ των προτέρων ελέγχων που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 3.

8. Ανεξάρτητα από την απόφαση του εθνικού διατάκτη, η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να διατηρήσει, να αναστείλει ή να ανακαλέσει την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων σε οποιονδήποτε από τους εν λόγω φορείς.

9. Σε όλα τα στάδια, ο εθνικός διατάκτης διασφαλίζει ότι η δικαιούχος χώρα παρέχει όλες τις πληροφορίες που απαιτεί η Επιτροπή.

Άρθρο 77

Αρχές υλοποίησης σε περίπτωση έργων αδελφοποίησης

1. Τα έργα αδελφοποίησης καταρτίζονται υπό τη μορφή επιχορήγησης με την οποία οι διοικητικές υπηρεσίες κράτους μέλους που έχουν επιλεγεί συμφωνούν να παράσχουν την απαιτούμενη εμπειρογνωμοσύνη του δημόσιου τομέα έναντι επιστροφής των δαπανών που πραγματοποιούνται.

Η επιχορήγηση μπορεί, να προβλέπει την μακροπρόθεσμη απόσπαση υπαλλήλου ο οποίος παρέχει με πλήρη απασχόληση υπηρεσίες συμβούλου στη διοίκηση της δικαιούχου χώρας ως μόνιμος σύμβουλος αδελφοποίησης.

Η επιχορήγηση αδελφοποίησης χορηγείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του μέρους Ι τίτλος VI για τις επιχορηγήσεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002.

2. Η Επιτροπή καταρτίζει και ενημερώνει τακτικά εγχειρίδιο αδελφοποίησης το οποίο περιλαμβάνει κυρίως σύστημα σταθερών συντελεστών και τιμών για την επιστροφή, από τις επιλεγείσες διοικητικές υπηρεσίες του κράτους μέλους, των εξόδων της παρεχόμενης εμπειρογνωμοσύνης του δημόσιου τομέα.

▼M1

Άρθρο 78

Αρχές υλοποίησης σε περίπτωση συμμετοχής σε κοινοτικά προγράμματα και οργανισμούς

Σε περίπτωση συμμετοχής σε κοινοτικά προγράμματα και οργανισμούς, η υλοποίηση συνίσταται στην καταβολή, στον προϋπολογισμό του προγράμματος και του οργανισμού, του μεριδίου της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της δικαιούχου χώρας η οποία χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Την πληρωμή πραγματοποιεί το εθνικό ταμείο σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης και τα υπουργεία ή άλλοι αρμόδιοι δημόσιοι φορείς στις δικαιούχους χώρες σε περίπτωση κεντρικής διαχείρισης. Στην τελευταία περίπτωση, η Επιτροπή δεν πραγματοποιεί πληρωμές προχρηματοδότησης της κοινοτικής συνεισφοράς.

▼B

Τμήμα 2

Δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 79

Πληρωμές στο πλαίσιο αποκεντρωμένης διαχείρισης

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 40 παράγραφος 6, όταν επιτευχθεί το ανώτατο όριο του 95 %, ο εθνικός διατάκτης υποβάλλει μόνο νέα πιστοποιημένη δήλωση δαπανών και στοιχεία σχετικά με τα ποσά που ανακτήθηκαν όταν υποβάλλει αίτηση πληρωμής του τελικού υπολοίπου.

2. Η προχρηματοδότηση αντιπροσωπεύει κατ' αρχήν το 50 % της κοινοτικής συνεισφοράς στο σχετικό πρόγραμμα. Μπορεί να καταβληθεί σε ετήσιες δόσεις. Ο συντελεστής του 50 % μπορεί να αυξηθεί εάν ο εθνικός διατάκτης αποδείξει ότι το ποσό που προκύπτει δεν θα καλύψει την προχρηματοδότηση των συμβάσεων και επιχορηγήσεων που έχουν υπογραφεί σε εθνικό επίπεδο.

3. Το ποσό που προχρηματοδοτείται αντιστοιχεί στο άθροισμα του ποσού που εκτιμάται ότι συμφωνείται ανά έτος και του πραγματικού ποσού για το οποίο έχουν αναληφθεί συμβατικές υποχρεώσεις κατά τα προηγούμενα έτη. Με εξαίρεση την προχρηματοδότηση για τη συμμετοχή στα κοινοτικά προγράμματα και τους οργανισμούς, η προχρηματοδότηση καταβάλλεται μόνο κατά τη δημοσίευση της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή προτάσεων.

4. Οι πληρωμές για τη συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα και οργανισμούς μπορεί να φθάσουν το 100 % της κοινοτικής συνεισφοράς για τη συμμετοχή αυτή.

Άρθρο 80

Τήρηση εγγράφων

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 48, τα γραπτά αρχεία της όλης διαδικασίας των συμβάσεων, χορήγησης των επιχορηγήσεων και σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας φυλάσσονται από την επιχειρησιακή δομή επί τουλάχιστον επτά έτη από την πληρωμή του υπολοίπου της σύμβασης.

Άρθρο 81

Κυριότητα των τόκων

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 36, οι τόκοι που αποφέρει η χρηματοδότηση ενός προγράμματος από την Κοινότητα δηλώνονται στην Επιτροπή κάθε φορά που υποβάλλεται σε αυτήν αίτηση πληρωμής.

Τμήμα 3

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

▼M1

Άρθρο 82

Αξιολόγηση

1. Τα προγράμματα στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη αποτελούν αντικείμενο εκ των προτέρων αξιολόγησης, καθώς και ενδιάμεσης ή/και εκ των υστέρων αξιολόγησης, σύμφωνα με το άρθρο 57.

2. Πριν από την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων στη δικαιούχο χώρα, πραγματοποιούνται όλες οι αξιολογήσεις από την Επιτροπή.

▼**M1**

Μετά την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, την ευθύνη για την πραγματοποίηση ενδιάμεσων αξιολογήσεων αναλαμβάνει η δικαιούχος χώρα, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων της Επιτροπής να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε ειδική αξιολόγηση κρίνει αναγκαία.

Η εκ των προτέρων και η εκ των υστέρων αξιολόγηση παραμένουν στην αρμοδιότητα της Επιτροπής ακόμη και μετά την ανάθεση των διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, με την επιφύλαξη του δικαιώματος της δικαιούχου χώρας να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε τέτοια αξιολόγηση κρίνει αναγκαία.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού ΜΠΒ, οι σχετικές εκθέσεις αξιολόγησης αποστέλλονται προς συζήτηση στην επιτροπή ΜΠΒ.

▼**B**

Άρθρο 83

Παρακολούθηση

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 59, ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ συγκροτεί μια τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για τη συνιστώσα που αφορά τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και τη θεσμική ανάπτυξη, εφεξής «επιτροπή ΒΜΠΘΑ».

2. Η επιτροπή ΒΜΠΘΑ συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο, με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας ή της Επιτροπής. Θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της σύμφωνα με εντολή που καθορίζει η Επιτροπή στην τομεακή επιτροπή παρακολούθησης, και εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου της οικείας δικαιούχου χώρας. Εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της σε συμφωνία με τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, τον εθνικό συντονιστή και την επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ.

3. Η επιτροπή ΒΜΠΘΑ προεδρεύεται από τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και απαρτίζεται από τον εθνικό διατάκτη, τους διατάκτες του προγράμματος και, κατά περίπτωση, άλλους αντιπροσώπους της επιχειρησιακής δομής, αντιπροσώπους της Επιτροπής, καθώς και, κατά περίπτωση, από αντιπροσώπους διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών, που έχουν οριστεί από τη δικαιούχο χώρα σε συνεννόηση με την Επιτροπή.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2, η επιτροπή ΒΜΠΘΑ διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των σχετικών προγραμμάτων και ενεργειών, ειδικότερα:

α) εξετάζοντας τις εκθέσεις σχετικά με την πορεία της υλοποίησης, οι οποίες αναφέρουν λεπτομερώς την οικονομική και επιχειρησιακή πρόοδο των προγραμμάτων·

β) εξετάζοντας την επίτευξη των στόχων και τα αποτελέσματα των προγραμμάτων·

γ) εξετάζοντας τα σχέδια συμβάσεων καθώς και τις σχετικές συστάσεις αξιολόγησης·

δ) συζητώντας τα προβληματικά θέματα και ενέργειες·

ε) προτείνοντας διορθωτικές ενέργειες, κατά περίπτωση·

στ) εξετάζοντας τις περιπτώσεις απάτης και παρατυπιών και αναφέροντας τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την ανάκτηση των κεφαλαίων και για να αποφευχθεί η επανάληψη παρόμοιων περιπτώσεων·

ζ) εξετάζοντας το σχέδιο ετήσιου ελέγχου που έχει καταρτίσει η αρχή ελέγχου, καθώς και τα πορίσματα και τις συστάσεις των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν.

▼B

5. Η επιτροπή ΒΜΠΘΑ παρακολουθεί όλα τα τρέχοντα προγράμματα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας. Σε περίπτωση, μεταξύ άλλων, επενδυτικών ενεργειών, μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων ή ιδιωτικοποιήσεων, η δικαιούχος χώρα παρακολουθεί τα προγράμματα έως το κλείσιμό τους και γνωστοποιεί στην επιτροπή ΒΜΠΘΑ οποιαδήποτε αλλαγή όσον αφορά τα αποτελέσματα αυτών των προγραμμάτων, η οποία επηρεάζει σημαντικά τον αντίκτυπο, τη βιωσιμότητα και την κυριότητά τους.

6. Η επιτροπή ΒΜΠΘΑ μπορεί να επικουρείται από τομεακές υποεπιτροπές παρακολούθησης, οι οποίες συγκροτούνται από τη δικαιούχο χώρα για να παρακολουθούν τα προγράμματα και τις ενέργειες αυτής της συνιστώσας, και οι οποίες είναι κατανεμημένες κατά τομείς παρακολούθησης. Οι υποεπιτροπές υποβάλλουν αναφορά στην επιτροπή ΒΜΠΘΑ. Επίσης καταρτίζουν και εγκρίνουν τον εσωτερικό κανονισμό τους, σύμφωνα με εντολή που καθορίζει η Επιτροπή.

Άρθρο 84

Τομεακή ετήσια και τελική έκθεση υλοποίησης

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η επιχειρησιακή δομή διαβιβάζει στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη τομεακή ετήσια έκθεση το αργότερο στις 30 Ιουνίου κάθε έτους.

2. Τομεακή τελική έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη το αργότερο έξι μήνες μετά το κλείσιμο του προγράμματος. Η τομεακή τελική έκθεση καλύπτει ολόκληρη την περίοδο υλοποίησης και περιλαμβάνει την τελευταία τομεακή ετήσια έκθεση.

3. Οι τομεακές εκθέσεις εξετάζονται από την επιτροπή ΒΜΠΘΑ πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη.

4. Οι τομεακές εκθέσεις περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην υλοποίηση του προγράμματος, άξονες προτεραιότητας ή ενέργειες, όσον αφορά ειδικούς, επαληθεύσιμους στόχους·

β) λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη δημοσιονομική εκτέλεση του προγράμματος·

γ) πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί από την επιχειρησιακή δομή ή την επιτροπή ΒΜΠΘΑ για να διασφαλιστεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα της υλοποίησης, και ειδικότερα:

   i) τα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων συλλογής δεδομένων,

   ii) συνοπτική παράθεση ενδεχόμενων σημαντικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος και των τυχόν ληφθέντων μέτρων,

   iii) τη χρήση τεχνικής βοήθειας·

δ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες για την πληροφόρηση και δημοσιότητα του προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 62.

▼B

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Στόχος της βοήθειας και επιλεξιμότητα

Άρθρο 85

Πρόσθετοι ορισμοί για τη συνιστώσα που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία

Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, εκτός από τους ορισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 2, ως «συμμετέχουσες χώρες» νοούνται τα κράτη μέλη ή/και οι δικαιούχοι χώρες που συμμετέχουν σε διασυνοριακό πρόγραμμα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας.

Άρθρο 86

Πεδία και μορφές της βοήθειας

1. Η συνιστώσα που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία παρέχει βοήθεια στις εξής περιπτώσεις:

α) διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων δικαιούχων χωρών·

β) διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ δύο ή περισσότερων δικαιούχων χωρών.

2. Στόχος της κοινοτικής βοήθειας δυνάμει της παραγράφου 1 είναι η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω κοινών τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών, οι οποίες συνδυάζουν αφενός την εξωτερική βοήθεια και αφετέρου τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, η συνεργασία επιδιώκει έναν ή περισσότερους από τους εξής γενικούς στόχους:

α) την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στις παραμεθόριες περιοχές·

β) την κοινή προσπάθεια για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων σε τομείς όπως το περιβάλλον, η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, η δημόσια υγεία και η πρόληψη και καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος·

γ) τη διασφάλιση αποτελεσματικών και ασφαλών συνόρων·

δ) την προώθηση κοινών ενεργειών μικρής κλίμακας στις οποίες συμμετέχουν τοπικοί φορείς από τις παραμεθόριες περιοχές.

3. Οι στόχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να επιδιώκονται ειδικότερα ως εξής:

α) ενθαρρύνοντας την επιχειρηματικότητα και, ειδικότερα, την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, του τουρισμού, του πολιτιστικού τομέα και του διασυνοριακού εμπορίου·

β) ενθαρρύνοντας και βελτιώνοντας την από κοινού προστασία και διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, καθώς και την πρόληψη φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων·

γ) υποστηρίζοντας τους δεσμούς μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών·

δ) μειώνοντας την απομόνωση μέσω της καλύτερης πρόσβασης στα δίκτυα και τις υπηρεσίες μεταφορών, πληροφοριών και επικοινωνιών, και σε διασυνοριακά συστήματα και εγκαταστάσεις ύδρευσης, ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων·

▼B

ε) αναπτύσσοντας τη συνεργασία, τις ικανότητες και την κοινή χρήση των υποδομών, ιδίως σε τομείς όπως η υγεία, ο πολιτισμός, ο τουρισμός και η εκπαίδευση·

στ) προωθώντας τη νομική και διοικητική συνεργασία·

ζ) διασφαλίζοντας αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, προωθώντας το νόμιμο εμπόριο και τη νόμιμη διέλευση με ταυτόχρονη προστασία των συνόρων από το λαθρεμπόριο, τα κυκλώματα διακίνησης, το οργανωμένο έγκλημα, τις μεταδοτικές ασθένειες και την παράνομη μετανάστευση, περιλαμβανομένης της διέλευσης μεταναστών·

η) ενθαρρύνοντας τις διασυνοριακές επαφές σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, την ενίσχυση των ανταλλαγών και την εμβάθυνση της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής συνεργασίας μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων·

θ) προωθώντας την ολοκλήρωση των διασυνοριακών αγορών εργασίας, τις τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης, την ισότητα των φύλων και τις ίσες ευκαιρίες, την κατάρτιση και την κοινωνική ένταξη·

ι) προωθώντας την από κοινού χρήση ανθρώπινων πόρων και εγκαταστάσεων για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη.

▼M1

4. Η συνιστώσα που αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία μπορεί επίσης να στηρίξει, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή επιλέξιμων περιοχών των δικαιούχων χωρών σε διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας» των διαρθρωτικών ταμείων και σε πολυμερή προγράμματα για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]). Οι κανόνες που διέπουν τη συμμετοχή των δικαιούχων χωρών στα ανωτέρω προγράμματα θεσπίζονται στα σχετικά έγγραφα προγραμματισμού ή/και στις σχετικές συμφωνίες χρηματοδότησης, ανάλογα με την περίπτωση.

▼B

Άρθρο 87

Εταιρική σχέση

Οι διατάξεις του άρθρου 11 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου ([2]) εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών στα κράτη μέλη και στις δικαιούχους χώρες στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1.

Άρθρο 88

Εδαφική επιλεξιμότητα

1. Για τους σκοπούς της διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι οι εξής:

α) οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, αντίστοιχες περιοχές κατά μήκος των χερσαίων συνόρων μεταξύ της Κοινότητας και των δικαιούχων χωρών·

β) οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, αντίστοιχες περιοχές κατά μήκος θαλάσσιων συνόρων μεταξύ της Κοινότητας και των δικαιούχων χωρών, οι οποίες χωρίζονται, κατά κανόνα, από μέγιστη απόσταση 150 χιλιομέτρων, λαμβανομένων υπόψη των ενδεχόμενων προσαρμογών που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα και η συνέχεια της συνεργασίας.

([1]) ΕΕ L 310 της 9.11.2006, σ. 1.
([2]) ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 25.

▼B

Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θεσπίζει τον κατάλογο των επιλέξιμων περιφερειών στην Κοινότητα και στις δικαιούχους χώρες. Ο κατάλογος αυτός ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2007 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013.

2. Για τους σκοπούς της διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι περιοχές που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι οι εξής:

α) οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, αντίστοιχες περιοχές κατά μήκος των χερσαίων συνόρων μεταξύ των δικαιούχων χωρών·

β) οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, αντίστοιχες περιοχές κατά μήκος θαλάσσιων συνόρων μεταξύ των δικαιούχων χωρών, οι οποίες χωρίζονται, κατά κανόνα, από μέγιστη απόσταση 150 χιλιομέτρων, λαμβανομένων υπόψη των ενδεχόμενων προσαρμογών που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα και η συνέχεια της συνεργασίας.

Ο κατάλογος των επιλέξιμων περιφερειών περιλαμβάνεται στα σχετικά διασυνοριακά προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 94.

3. Για τους σκοπούς της συμμετοχής στα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 4, οι επιλέξιμες περιφέρειες των δικαιούχων χωρών καθορίζονται, ενδεχομένως, στο σχετικό έγγραφο προγραμματισμού.

Άρθρο 89

Επιλεξιμότητα των δαπανών

1. Οι δαπάνες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας είναι επιλέξιμες εάν έχουν πράγματι καταβληθεί μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2007 και 31 Δεκεμβρίου του τρίτου έτους που ακολουθεί την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό, για ενέργειες ή τμήματα ενεργειών που υλοποιούνται στο εσωτερικό των κρατών μελών, και οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μετά την υπογραφή της συμφωνίας χρηματοδότησης για ενέργειες ή τμήματα ενεργειών που υλοποιούνται στο εσωτερικό των δικαιούχων χωρών.

2. Εκτός από τους κανόνες που καθορίζονται στο άρθρο 34 παράγραφος 3, δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) τόκοι επί χρεών·

▼M1

———————

▼B

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 34 παράγραφος 3, δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) φόροι προστιθέμενης αξίας υπό τον όρο ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) δεν είναι ανακτήσιμες με κανένα τρόπο,

ii) αποδεικνύεται ότι βαρύνουν τον τελικό δικαιούχο, και

iii) προσδιορίζονται επακριβώς στην πρόταση του έργου·

β) τα έξοδα για διακρατικές οικονομικές συναλλαγές·

γ) εάν η υλοποίηση μιας ενέργειας απαιτεί το άνοιγμα ενός ή περισσότερων χωριστών λογαριασμών, τα τραπεζικά έξοδα για το άνοιγμα και τη διαχείριση αυτών των λογαριασμών·

δ) τα έξοδα νομικού συμβούλου, τα συμβολαιογραφικά έξοδα, το κόστος της τεχνικής και χρηματοοικονομικής πραγματογνωμοσύνης, καθώς και τα λογιστικά έξοδα και τα έξοδα ελέγχου, εάν συνδέονται άμεσα με τη συγχρηματοδοτούμενη ενέργεια και κρίνονται αναγκαία για την προετοιμασία ή την υλοποίησή της·

▼B

ε) το κόστος εγγυήσεων που παρέχονται από μια τράπεζα ή άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, στο βαθμό που οι εγγυήσεις απαιτούνται από την εθνική ή κοινοτική νομοθεσία·

στ) γενικά έξοδα, εφόσον βασίζονται σε πραγματικές δαπάνες που οφείλονται στην υλοποίηση της εν λόγω ενέργειας. Οι κατ'αποκοπή συντελεστές που βασίζονται στο μέσο όρο των δαπανών δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 25 % των άμεσων δαπανών μιας ενέργειας που μπορούν να επηρεάσουν το επίπεδο των γενικών εξόδων. Ο υπολογισμός τεκμηριώνεται δεόντως και επαληθεύεται τακτικά·

▼M1

ζ) η αγορά γαιών έναντι ποσού που δεν υπερβαίνει το 10 % των επιλέξιμων δαπανών της σχετικής ενέργειας.

▼M2

Τα έξοδα λειτουργίας, περιλαμβανομένων των εξόδων μίσθωσης, τα οποία συνδέονται αποκλειστικά με την περίοδο συγχρηματοδότησης της ενέργειας, εξεταζόμενα κατά περίπτωση, μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμα.

▼B

4. Πέραν της τεχνικής βοήθειας για το διασυνοριακό πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 94, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες που καταβάλλονται από τις δημόσιες αρχές κατά την προετοιμασία ή την υλοποίηση μιας ενέργειας:

α) το κόστος των επαγγελματικών υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσια αρχή άλλη από τον τελικό δικαιούχο κατά την προετοιμασία ή την υλοποίηση ενέργειας·

β) το κόστος της παροχής υπηρεσιών σχετικά με την προετοιμασία και την υλοποίηση ενέργειας, οι οποίες παρέχονται από δημόσια αρχή η οποία είναι και ο τελικός δικαιούχος και η οποία εκτελεί μια ενέργεια για δικό της λογαριασμό χωρίς προσφυγή σε άλλους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, Εάν πρόκειται για επιπλέον κόστος και αφορά δαπάνες που πράγματι καταβλήθηκαν και μάλιστα άμεσα, για την συγχρηματοδοτούμενη ενέργεια.

Η σχετική δημόσια αρχή είτε τιμολογεί στον τελικό δικαιούχο το κόστος που αναφέρεται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου είτε πιστοποιεί αυτό το κόστος βάσει εγγράφων ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, τα οποία καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση του πραγματικού κόστους που καταβλήθηκε από την εν λόγω αρχή γι' αυτή την ενέργεια.

Το κόστος που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου πρέπει να πιστοποιείται βάσει εγγράφων τα οποία καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση του πραγματικού κόστους που καταβλήθηκε από την εν λόγω δημόσια αρχή για αυτή την ενέργεια.

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 4, οι συμμετέχουσες στο διασυνοριακό πρόγραμμα χώρες μπορούν να θεσπίσουν συμπληρωματικούς κανόνες για την επιλεξιμότητα των δαπανών.

Άρθρο 90

Ένταση βοήθειας και ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, οι επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 βασίζονται είτε στις δημόσιες δαπάνες είτε στις συνολικές δαπάνες, ανάλογα με το τι συμφώνησαν οι συμμετέχουσες χώρες και τι καθορίστηκε στο διασυνοριακό πρόγραμμα.

2. Η κοινοτική συνεισφορά για διασυνοριακά προγράμματα για κάθε άξονα προτεραιότητας δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 85 % των επιλέξιμων δαπανών.

3. Η κοινοτική συνεισφορά για κάθε άξονα προτεραιότητας δεν είναι μικρότερη από το 20 % των επιλέξιμων δαπανών.

▼B

4. Για καμία ενέργεια δεν θα εφαρμοστεί μεγαλύτερος συντελεστής συγχρηματοδότησης από αυτόν που ισχύει για τον εν λόγω άξονα προτεραιότητας.

5. Κατά την περίοδο επιλεξιμότητας που αναφέρεται στο άρθρο 89 παράγραφος 1, εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 34 παράγραφος 4:

α) κοινοτική βοήθεια μπορεί να παρέχεται στο πλαίσιο ενός μόνο διασυνοριακού προγράμματος κάθε φορά·

β) η βοήθεια που παρέχεται σε μια ενέργεια δεν υπερβαίνει το σύνολο της χορηγούμενης δημόσιας δαπάνης.

6. Για τις κρατικές ενισχύσεις στις επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης οι δημόσιες ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει επιχειρησιακών προγραμμάτων τηρούν τα ανώτατα όρια που ισχύουν για τις κρατικές ενισχύσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προγραμματισμός

Τμήμα 1

Προγράμματα

Άρθρο 91

Κατάρτιση και έγκριση των διασυνοριακών προγραμμάτων

1. Η βοήθεια προς τη διασυνοριακή συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 χορηγείται κατ' αρχήν στο πλαίσιο των πολυετών προγραμμάτων για τη διασυνοριακή συνεργασία, εφεξής «διασυνοριακά προγράμματα».

2. Τα διασυνοριακά προγράμματα υποβάλλονται για κάθε σύνορο ή ομάδα συνόρων από την ενδεδειγμένη ομάδα περιφερειών NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, αντίστοιχων περιφερειών.

3. Κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα εκπονείται από κοινού από τις συμμετέχουσες χώρες, σε συνεργασία με τους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.

4. Οι συμμετέχουσες χώρες υποβάλουν από κοινού στην Επιτροπή πρόταση για διασυνοριακό πρόγραμμα, η οποία περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 94.

5. Η Επιτροπή αξιολογεί το προτεινόμενο διασυνοριακό πρόγραμμα για να κρίνει εάν περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 94 και εάν συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων του ή των σχετικών πολυετών προγραμμάτων ενδεικτικού σχεδιασμού που αναφέρονται στο άρθρο 5.

Στις περιπτώσεις τις οποίες η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα διασυνοριακό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 94 ή δεν είναι σύμφωνο με τους στόχους και τις προτεραιότητες του ή των πολυετών προγραμμάτων ενδεικτικού σχεδιασμού, μπορεί να καλέσει τις συμμετέχουσες χώρες να παράσχουν κάθε απαραίτητη συμπληρωματική πληροφορία και, κατά περίπτωση, να αναθεωρήσουν ανάλογα το προτεινόμενο πρόγραμμα.

6. Η Επιτροπή εγκρίνει το διασυνοριακό πρόγραμμα με απόφαση.

Άρθρο 92

Συμφωνίες χρηματοδότησης

1. Οι πολυετείς συμφωνίες χρηματοδότησης σχετικά με διασυνοριακά προγράμματα για τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α) συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής και κάθε δικαιούχου χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα με βάση την απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 91 παράγραφος 6.

▼**M1**

Όταν το διασυνοριακό πρόγραμμα υλοποιείται στο πλαίσιο μεταβατικών ρυθμίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 99, οι ετήσιες ή πολυετείς συμφωνίες χρηματοδότησης συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής και κάθε δικαιούχου χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα. Κάθε σύμβαση χρηματοδότησης καλύπτει την κοινοτική συνεισφορά προς τη δικαιούχο χώρα και για το εκάστοτε έτος ή έτη, όπως ορίζεται στο σχέδιο χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 99 παράγραφος 2.

2. Οι ετήσιες ή πολυετείς συμφωνίες χρηματοδότησης σχετικά με διασυνοριακά προγράμματα για τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β) συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής και κάθε δικαιούχου χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα με βάση την απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 91 παράγραφος 6. Κάθε σύμβαση χρηματοδότησης καλύπτει την κοινοτική συνεισφορά προς τη δικαιούχο χώρα και για το εκάστοτε έτος ή έτη, όπως ορίζεται στο σχέδιο χρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 94 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο.

▼**B**

Άρθρο 93

Επανεξέταση των διασυνοριακών προγραμμάτων

1. Με πρωτοβουλία των συμμετεχουσών χωρών ή της Επιτροπής σε συμφωνία με τις συμμετέχουσες χώρες, τα διασυνοριακά προγράμματα μπορούν να επανεξετάζονται και, εν ανάγκη, να αναθεωρείται το υπόλοιπο του προγράμματος σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για να επικαιροποιηθεί το σχέδιο χρηματοδότησης, σύμφωνα με την επανεξέταση του πολυετούς ενδεικτικού χρηματοδοτικού πλαισίου που αναφέρεται στο άρθρο 5 του κανονισμού ΜΠΒ·

β) ύστερα από σημαντικές κοινωνικοοικονομικές μεταβολές·

γ) για να ληφθούν περισσότερο ή με διαφορετικό τρόπο υπόψη σημαντικές μεταβολές των κοινοτικών, εθνικών ή περιφερειακών προτεραιοτήτων·

δ) με βάση την αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 109 ή στο άρθρο 141·

ε) εάν ανακύψουν δυσκολίες κατά την υλοποίηση·

στ) μετά τη διακοπή των μεταβατικών ρυθμίσεων που αναφέρεται στο άρθρο 100 ή οποιαδήποτε άλλη τροποποίηση των διατάξεων υλοποίησης, περιλαμβανομένης της μετάβασης στις δικαιούχους χώρες από την κεντρική στην αποκεντρωμένη διαχείριση.

2. Η Επιτροπή εγκρίνει το αναθεωρημένο διασυνοριακό πρόγραμμα με απόφαση και, όπως αναφέρεται στο άρθρο 92, συνάπτεται ανάλογα νέα συμφωνία χρηματοδότησης. Κατά περίπτωση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 3 του κανονισμού ΜΠΒ.

▼B

Άρθρο 94

Περιεχόμενο των διασυνοριακών προγραμμάτων

1. Κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

α) κατάλογο των επιλέξιμων περιοχών που καλύπτονται από το πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 88, περιλαμβανομένων των περιοχών ευελιξίας που αναφέρονται στο άρθρο 97·

β) ανάλυση της κατάστασης των επιλέξιμων περιοχών συνεργασίας από πλευράς ισχυρών και αδύναμων σημείων και τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες και το στόχο που απορρέουν από αυτή την ανάλυση·

γ) περιγραφή της στρατηγικής συνεργασίας και των προτεραιοτήτων και μέτρων που επιλέγονται για βοήθεια, με βάση το ή τα σχετικά πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού ενδεικτικά έγγραφα της ή των δικαιούχων χωρών και άλλα σχετικά εθνικά και περιφερειακά στρατηγική έγγραφα, καθώς και τα αποτελέσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης που αναφέρονται στο άρθρο 109 ή στο άρθρο 141·

δ) πληροφορίες σχετικά με τους άξονες προτεραιότητας, τα σχετικά μέτρα και τους ιδιαίτερους στόχους τους. Οι στόχοι αυτοί εκφράζονται ποσοτικά με τη χρήση περιορισμένου αριθμού δεικτών για τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Οι δείκτες επιτρέπουν τη μέτρηση της προόδου σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση και την αποτελεσματικότητα των στόχων υλοποίησης των προτεραιοτήτων·

ε) κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών που αναφέρονται στο άρθρο 89·

στ) ειδικό άξονα προτεραιότητας τεχνικής βοήθειας που να καλύπτει τις δραστηριότητες προετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου όσον αφορά την υλοποίηση του προγράμματος καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση του προγράμματος, ύψους έως το 10 % της κοινοτικής συνεισφοράς που χορηγείται στο πρόγραμμα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, βάσει συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και των συμμετεχουσών χωρών, μπορεί να χορηγηθεί στην προτεραιότητα αυτή ποσό άνω του 10 % της κοινοτικής συνεισφοράς για το πρόγραμμα·

ζ) πληροφορίες όσον αφορά τη συμπληρωματικότητα με μέτρα που χρηματοδοτούνται από άλλες συνιστώσες ΜΠΒ ή άλλα κοινοτικά μέσα, κατά περίπτωση·

η) διατάξεις υλοποίησης για το διασυνοριακό πρόγραμμα, οι οποίες περιλαμβάνουν:

i) προσδιορισμό από τις συμμετέχουσες χώρες των δομών και των αρχών που ορίζονται στο άρθρο 102 και, κατά περίπτωση, στο άρθρο 139,

ii) περιγραφή των συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης,

▼M1

iii) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τον φορέα που είναι αρμόδιος για την είσπραξη των πληρωμών που πραγματοποιούνται εκ μέρους της Επιτροπής καθώς και για τον ή τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την πραγματοποίηση πληρωμών στους τελικούς δικαιούχους,

▼B

iv) κατά περίπτωση, καθορισμό των διαδικασιών κινητοποίησης και κυκλοφορίας των χρηματοδοτικών ροών, ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνειά τους,

v) τα στοιχεία που αποσκοπούν στη διασφάλιση της δημοσιότητας και της πληροφόρησης σχετικά με το διασυνοριακό πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 62,

▼B

vi) κατά περίπτωση, περιγραφή των διαδικασιών που συμφωνούνται μεταξύ της Επιτροπής και των συμμετεχουσών χωρών για την ανταλλαγή ηλεκτρονικών δεδομένων.

2. Εξάλλου, τα διασυνοριακά προγράμματα για τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α) περιλαμβάνουν ενιαίο σχέδιο χρηματοδότησης που βασίζεται στο πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο χωρίς επιμέρους ανάλυση ανά συμμετέχουσα χώρα, το οποίο περιλαμβάνει πίνακα που καθορίζει για κάθε έτος που καλύπτει το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο και για κάθε άξονα προτεραιότητας, το ποσό της κοινοτικής συνεισφοράς και το ποσοστό της, καθώς και το ποσό που χορηγείται από την εθνική συμμετοχή.

Τα διασυνοριακά προγράμματα για τη συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β) περιλαμβάνει σχέδιο χρηματοδότησης με βάση το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο που περιλαμβάνουν πίνακα για κάθε συμμετέχουσα χώρα, ο οποίος καθορίζει, για κάθε έτος που καλύπτει το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο και για κάθε άξονα προτεραιότητας, το ποσό της κοινοτικής συνεισφοράς και το ποσοστό της, καθώς και, κατά περίπτωση, το ποσό που χορηγείται από την εθνική συμμετοχή.

Τμήμα 2

Δράσεις

Άρθρο 95

Επιλογή των ενεργειών

1. Τα διασυνοριακά προγράμματα χρηματοδοτούν κοινές ενέργειες οι οποίες έχουν επιλεγεί από κοινού από τις συμμετέχουσες χώρες με ενιαία πρόσκληση υποβολής προτάσεων που καλύπτει ολόκληρο τον επιλέξιμο τομέα.

▼M1

Οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν επίσης να προσδιορίσουν κοινές ενέργειες εκτός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Σε αυτή την περίπτωση, υπάρχει ειδική μνεία για την κοινή ενέργεια στο διασυνοριακό πρόγραμμα ή, εάν συνάδει με τις προτεραιότητες ή τα μέτρα του διασυνοριακού προγράμματος, προσδιορίζεται οποτεδήποτε μετά την έγκριση του προγράμματος σε απόφαση που λαμβάνει η κοινή επιτροπή παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 110 ή στο άρθρο 142.

▼B

2. Οι ενέργειες που επιλέγονται για διασυνοριακά προγράμματα περιλαμβάνουν τους τελικούς δικαιούχους από δύο τουλάχιστον συμμετέχουσες χώρες οι οποίες συνεργάζονται με ένα τουλάχιστον από τους ακόλουθους τρόπους για κάθε ενέργεια: κοινή ανάπτυξη, κοινή υλοποίηση, κοινή στελέχωση και κοινή χρηματοδότηση.

▼M1

3. Οι ενέργειες που επιλέγονται για τα διασυνοριακά προγράμματα σχετικά με τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α), περιλαμβάνουν τελικούς δικαιούχους από τουλάχιστον ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και μία από τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες.

▼B

4. Οι επιλεγόμενες ενέργειες που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις μπορούν να υλοποιούνται σε μία μόνο χώρα υπό τον όρο ότι παρέχουν σαφώς διασυνοριακά πλεονεκτήματα.

5. Κάθε πρόγραμμα καθορίζει κανόνες επιλεξιμότητας για την επιλογή των ενεργειών, για την αποφυγή επικάλυψης των προσπαθειών μεταξύ των διαφόρων διασυνοριακών προγραμμάτων, στο πλαίσιο των μέσων ΜΠΒ ή άλλων κοινοτικών μέσων.

▼M1

Άρθρο 96

Αρμοδιότητες του κύριου δικαιούχου και των άλλων τελικών δικαιούχων

1. Για τα διασυνοριακά προγράμματα σχετικά με τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι τελικοί δικαιούχοι μιας ενέργειας ορίζουν, πριν από την υποβολή της πρότασης για την ενέργεια, έναν κύριο δικαιούχο μεταξύ τους. Ο κύριος δικαιούχος πρέπει να εδρεύει σε μία από τις συμμετέχουσες χώρες και αναλαμβάνει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) ρυθμίζει τις σχέσεις του με τους τελικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην ενέργεια με μία συμφωνία η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διατάξεις που εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων για την ενέργεια κονδυλίων, καθώς και ρυθμίσεις για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών·

β) φέρει την ευθύνη για τη διασφάλιση της υλοποίησης ολόκληρης της ενέργειας·

γ) φέρει την ευθύνη για τη μεταφορά της κοινοτικής συνεισφοράς στους τελικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην ενέργεια·

δ) εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες που υποβάλλονται από τους τελικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην ενέργεια έχουν καταβληθεί για τον σκοπό της υλοποίησης της ενέργειας και ότι αντιστοιχούν στις δραστηριότητες που συμφωνήθηκαν μεταξύ των τελικών δικαιούχων που συμμετέχουν στην ενέργεια·

ε) επαληθεύει ότι οι δαπάνες που υποβάλλονται από τους τελικούς δικαιούχους που συμμετέχουν στην ενέργεια έχουν επικυρωθεί από τους ελεγκτές που αναφέρονται στο άρθρο 108.

2. Για τα διασυνοριακά προγράμματα σχετικά με τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α) τα οποία υλοποιούνται βάσει των μεταβατικών ρυθμίσεων που καθορίζονται στο άρθρο 99:

α) οι τελικοί δικαιούχοι μιας ενέργειας στα συμμετέχοντα κράτη μέλη ορίζουν έναν κύριο δικαιούχο μεταξύ τους πριν υποβάλουν την πρόταση για την ενέργεια. Ο κύριος δικαιούχος πρέπει να εδρεύει σε ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε) της παραγράφου 1 για το τμήμα της ενέργειας που πραγματοποιείται στα κράτη μέλη·

β) οι τελικοί δικαιούχοι μιας ενέργειας σε κάθε συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα ορίζουν έναν κύριο δικαιούχο μεταξύ τους πριν από την υποβολή της πρότασης για την ενέργεια. Οι κύριοι δικαιούχοι πρέπει να εδρεύουν στην αντίστοιχη συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα και αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) της παραγράφου 1 για το τμήμα της ενέργειας που πραγματοποιείται στην αντίστοιχη χώρα.

Οι κύριοι δικαιούχοι των συμμετεχόντων κρατών μελών και των δικαιούχων χωρών διασφαλίζουν στενό συντονισμό της υλοποίησης της ενέργειας.

3. Για τα διασυνοριακά προγράμματα σχετικά με τη συνεργασία που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι τελικοί δικαιούχοι μιας ενέργειας σε κάθε συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα ορίζουν μεταξύ τους έναν κύριο δικαιούχο πριν από την υποβολή της πρότασης για ενέργεια. Οι κύριοι δικαιούχοι πρέπει να εδρεύουν στην αντίστοιχη συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα και αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) της παραγράφου 1 για το τμήμα της ενέργειας που πραγματοποιείται στην αντίστοιχη χώρα.

Οι κύριοι δικαιούχοι των δικαιούχων χωρών που συμμετέχουν διασφαλίζουν στενό συντονισμό της υλοποίησης της ενέργειας.

▼M1

4. Κάθε τελικός δικαιούχος που συμμετέχει στην ενέργεια είναι υπεύθυνος για τις παρατυπίες ως προς τις δαπάνες που έχει δηλώσει.

▼B

Άρθρο 97

Ειδικοί όροι που διέπουν τον τόπο των ενεργειών

1. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η κοινοτική χρηματοδότηση μπορεί να χρηματοδοτεί δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την υλοποίηση ενεργειών ή μέρους ενεργειών μέχρις ορίου 20 % του ποσού της κοινοτικής συνεισφοράς στο διασυνοριακό πρόγραμμα σε περιοχές επιπέδου NUTS επιπέδου 3 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, σε αντίστοιχες περιοχές που γειτνιάζουν με τις επιλέξιμες για το πρόγραμμα περιοχές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που συμφωνούνται μεταξύ της Επιτροπής και των χωρών που συμμετέχουν, είναι δυνατή η επέκταση της ευελιξίας αυτής σε περιοχές επιπέδου NUTS 2 ή, ελλείψει ταξινόμησης NUTS, σε αντίστοιχες περιοχές στις οποίες ευρίσκονται οι επιλέξιμες περιοχές.

▼M1

Σε επίπεδο έργου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δαπάνη η οποία πραγματοποιείται εκτός της περιοχής του προγράμματος όπως ορίζεται στο πρώτο εδάφιο, είναι δυνατόν να είναι επιλέξιμη, εφόσον το έργο θα μπορούσε να επιτύχει τους στόχους του μόνο με την εν λόγω δαπάνη.

▼B

2. Οι συμμετέχουσες χώρες κάθε προγράμματος διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα αυτών των δαπανών.

Η επιλογή ενεργειών εκτός των επιλέξιμων περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επιβεβαιώνεται:

α) από τη διαχειριστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 102 για προγράμματα ή μέρος προγραμμάτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη·

β) από τις επιχειρησιακές δομές που αναφέρονται στο άρθρο 28 για τα προγράμματα ή μέρη προγραμμάτων που υλοποιούνται στις δικαιούχους χώρες στο πλαίσιο αποκεντρωμένης διαχείρισης·

γ) από την Επιτροπή για τα προγράμματα ή μέρη προγραμμάτων που υλοποιούνται στις δικαιούχους χώρες στο πλαίσιο της κεντρικής διαχείρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Υλοποίηση

Τμήμα 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 98

Λεπτομέρειες εφαρμογής

1. Για τη διασυνοριακή συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα προγράμματα υλοποιούνται κατ' αρχήν στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη από τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 102 οι οποίες φέρουν την ευθύνη για την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος στα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τις δικαιούχους χώρες.

Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη και οι δικαιούχοι χώρες που συμμετέχουν σε διασυνοριακό πρόγραμμα πρέπει να είναι σε θέση να υλοποιήσουν ολόκληρο το πρόγραμμα σε ολόκληρο το επιλέξιμο έδαφος σύμφωνα με τις διατάξεις του τμήματος ΙΙ του παρόντος κεφαλαίου.

▼B

Πριν από την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 91 παράγραφος 6, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τις συμμετέχουσες χώρες τυχόν πληροφορίες που θεωρεί απαραίτητες για να εκτιμήσει την ικανότητα των αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 102 να τηρήσουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο τμήμα ΙΙ του παρόντος κεφαλαίου.

Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη και οι δικαιούχοι χώρες που συμμετέχουν σε διασυνοριακό πρόγραμμα δεν είναι ακόμη έτοιμες να υλοποιήσουν ολόκληρο το πρόγραμμα σύμφωνα με αυτές τις λεπτομέρειες, ισχύουν οι μεταβατικές ρυθμίσεις που καθορίζονται στο άρθρο 99.

2. Για τη διασυνοριακή συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β), τα προγράμματα υλοποιούνται στο πλαίσιο κεντρικής ή αποκεντρωμένης διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002, με την Επιτροπή ή τον εθνικό διατάκτη και τις επιχειρησιακές δομές αντίστοιχα σε κάθε συμμετέχουσα χώρα οι οποίες φέρουν την ευθύνη για την υλοποίηση του προγράμματος στην αντίστοιχη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό, τα διασυνοριακά προγράμματα υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο τμήμα 3 του παρόντος κεφαλαίου.

Για τη διασυνοριακή συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο β), στόχος για όλες τις δικαιούχους χώρες είναι η αποκεντρωμένη διαχείριση.

Άρθρο 99

Μεταβατικές ρυθμίσεις

1. Για τη διασυνοριακή συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 στοιχείο α), εάν οι συμμετέχουσες χώρες δεν είναι ακόμη έτοιμες να υλοποιήσουν ολόκληρο το διασυνοριακό πρόγραμμα στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο τμήμα ΙΙ του παρόντος κεφαλαίου, το πρόγραμμα υλοποιείται σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

2. Το σχέδιο χρηματοδότησης το οποίο περιλαμβάνεται στο διασυνοριακό πρόγραμμα και το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 94 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο περιλαμβάνει:

α) πίνακα που καλύπτει όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, και

β) πίνακα για καθεμία από τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες.

3. Το μέρος του διασυνοριακού προγράμματος που αφορά τη συμμετοχή των κρατών μελών υλοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο τμήμα 2 του παρόντος κεφαλαίου.

Το μέρος του διασυνοριακού προγράμματος που αφορά τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες υλοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο τμήμα 3 του παρόντος κεφαλαίου, με εξαίρεση το άρθρο 142. Οι διατάξεις που αφορούν την κοινή επιτροπή παρακολούθησης του άρθρου 110 εφαρμόζονται.

4. Οι διατάξεις υλοποίησης για το διασυνοριακό πρόγραμμα που αναφέρονται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο η) κάνουν διάκριση μεταξύ των λεπτομερειών που ισχύουν για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη από τις λεπτομέρειες που ισχύουν για τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες.

5. Μετά την επιλογή των κοινών ενεργειών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95, η διαχειριστική αρχή χορηγεί επιχορήγηση στον κύριο δικαιούχο των μετεχόντων κρατών μελών.

Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, οι επιχειρησιακές δομές στις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες χορηγούν επιχορηγήσεις στους κύριους δικαιούχους των αντίστοιχων χωρών.

▼B

Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η Επιτροπή χορηγεί επιχορήγηση στον κύριο δικαιούχο σε κάθε συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα.

Άρθρο 100

Διακοπή των μεταβατικών ρυθμίσεων

1. Όταν οι συμμετέχουσες χώρες είναι έτοιμες να περάσουν στην υλοποίηση στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 1, υποβάλουν στην Επιτροπή αναθεωρημένο διασυνοριακό πρόγραμμα το οποίο περιλαμβάνει ένα ενιαίο σχέδιο χρηματοδότησης με βάση το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο για τα τρία επόμενα έτη, μαζί με αναθεωρημένη περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, η οποία συνοδεύεται από αναθεωρημένη έκθεση και γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 117.

Η Επιτροπή επανεξετάζει το διασυνοριακό πρόγραμμα και αξιολογεί τα έγγραφα που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 117. Αποφασίζει εάν θα εκδώσει νέα απόφαση για την τροποποίηση του προγράμματος, ούτως ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί στο πλαίσιο των ρυθμίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 98 παράγραφος 1.

2. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για το μέρος του προγράμματος που αφορά τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες που αναλήφθηκαν κατά τη διάρκεια των μεταβατικών ρυθμίσεων εξακολουθούν να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 99.

Τμήμα 2

Διασυνοριακά προγράμματα μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών

Ενότητα 1

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

Άρθρο 101

Γενικές αρχές

Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των διασυνοριακών προγραμμάτων που συγκροτούνται από τις συμμετέχουσες χώρες εξασφαλίζουν τα εξής:

α) τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των ενδιαφερόμενων φορέων στους τομείς της διαχείρισης και του ελέγχου, και κατανομή αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο κάθε φορέα·

β) την τήρηση της αρχής του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων αυτών και στο εσωτερικό των εν λόγω φορέων·

γ) διαδικασίες που να διασφαλίζουν την ορθότητα και την κανονικότητα των δαπανών που δηλώνονται στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος·

δ) αξιόπιστα μηχανοργανωμένα συστήματα λογιστικής, παρακολούθησης και χρηματοοικονομικής παρουσίασης·

ε) σύστημα αναφοράς και παρακολούθησης στο οποίο ο υπεύθυνος φορέας εμπιστεύεται την εκτέλεση καθηκόντων σε άλλον φορέα·

στ) ρυθμίσεις για τον έλεγχο της λειτουργίας των συστημάτων·

ζ) συστήματα και διαδικασίες για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου·

η) διαδικασίες αναφοράς εκθέσεων και παρακολούθησης σχετικά με παρατυπίες και με την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

▼B

Άρθρο 102

Ορισμός αρχών

1. Οι χώρες που συμμετέχουν σε διασυνοριακό πρόγραμμα ορίζουν ενιαία διαχειριστική αρχή, ενιαία αρχή πιστοποίησης και ενιαία αρχή ελέγχου, οι οποίες εδρεύουν όλες σε ένα από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο διασυνοριακό πρόγραμμα. Η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις πληρωμές που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή και, κατά γενικό κανόνα, πραγματοποιεί τις πληρωμές στον κύριο δικαιούχο, σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο 104.

Η διαχειριστική αρχή, ύστερα από διαβούλευση με τις συμμετέχουσες χώρες, συγκροτούν μια κοινή τεχνική γραμματεία. Η κοινή τεχνική γραμματεία επικουρεί τη διαχειριστική αρχή και την κοινή επιτροπή παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 110 και, κατά περίπτωση, την αρχή ελέγχου και την αρχή πιστοποίησης στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η κοινή τεχνική γραμματεία μπορεί να έχει παραρτήματα σε άλλες συμμετέχουσες χώρες.

2. Η αρχή ελέγχου που είναι αρμόδια για το διασυνοριακό πρόγραμμα επικουρείται από ομάδα ελεγκτών αποτελούμενη από ένα αντιπρόσωπο από κάθε χώρα που συμμετέχει στο διασυνοριακό πρόγραμμα, η οποία εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 105. Η ομάδα ελεγκτών συγκροτείται το αργότερο εντός τριών μηνών από την απόφαση έγκρισης του διασυνοριακού προγράμματος. Η ομάδα αυτή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό. Προεδρεύεται από την αρχή ελέγχου του διασυνοριακού προγράμματος.

Οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να αποφασίσουν κατ' ομοφωνία να εξουσιοδοτήσουν την αρχή ελέγχου να εκτελεί απευθείας τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 105 σε ολόκληρο το έδαφος που καλύπτεται από το πρόγραμμα χωρίς την ενίσχυση της ομάδας ελεγκτών που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο.

Οι ελεγκτές είναι ανεξάρτητοι από το σύστημα ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 108.

3. Κάθε χώρα που συμμετέχει στο διασυνοριακό πρόγραμμα ορίζει τους αντιπροσώπους της στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 110.

4. Στην περίπτωση που ένα ή περισσότερα από τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής ή της αρχής πιστοποίησης εκτελούνται από ενδιάμεσο φορέα, οι σχετικές ρυθμίσεις συμφωνούνται γραπτώς.

Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού που αφορούν τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης εφαρμόζονται στον εν λόγω ενδιάμεσο φορέα.

Άρθρο 103

Καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής

1. Η διαχειριστική αρχή ενός διασυνοριακού προγράμματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ειδικότερα με στόχο:

α) τη διασφάλιση της επιλογής των προς χρηματοδότηση ενεργειών σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο διασυνοριακό πρόγραμμα καθώς και της συμμόρφωσής τους, καθ' όλη την περίοδο υλοποίησής τους, με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες·

β) τη διασφάλιση της ύπαρξης συστήματος καταχώρισης και αποθήκευσης, σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικών εγγραφών για κάθε ενέργεια στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος καθώς και της συλλογής των δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους λογιστικούς ελέγχους και την αξιολόγηση·

▼M1

γ) την επαλήθευση της κανονικότητας των δαπανών. Για το σκοπό αυτό, οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών. Η διαχειριστική αρχή πρέπει να ελέγχει αν οι δαπάνες για κάθε τελικό δικαιούχο που συμμετέχει σε κάποια ενέργεια έχουν πιστοποιηθεί από τον ελεγκτή που προβλέπει το άρθρο 108·

▼B

δ) τη διασφάλιση ότι οι ενέργειες υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις για τη σύναψη συμβάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 121·

ε) τη διασφάλιση ότι οι τελικοί δικαιούχοι και οι άλλοι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση ενεργειών τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που έχουν σχέση με την ενέργεια χωρίς να θίγονται οι εθνικοί λογιστικοί κανόνες·

στ) τη διασφάλιση ότι οι αξιολογήσεις των διασυνοριακών προγραμμάτων διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 109·

ζ) τον καθορισμό διαδικασιών για να διασφαλιστεί η σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 134 τήρηση όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής λογιστικού ελέγχου·

η) τη διασφάλιση της λήψης όλων των αναγκαίων πληροφοριών από την αρχή πιστοποίησης σχετικά με τις διαδικασίες και επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε σχέση με τη δαπάνη για σκοπούς πιστοποίησης·

θ) την καθοδήγηση των εργασιών της κοινής επιτροπής παρακολούθησης και τον εφοδιασμό της με τα απαιτούμενα έγγραφα τα οποία καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων του στόχων·

ι) τη σύνταξη, και, μετά την έγκριση της κοινής επιτροπής παρακολούθησης, την υποβολή στην Επιτροπή της ετήσιας και τελικής έκθεσης σχετικά με την υλοποίηση που αναφέρονται στο άρθρο 112·

ια) τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 62.

2. Η διαχειριστική αρχή θεσπίζει τους κανόνες υλοποίησης κάθε δράσης σε συμφωνία ενδεχομένως με τον κύριο δικαιούχο.

Άρθρο 104

Καθήκοντα της αρχής πιστοποίησης

Η αρχή πιστοποίησης ενός διασυνοριακού προγράμματος είναι υπεύθυνη ειδικότερα για:

α) την κατάρτιση και την υποβολή στην Επιτροπή πιστοποιημένων δηλώσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμής·

β) την πιστοποίηση ότι:

i) η δήλωση δαπανών είναι ακριβής, ότι είναι προϊόν αξιόπιστων λογιστικών συστημάτων και ότι στηρίζεται σε επαληθεύσιμα δικαιολογητικά,

ii) οι δηλωνόμενες δαπάνες είναι σύμφωνες προς τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες και ότι πραγματοποιήθηκαν για ενέργειες που επελέγησαν για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και πληρούν τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες·

γ) τη διασφάλιση, για σκοπούς πιστοποίησης, ότι έχει λάβει επαρκείς πληροφορίες από τη διαχειριστική αρχή σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόστηκαν και τις επαληθεύσεις που εκτελέστηκαν σε σχέση με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις δαπανών·

▼B

δ) το συνυπολογισμό, για σκοπούς πιστοποίησης, των αποτελεσμάτων όλων των λογιστικών ελέγχων που διενεργούνται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της·

ε) την τήρηση ηλεκτρονικών λογιστικών αρχείων για τις δαπάνες που δηλώνονται στην Επιτροπή. Οι διαχειριστικές αρχές και οι αρχές ελέγχου έχουν πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες. Ύστερα από γραπτό αίτημα της Επιτροπής, η αρχή πιστοποίησης παρέχει αυτές τις πληροφορίες στην Επιτροπή εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος ή εντός οποιασδήποτε άλλης περιόδου συμφωνημένης για το σκοπό της διεξαγωγής ελέγχου των εγγράφων ή επιτόπιων ελέγχων·

στ) την τήρηση μητρώου των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται ύστερα από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια ενέργεια. Ανακτώμενα ποσά επιστρέφονται στο γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από το κλείσιμο του διασυνοριακού προγράμματος αφαιρώντας αυτά από την επόμενη δήλωση δαπανών·

▼M1

ζ) την αποστολή στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, δήλωσης στην οποία επισημαίνονται τα ακόλουθα για κάθε άξονα προτεραιότητας του διασυνοριακού προγράμματος:

i) τα ποσά που αποσύρονται από δηλώσεις δαπανών που υποβάλλονται κατά το προηγούμενο έτος ύστερα από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της δημόσιας συνεισφοράς για μια ενέργεια·

ii) τα ανακτώμενα ποσά που έχουν αφαιρεθεί από αυτές τις δηλώσεις δαπανών που υποβλήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος·

iii) τα προς ανάκτηση ποσά στις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, ταξινομημένα σύμφωνα με το έτος έκδοσης των ενταλμάτων είσπραξης·

iv) κατάλογος ποσών για τα οποία καθορίστηκε κατά το προηγούμενο έτος ότι δεν μπορούν να ανακτηθούν ή τα οποία δεν αναμένεται να ανακτηθούν, ταξινομημένα ανά έτος κατά το οποίο εκδόθηκαν οι εντολές ανάκτησης.

Για τους σκοπούς των σημείων i), ii) και iii), τα συνολικά ποσά που σχετίζονται με παρατυπίες που αναφέρθηκαν στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006, σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, παρέχονται για κάθε άξονα προτεραιότητας.

Για τους σκοπούς του σημείου iv), ποσό που σχετίζεται με παρατυπία που αναφέρθηκε στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006, σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, επισημαίνεται με τον αριθμό αναφοράς αυτής της παρατυπίας ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μέθοδο.

Για κάθε ποσό που αναφέρεται στο σημείο iv), η αρχή πιστοποίησης υποδεικνύει εάν ζητά το κοινοτικό μερίδιο να αναληφθεί από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εάν, εντός ενός έτους από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης, η Επιτροπή δεν ζητήσει πληροφορίες για τους σκοπούς του άρθρου 114 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, ενημερώσει τις συμμετέχουσες χώρες γραπτώς σχετικά με την πρόθεσή της να κινήσει έρευνα όσον αφορά αυτό το ποσό ή ζητήσει από τις συμμετέχουσες χώρες να συνεχίσουν τη διαδικασία ανάκτησης, το κοινοτικό μερίδιο αναλαμβάνεται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης.

Η προθεσμία ενός έτους δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις εικαζόμενης ή βεβαιωθείσας απάτης.

▼B

Άρθρο 105

Καθήκοντα της αρχής ελέγχου

1. Η αρχή ελέγχου ενός διασυνοριακού προγράμματος είναι λειτουργικά ανεξάρτητη από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, και είναι υπεύθυνη ειδικότερα για:

α) τη διασφάλιση της εκτέλεσης των λογιστικών ελέγχων προκειμένου για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του διασυνοριακού προγράμματος·

β) τη διασφάλιση ότι οι λογιστικοί έλεγχοι των ενεργειών πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωνόμενων δαπανών·

γ) το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους από το έτος που ακολουθεί την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος έως το τέταρτο έτος μετά την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό:

i) την υποβολή στην Επιτροπή ετήσιας έκθεσης ελέγχου στην οποία εκτίθενται τα πορίσματα των λογιστικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο που λήγει στις 30 Ιουνίου του οικείου έτους, και αναφέρονται οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Η πρώτη έκθεση, που πρέπει να υποβληθεί έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους που ακολουθεί την έγκριση του προγράμματος, καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου του έτους της έγκρισης έως την 30ή Ιουνίου του έτους που ακολουθεί την έγκριση του προγράμματος. Οι πληροφορίες σχετικά με τους λογιστικούς ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν μετά την 1η Ιουλίου του τέταρτου έτους μετά την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου που στηρίζει τη δήλωση κλεισίματος όπως αναφέρεται στο στοιχείο δ) της παρούσας παραγράφου. Η έκθεση αυτή βασίζεται στους ελέγχους των συστημάτων και τους ελέγχους των ενεργειών που πραγματοποιούνται δυνάμει των στοιχείων α) και β) της παρούσας παραγράφου,

ii) γνωμοδότηση, βάσει των λογιστικών και άλλων ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν υπό την ευθύνη της αρχής ελέγχου, ως προς το εάν το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζει ευλόγως την ορθότητα των δηλώσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και, κατά συνέπεια, τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών.

Όταν ένα κοινό σύστημα εφαρμόζεται σε διάφορα διασυνοριακά προγράμματα ΜΠΒ, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο σημείο i) μπορούν να συγκεντρωθούν σε ενιαία έκθεση, και η γνώμη και η δήλωση που αναφέρονται στο σημείο ii) μπορούν να καλύπτουν όλα τα σχετικά διασυνοριακά προγράμματα·

δ) την υποβολή στην Επιτροπή, το αργότερο έως την ►**M1** 31η Μαρτίου ◄ του πέμπτου έτους που ακολουθεί την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό, δήλωση κλεισίματος στην οποία αξιολογείται η ισχύς της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών που καλύπτονται από την τελική δήλωση δαπανών, η οποία στηρίζεται από τελική έκθεση ελέγχου. Η εν λόγω δήλωση κλεισίματος βασίζεται σε όλη την ελεγκτική εργασία που διενεργείται από την αρχή ελέγχου ή υπό την ευθύνη της.

2. Η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι το έργο του λογιστικού ελέγχου λαμβάνει υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου.

3. Εάν οι λογιστικοί και λοιποί έλεγχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β) διενεργούνται από φορέα διαφορετικό από την αρχή ελέγχου, η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία.

▼B

4. Αν αδυναμίες στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου ή το επιπεδο διαπιστούμενων παράτυπων δαπανών δεν επιτρέπουν την έκδοση ανεπιφύλακτης γνώμης είτε στο πλαίσιο της ετήσιας γνωμοδότησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) είτε στη δήλωση κλεισίματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), η αρχή ελέγχου εκθέτει τους λόγους και προβαίνει σε εκτίμηση της κλίμακας του προβλήματος και του δημοσιονομικού του αντίκτυπου.

Άρθρο 106

Διαδρομή ελέγχου

Για τις ανάγκες των λογιστικών ελέγχων που αναφέρονται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο β), διαδρομή ελέγχου θεωρείται επαρκής όταν, για το οικείο διασυνοριακό πρόγραμμα συμμορφώνεται με τα ακόλουθα κριτήρια:

α) επιτρέπει τη συμφωνία μεταξύ των συνολικών ποσών που πιστοποιούνται στην Επιτροπή και των αναλυτικών λογιστικών εγγράφων και δικαιολογητικών που τηρούνται από την αρχή πιστοποίησης, τη διαχειριστική αρχή, τους ενδιάμεσους φορείς και τους κύριους δικαιούχους όσον αφορά ενέργειες που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος·

β) επιτρέπει την επαλήθευση της πληρωμής της δημόσιας συνεισφοράς στον κύριο δικαιούχο και κάθε τελικό δικαιούχο·

γ) επιτρέπει την επαλήθευση της εφαρμογής των κριτηρίων επιλογής που καθορίζονται από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης για το διασυνοριακό πρόγραμμα·

δ) περιλαμβάνει, για κάθε ενέργεια, τις τεχνικές προδιαγραφές και το σχέδιο χρηματοδότησης, έγγραφα σχετικά με την έγκριση της επιχορήγησης, έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, εκθέσεις προόδου και εκθέσεις επί των επαληθεύσεων και των λογιστικών ελέγχων που έχουν διεξαχθεί.

Άρθρο 107

Λογιστικοί έλεγχοι των ενεργειών

1. Οι λογιστικοί έλεγχοι που αναφέρονται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο β) διεξάγονται κάθε περίοδο δώδεκα μηνών από την 1η Ιουλίου του έτους που ακολουθεί την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος επί δείγματος ενεργειών που επιλέγονται βάσει μεθόδου την οποία έχει καθιερώσει ή εγκρίνει η αρχή ελέγχου σε συμφωνία με την Επιτροπή.

Οι λογιστικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται επιτόπου με βάση τεκμηρίωση και αρχεία που τηρεί ο τελικός δικαιούχος.

Οι συμμετέχουσες χώρες διασφαλίζουν την ενδεδειγμένη κατανομή αυτών των λογιστικών ελέγχων κατά την περίοδο υλοποίησης.

2. Κατά τους εν λόγω ελέγχους επαληθεύεται ότι έχουν τηρηθεί οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η ενέργεια πληροί τα κριτήρια επιλογής για το διασυνοριακό πρόγραμμα και έχει υλοποιηθεί σύμφωνα με την απόφαση έγκρισης, καθώς επίσης πληροί κάθε ισχύουσα προϋπόθεση σχετικά με τη λειτουργικότητα και τη χρήση ή άλλους προς επίτευξη στόχους·

β) η δαπάνη που έχει δηλωθεί αντιστοιχεί προς τα λογιστικά μητρώα και τα δικαιολογητικά που τηρεί ο τελικός δικαιούχος·

γ) η δαπάνη που έχει δηλωθεί από τον τελικό δικαιούχο είναι σύμφωνη προς τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες·

δ) η δημόσια συνεισφορά έχει καταβληθεί στον τελικό δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 9.

▼B

3. Στις περιπτώσεις που τα διαπιστωθέντα προβλήματα φαίνεται ότι είναι συστημικά ως προς τη φύση τους και ως εκ τούτου θέτουν σε κίνδυνο άλλες ενέργειες στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος, η αρχή ελέγχου διασφαλίζει τη διεξαγωγή περαιτέρω εξέτασης, περιλαμβανομένων και επιπρόσθετων ελέγχων, όπου αυτό είναι αναγκαίο, προκειμένου να διαπιστωθεί η κλίματα αυτού του είδους προβλημάτων. Οι σχετικές αρχές αναλαμβάνουν τη λήψη των αναγκαίων προληπτικών και διορθωτικών μέτρων.

4. Τουλάχιστον το 5 % της συνολικής δαπάνης που δηλώνεται από τον τελικό δικαιούχο και πιστοποιείται στην Επιτροπή στην τελική δήλωση δαπανών υπόκειται σε λογιστικό έλεγχο σύμφωνα με την παράγραφο 2 πριν από το κλείσιμο του διασυνοριακού προγράμματος.

Άρθρο 108

Σύστημα ελέγχου

1. Προκειμένου να πιστοποιηθούν οι δαπάνες, κάθε συμμετέχουσα χώρα συγκροτεί σύστημα ελέγχου το οποίο καθιστά δυνατή την επαλήθευση της παράδοσης των προϊόντων και των υπηρεσιών που συγχρηματοδοτούνται, της εγκυρότητας των δαπανών που δηλώνονται για ενέργειες ή τμήμα ενεργειών που υλοποιούνται στο έδαφός της, και της συμμόρφωσης αυτών των δαπανών και των σχετικών ενεργειών ή τμημάτων αυτών των ενεργειών με τους κοινοτικούς και, ενδεχομένως, εθνικούς της κανόνες.

Προς το σκοπό αυτό, κάθε συμμετέχουσα χώρα ορίζει τους ελεγκτές που είναι υπεύθυνοι για την επαλήθευση της νομιμότητας και της κανονικότητας των δαπανών που δηλώνει κάθε τελικός δικαιούχος ο οποίος συμμετέχει στην ενέργεια. Οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να αποφασίσουν να ορίσουν ένα και μόνο ελεγκτή για ολόκληρη την περιοχή που αφορά το πρόγραμμα.

Όταν η επαλήθευση σχετικά με την παράδοση των προϊόντων και των υπηρεσιών που συγχρηματοδοτούνται είναι εφικτή μόνο για ολόκληρη την ενέργεια, πραγματοποιείται από τον ελεγκτή της συμμετέχουσας χώρας όπου εδρεύει ο κύριος δικαιούχος ή η διαχειριστική αρχή.

▼M1

2. Κάθε συμμετέχουσα χώρα φροντίζει ώστε οι δαπάνες να πιστοποιούνται από τους ελεγκτές εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της δήλωσης αυτών των δαπανών από τον τελικό δικαιούχο στους ελεγκτές.

▼B

Ενότητα 2

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

Άρθρο 109

Αξιολόγηση

1. Η αξιολόγηση αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της λογικής συνέπειας της βοήθειας από κοινοτικά κονδύλια, καθώς και της στρατηγικής και της υλοποίησης των διασυνοριακών προγραμμάτων, λαμβανομένων επίσης υπόψη των αναγκών της αειφόρου ανάπτυξης και της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση.

2. Οι συμμετέχουσες χώρες διεξάγουν από κοινού εκ των προτέρων αξιολόγηση που καλύπτει κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα.

▼B

Οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις έχουν ως στόχο τη βελτιστοποίηση της διάθεσης των πόρων του προϋπολογισμού στα διασυνοριακά προγράμματα και τη βελτίωση της ποιότητας του προγραμματισμού. Εντοπίζουν και αξιολογούν τις διαφορές, τα κενά και τις δυνατότητες εξελίξεων, τους προς επίτευξη στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τους ποσοτικοποιημένους στόχους, τη συνέπεια με τα σχετικά πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού, την κοινοτική προστιθέμενη αξία, τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και την ποιότητα των διαδικασιών για την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την οικονομική διαχείριση.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση επισυνάπτεται ως παράρτημα στο διασυνοριακό πρόγραμμα.

3. Κατά την περίοδο προγραμματισμού, οι συμμετέχουσες χώρες πραγματοποιούν αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του διασυνοριακού προγράμματος, ειδικότερα στις περιπτώσεις που η παρακολούθηση αποκαλύπτει σοβαρή παρέκκλιση από τους αρχικά καθορισθέντες στόχους ή όταν υποβάλλονται προτάσεις αναθεώρησης διασυνοριακού προγράμματος. Τα πορίσματα αποστέλλονται στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης για το διασυνοριακό πρόγραμμα καθώς και στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση που τα πορίσματα οδηγούν σε αναθεώρηση του υπολοίπου του προγράμματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 93, συζητούνται στο πλαίσιο της επιτροπής ΜΠΒ κατά την υποβολή του αναθεωρημένου διασυνοριακού προγράμματος.

4. Οι αξιολογήσεις διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς, εσωτερικούς ή εξωτερικούς, λειτουργικά ανεξάρτητους από τις αρχές πιστοποίησης και ελέγχου που αναφέρονται στο άρθρο 102. Τα πορίσματα δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες περί πρόσβασης στα έγγραφα.

5. Η αξιολόγηση χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό για τεχνική βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο στ).

Άρθρο 110

Κοινή επιτροπή παρακολούθησης

1. Οι συμμετέχουσες χώρες συγκροτούν κοινή επιτροπή παρακολούθησης για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης στις συμμετέχουσες χώρες της απόφασης έγκρισης του διασυνοριακού προγράμματος.

Οι κοινές επιτροπές παρακολούθησης συνέρχονται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, με πρωτοβουλία των χωρών που συμμετέχουν στο διασυνοριακό πρόγραμμα ή της Επιτροπής.

Στην περίπτωση διασυνοριακού προγράμματος που υλοποιείται σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, για τις δικαιούχους χώρες όπου η βοήθεια υλοποιείται επί αποκεντρωμένης βάσεως, η κοινή επιτροπή παρακολούθησης πληροί το ρόλο της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 59.

2. Κάθε κοινή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου των συμμετεχουσών χωρών και σύμφωνα με την εντολή της κοινής επιτροπής παρακολούθησης που εκδίδει η Επιτροπή, προκειμένου η κοινή επιτροπή παρακολούθησης να ασκεί τις αποστολές της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Ο εσωτερικός κανονισμός θεσπίζεται σε συμφωνία με τη διαχειριστική αρχή και, στην περίπτωση προγράμματος υλοποιούμενου σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, σε συμφωνία με τον (τους) εθνικούς συντονιστές ΜΠΒ της (των) δικαιούχου(-ων) χώρας(-ών) που συμμετέχει(-ουν) στο διασυνοριακό πρόγραμμα.

▼B

3. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης προεδρεύεται από αντιπρόσωπο μίας εκ των συμμετεχουσών χωρών ή της διαχειριστικής αρχής.

Κατά τη σύστασή της σύμφωνα με το άρθρο 102 παράγραφος 3, οι συμμετέχουσες χώρες λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 87.

4. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της κοινής επιτροπής παρακολούθησης με συμβουλευτικό ρόλο. Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων είναι δυνατόν να συμμετάσχει με συμβουλευτικό ρόλο για τα διασυνοριακά προγράμματα στα οποία συνεισφέρει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

5. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις:

α) εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από το διασυνοριακό πρόγραμμα, και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις αυτών των κριτηρίων σύμφωνα με τις ανάγκες προγραμματισμού·

β) εξετάζει περιοδικά την πρόοδο που πραγματοποιείται ως προς την επίτευξη των ειδικών στόχων του διασυνοριακού προγράμματος με βάση έγγραφα που υποβάλλει η διαχειριστική αρχή, και, στην περίπτωση προγραμμάτων υλοποιούμενων σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, από τις επιχειρησιακές δομές στις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες·

γ) εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ειδικότερα την επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν για κάθε άξονα προτεραιότητας και τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 παράγραφος 4 και το άρθρο 109·

δ) εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 112, και, στην περίπτωση προγράμματος υλοποιούμενου σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, εξετάζει τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 144·

ε) λαμβάνει γνώση της ετήσιας έκθεσης ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο γ), και, όπως ισχύει στην περίπτωση προγράμματος υλοποιούμενου σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, της (των) ετήσιας(-ων) έκθεσης(-εων) λογιστικού ελέγχου που αναφέρεται(-ονται) στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη περίπτωση, και κάθε σχετικών σχολίων που είναι δυνατόν να κάνει η Επιτροπή μετά την εξέταση των εν λόγω εκθέσεων·

στ) είναι αρμόδια για ενέργειες επιλογής αλλά μπορεί να αναθέσει αυτό το καθήκον σε εκτελεστική επιτροπή που εξαρτάται από αυτήν·

ζ) είναι δυνατόν να προτείνει οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του διασυνοριακού προγράμματος που είναι πιθανόν να επιτρέψει την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 2 ή να βελτιώσει τη διαχείρισή του, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισής του·

η) εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου του διασυνοριακού προγράμματος.

Άρθρο 111

Διατάξεις σχετικά με την παρακολούθηση

1. Η διαχειριστική αρχή και η κοινή επιτροπή παρακολούθησης διασφαλίζουν την ποιότητα της υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος.

▼B

2. Η διαχειριστική αρχή και η κοινή επιτροπή παρακολούθησης διεξάγουν την παρακολούθηση σε σχέση με τους οικονομικούς δείκτες και τους δείκτες που αναφέρονται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

3. Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 102 για τους σκοπούς της παρακολούθησης πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Άρθρο 112

Ετήσια έκθεση και τελική έκθεση υλοποίησης

1. Το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους, η διαχειριστική αρχή υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσια έκθεση για την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος εγκεκριμένη από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης. Η πρώτη ετήσια έκθεση υποβάλλεται κατά το δεύτερο έτος μετά την έγκριση του προγράμματος.

Η διαχειριστική αρχή υποβάλλει τελική έκθεση για την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος το αργότερο έως τις ►**M1** 31 Μαρτίου του πέμπτου έτους ◄ μετά την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό.

2. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος και τις προτεραιότητες σε σχέση με τους ειδικούς επαληθεύσιμους στόχους τους, με ποσοτικό υπολογισμό, στις περιπτώσεις που μπορούν να εκφραστούν ποσοτικά, κάνοντας χρήση των δεικτών που αναφέρονται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο δ), για κάθε άξονα προτεραιότητας·

β) την οικονομική υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος, με λεπτομερή αναφορά για κάθε άξονα προτεραιότητας:

▼M1

i) των δαπανών οι οποίες καταβλήθηκαν από τον τελικό δικαιούχο και οι οποίες περιελήφθησαν στις αιτήσεις πληρωμής που εστάλησαν στη διαχειριστική αρχή, καθώς και της αντίστοιχης δημόσιας συνεισφοράς·

▼B

ii) των συνολικών πληρωμών που εισπράχθηκαν από την Επιτροπή, και με ποσοτική έκφραση των οικονομικών δεικτών που αναφέρονται στο άρθρο 111 παράγραφος 2, και

iii) των δαπανών οι οποίες καταβλήθηκαν από το φορέα που είναι αρμόδιος για την πραγματοποίηση πληρωμών προς τους δικαιούχους·

γ) τα μέτρα που λαμβάνονται από τη διαχειριστική αρχή ή την κοινή επιτροπή παρακολούθησης για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης, και ειδικότερα:

i) τα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων συλλογής δεδομένων,

ii) συνοπτική παράθεση των ενδεχόμενων σημαντικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος και των τυχόν ληφθέντων μέτρων, περιλαμβανομένης της απάντησης προς τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται δυνάμει του άρθρου 113 κατά περίπτωση,

iii) τη χρήση της τεχνικής βοήθειας·

δ) τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα του διασυνοριακού προγράμματος·

ε) πληροφόρηση σχετικά με σημαντικά προβλήματα που αφορούν τη συμμόρφωση προς τους κοινοτικούς κανόνες, τα οποία ανέκυψαν κατά την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την επίλυσή τους·

▼B

στ) τη χρήση της βοήθειας που διατέθηκε, ύστερα από δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 138, στη διαχειριστική αρχή ή σε άλλη δημόσια αρχή κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος·

ζ) στην περίπτωση προγραμμάτων υλοποιούμενων σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης σε ολόκληρο το έδαφος του διασυνοριακού προγράμματος.

Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ζ) της παρούσας παραγράφου μπορούν να παρασχεθούν υπό συνοπτική μορφή.

Οι πληροφορίες των στοιχείων γ) και στ) δεν υποβάλλονται εάν δεν υπήρξε σημαντική τροποποίηση μετά την υποβολή της προηγούμενης έκθεσης.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει τις συμμετέχουσες χώρες σχετικά με τη γνώμη της επί του περιεχομένου ετήσιας έκθεσης υλοποίησης που έχει υποβάλει η διαχειριστική αρχή εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της. Ως προς την τελική έκθεση διασυνοριακού προγράμματος, η χρονική προθεσμία είναι κατ' ανώτατο όριο πέντε μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της έκθεσης. Εάν η Επιτροπή δεν απαντήσει εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η έκθεση θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή.

Άρθρο 113

Ετήσια εξέταση προγραμμάτων

1. Κάθε έτος, κατά την υποβολή της ετήσιας έκθεσης για την υλοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 112, η Επιτροπή και η διαχειριστική αρχή εξετάζουν την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος, τα κυριότερα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, τη χρηματοδοτική εκτέλεση και άλλους παράγοντες, με στόχο τη βελτίωση της υλοποίησης.

Είναι δυνατόν να εξετασθούν επίσης και άλλες πλευρές της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που επισημαίνονται στην τελευταία ετήσια έκθεση ελέγχου η οποία αναφέρεται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο i).

2. Μετά την εξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή είναι δυνατόν να προβεί σε παρατηρήσεις προς τις συμμετέχουσες χώρες και τη διαχειριστική αρχή, οι οποίες διαβιβάζονται στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης. Οι συμμετέχουσες χώρες πληροφορούν την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν όσον αφορά τα σχόλια αυτά.

Ενότητα 3

Αρμοδιότητες των συμμετεχουσών χωρών και της Επιτροπής

Άρθρο 114

Διαχείριση και έλεγχος

1. Οι συμμετέχουσες χώρες είναι αρμόδιες για τη διαχείριση και τον έλεγχο των διασυνοριακών προγραμμάτων, ειδικότερα με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

α) διασφαλίζουν ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου για τα διασυνοριακά προγράμματα έχουν οργανωθεί σύμφωνα με τα άρθρα 101 έως 105 και λειτουργούν αποτελεσματικά·

β) προλαμβάνουν, εντοπίζουν και διορθώνουν παρατυπίες και ανακτούν ποσά αχρεωστήτως καταβληθέντα μαζί με τους τόκους υπερημερίας, εφόσον απαιτείται. Ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή και την τηρούν ενήμερη σχετικά με την πορεία των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών.

▼B

2. Με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των συμμετεχουσών χωρών, όσον αφορά τον εντοπισμό και τη διόρθωση παρατυπιών και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, η αρχή πιστοποίησης φροντίζει, ώστε να ανακτηθούν από τον κύριο δικαιούχο τα ποσά που καταβλήθηκαν ως αποτέλεσμα της παρατυπίας. Οι τελικοί δικαιούχοι επιστρέφουν στον κύριο δικαιούχο τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά με βάση τη συμφωνία που υφίσταται μεταξύ τους. Στην περίπτωση που ο κύριος δικαιούχος δεν καταφέρει να ανακτήσει τα ποσά από τον τελικό δικαιούχο, η συμμετέχουσα χώρα στο έδαφος της οποίας εδρεύει ο σχετικός τελικός δικαιούχος επιστρέφει στην αρχή πιστοποίησης το αχρεωστήτως καταβληθέν στον εν λόγω τελικό δικαιούχο ποσό.

Άρθρο 115

Περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου

1. Πριν από την καταβολή της προχρηματοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 128, το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου εδρεύει η διαχειριστική αρχή υποβάλει στην Επιτροπή περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, η οποία καλύπτει ειδικότερα την οργάνωση και τις διαδικασίες:

α) των αρχών διαχείρισης και πιστοποίησης και των ενδιάμεσων φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 102·

β) της αρχής ελέγχου και τυχόν άλλων φορέων που πραγματοποιούν λογιστικούς ελέγχους υπ' ευθύνη της, όπως αναφέρεται στο άρθρο 102.

2. Όσον αφορά τη διαχειριστική αρχή, την αρχή πιστοποίησης και κάθε ενδιάμεσο φορέα, το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρέχει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί·

β) το οργανόγραμμα του φορέα, την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών του, και τον ενδεικτικό αριθμό των θέσεων απασχόλησης που έχουν διατεθεί·

γ) τις διαδικασίες επιλογής και έγκρισης των ενεργειών·

▼M1

δ) τις διαδικασίες παραλαβής, επαλήθευσης και πιστοποίησης των αιτήσεων επιστροφής που υποβάλλουν οι τελικοί δικαιούχοι, καθώς και τις διαδικασίες με τις οποίες εντέλλονται, εκτελούνται και καταγράφονται λογιστικά οι πληρωμές στους τελικούς δικαιούχους·

▼B

ε) τις διαδικασίες σύνταξης, πιστοποίησης και υποβολής στην Επιτροπή των δηλώσεων δαπανών·

στ) αναφορές στις γραπτές διαδικασίες που έχουν καθιερωθεί για τους σκοπούς των στοιχείων γ), δ) και ε)·

ζ) τους κανόνες επιλεξιμότητας που καθορίζουν οι συμμετέχουσες χώρες και εφαρμόζονται στο διασυνοριακό πρόγραμμα·

η) το σύστημα τήρησης λεπτομερών λογιστικών μητρώων για τις ενέργειες που διεξάγονται στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος.

3. Όσον αφορά την αρχή ελέγχου και άλλους φορείς, το κράτος μέλος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 παρέχει στην Επιτροπή τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των καθηκόντων τους αντιστοίχως και τη μεταξύ τους σχέση·

▼B

β) το οργανόγραμμα της αρχής ελέγχου και κάθε φορέα που εμπλέκεται στη διεξαγωγή λογιστικών ελέγχων σχετικών με το διασυνοριακό πρόγραμμα, με περιγραφή του τρόπου διασφάλισης της ανεξαρτησίας τους, τον ενδεικτικό αριθμό των θέσεων απασχόλησης που έχουν διατεθεί και τα προσόντα του προσωπικού·

γ) τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης των συστάσεων και διορθωτικά μέτρα που προκύπτουν από τους λογιστικούς ελέγχους·

δ) κατά περίπτωση, τις διαδικασίες επιτήρησης εκ μέρους της αρχής ελέγχου των εργασιών των φορέων που διενεργούν λογιστικούς ελέγχους σχετικούς με το διασυνοριακό πρόγραμμα·

ε) τις διαδικασίες για την προετοιμασία της ετήσιας έκθεσης ελέγχου και των δηλώσεων κλεισίματος.

Άρθρο 116

Αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου

1. Η περιγραφή που αναφέρεται στο άρθρο 115 συνοδεύεται από έκθεση στην οποία εκτίθενται τα αποτελέσματα αξιολόγησης της σύστασης των συστημάτων και διατυπώνεται γνώμη σχετικά με τη συμμόρφωσή τους προς τα άρθρα 101 έως 105. Εάν εκφράζονται επιφυλάξεις στη γνώμη, η έκθεση προσδιορίζει τη σοβαρότητα των ελλείψεων. Η συμμετέχουσα χώρα ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν και με το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους και, στη συνέχεια, επιβεβαιώνει ότι τα μέτρα υλοποιήθηκαν και ότι οι σχετικές επιφυλάξεις έχουν αρθεί.

2. Η έκθεση και η γνώμη που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εκπονούνται από την αρχή ελέγχου ή από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα λειτουργικά ανεξάρτητο από τη διαχειριστική αρχή και την αρχή πιστοποίησης, ο οποίος ενεργεί λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα.

3. Στην περίπτωση που το σχετικό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου είναι ουσιαστικά το ίδιο με εκείνο που έχει συσταθεί για βοήθεια εγκριθείσα στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα των λογιστικών ελέγχων που έχουν πραγματοποιήσει εθνικοί και κοινοτικοί ελεγκτές σε σχέση με το οικείο σύστημα για τους σκοπούς σύνταξης της έκθεσης και της γνώμης που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κρίνεται αποδεκτή και η πληρωμή της προχρηματοδότησης πραγματοποιείται, υπό τους ακόλουθους όρους:

α) εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της έκθεσης, εφόσον η γνώμη που αναφέρεται πιο πάνω δεν περιέχει επιφυλάξεις και εφόσον δεν διατυπώνονται παρατηρήσεις από την Επιτροπή·

β) εάν η γνώμη περιέχει επιφυλάξεις, μόλις επιβεβαιώσει η Επιτροπή ότι έχουν εφαρμοστεί διορθωτικά μέτρα σχετικά με βασικά στοιχεία των συστημάτων και ότι έχουν αρθεί οι σχετικές επιφυλάξεις, ελλείψει δε παρατηρήσεων από την Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της επιβεβαίωσης.

Άρθρο 117

Απαιτήσεις για τη μετάβαση από τις μεταβατικές ρυθμίσεις

1. Στην περίπτωση διασυνοριακού προγράμματος υλοποιούμενου σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, όταν οι συμμετέχουσες χώρες είναι έτοιμες να περάσουν στους τρόπους υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 98 παράγραφος 1, υποβάλουν στην Επιτροπή αναθεωρημένη περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, συνοδευόμενη από αναθεωρημένη έκθεση και γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 116 παράγραφος 1.

▼B

2. Στην περίπτωση που η γνώμη περιέχει επιφυλάξεις, η απόφαση της Επιτροπής για την τροποποίηση του προγράμματος μπορεί να ληφθεί μόνο εάν η Επιτροπή λάβει επιβεβαίωση ότι έχουν εφαρμοστεί διορθωτικά μέτρα σχετικά με βασικά στοιχεία των συστημάτων και ότι έχουν αρθεί οι σχετικές επιφυλάξεις.

Άρθρο 118

Σύναψη των ρυθμίσεων μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών και ανακοίνωσή τους

Εκτός από τις πληροφορίες που αναγράφονται στο άρθρο 115 παράγραφοι 2 και 3, η περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου περιλαμβάνει τις ρυθμίσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών προκειμένου να καταστεί δυνατή για την διαχειριστική αρχή, την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου η άσκηση των καθηκόντων τους που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό και να διασφαλιστεί η συμμόρφωση των συμμετεχουσών χωρών προς τις υποχρεώσεις όσον αφορούν την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, όπως ορίζεται στο άρθρο 114 παράγραφος 2.

Οι εν λόγω ρυθμίσεις, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν τους κανόνες και τις διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 121, περιλαμβάνονται σε γραπτή συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών και προσαρτάται στην περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 115.

Άρθρο 119

Αρμοδιότητες της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 116, αφενός ότι οι συμμετέχουσες χώρες έχουν θεσπίσει συστήματα διαχείρισης και ελέγχου τα οποία είναι σύμφωνα με τα άρθρα 101 και 105, και αφετέρου, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις ελέγχου και την ετήσια γνώμη της αρχής ελέγχου όπως αναφέρεται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και τους δικούς της λογιστικούς ελέγχους, ότι τα συστήματα λειτουργούν αποτελεσματικά κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης των διασυνοριακών προγραμμάτων.

2. Με την επιφύλαξη των λογιστικών ελέγχων που πραγματοποιούνται από τις συμμετέχουσες χώρες, υπάλληλοι της Επιτροπής ή εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι της Επιτροπής μπορούν να πραγματοποιούν επιτόπιους λογιστικούς ελέγχους για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, στους οποίους μπορούν να περιλαμβάνονται λογιστικοί έλεγχοι ενεργειών που προβλέπονται στο διασυνοριακό πρόγραμμα, με προειδοποίηση τουλάχιστον δέκα εργάσιμων ημερών, εκτός από επείγουσες περιπτώσεις. Υπάλληλοι ή εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι των συμμετεχουσών χωρών μπορούν να συμμετέχουν σε αυτούς τους λογιστικούς ελέγχους.

Οι υπάλληλοι ή οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι της Επιτροπής, οι οποίοι είναι δεόντως εξουσιοδοτημένοι για τη διεξαγωγή επιτόπιων λογιστικών ελέγχων, έχουν πρόσβαση στα μητρώα και όλα τα λοιπά έγγραφα, περιλαμβανομένων των εγγράφων και των μεταδεδομένων που εκπονούνται ή λαμβάνονται και καταχωρίζονται σε ηλεκτρονικό μέσο, τα οποία αφορούν δαπάνες που χρηματοδοτούνται από κοινοτικά κονδύλια.

Οι εν λόγω εξουσίες λογιστικού ελέγχου δεν θίγουν την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που επιφυλάσσουν ορισμένες πράξεις σε υπαλλήλους ειδικώς ορισθέντες από την εθνική νομοθεσία.

▼B

3. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από συμμετέχουσα χώρα να πραγματοποιήσει επιτόπιο λογιστικό έλεγχο προκειμένου να επαληθεύσει την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων ή την ορθότητα μιας ή περισσότερων συναλλαγών. Υπάλληλοι ή εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι της Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν σε αυτούς τους λογιστικούς ελέγχους.

Άρθρο 120

Συνεργασία με τις αρχές ελέγχου

Η Επιτροπή συνεργάζεται με τις αρχές ελέγχου των διασυνοριακών προγραμμάτων για το συντονισμό των αντίστοιχων σχεδίων λογιστικού ελέγχου τους και των μεθόδων λογιστικού ελέγχου τους, και ανταλλάσσει αμέσως τα αποτελέσματα των λογιστικών ελέγχων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, με στόχο την καλύτερη δυνατή χρήση των πόρων και την αποφυγή αδικαιολόγητης επανάληψης εργασιών.

Η Επιτροπή και οι αρχές ελέγχου συναντώνται τακτικά, τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος, εκτός εάν υπάρχει διαφορετική μεταξύ τους συμφωνία, προκειμένου να εξετάζουν από κοινού την ετήσια έκθεση ελέγχου και τη γνώμη που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 105, και να ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με άλλα θέματα που έχουν σχέση με τη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου των διασυνοριακών προγραμμάτων.

Άρθρο 121

Σύναψη συμβάσεων

▼M1

1. Για την ανάθεση συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, προμηθειών και έργων, οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 κεφάλαιο 3 μέρος 2 τίτλος IV και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 κεφάλαιο 3 μέρος 2 τίτλος III, καθώς και της απόφασης της Επιτροπής C(2007) 2034 για τους κανόνες και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, προμηθειών και έργων οι οποίες χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τους σκοπούς της συνεργασίας με τρίτες χώρες, με εξαίρεση την ενότητα II.8.2.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται σε ολόκληρη την περιοχή του διασυνοριακού προγράμματος, τόσο στο έδαφος των κρατών μελών όσο και στο έδαφος των δικαιούχων χωρών.

▼B

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται στη γραπτή συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών όπως αναφέρεται στο άρθρο 118.

3. Στην περίπτωση διασυνοριακών προγραμμάτων υλοποιούμενων σύμφωνα με τις μεταβατικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 99, η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για το μέρος του προγράμματος που υλοποιείται στο έδαφος των κρατών μελών, εκτός αν άλλως αποφασιστεί από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Ενότητα 4

Δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 122

Κοινοί κανόνες για τις πληρωμές

1. Οι πληρωμές, εκ μέρους της Επιτροπής, της συνεισφοράς των κοινοτικών κονδυλίων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις πιστώσεις του προϋπολογισμού. Κάθε πληρωμή καταλογίζεται στην αρχαιότερη εκκρεμή ανάληψη υποχρεώσεων του προϋπολογισμού.

▼B

2. Οι πληρωμές έχουν τη μορφή προχρηματοδότησης, ενδιάμεσων πληρωμών και πληρωμής τελικού υπολοίπου. Πραγματοποιούνται προς τον φορέα που έχει οριστεί από τις συμμετέχουσες χώρες.

3. Το αργότερο την 30ή Απριλίου κάθε έτους, η αρχή πιστοποίησης αποστέλλει στην Επιτροπή προσωρινή πρόβλεψη των πιθανών αιτήσεων πληρωμών για το τρέχον και για το επόμενο οικονομικό έτος.

4. Όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με οικονομικές συναλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών και φορέων που έχουν ορισθεί από τις συμμετέχουσες χώρες πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα. Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, και ειδικότερα σε περίπτωση δυσλειτουργίας του κοινού ηλεκτρονικού συστήματος ή αδυναμίας διαρκούς σύνδεσης, η αρχή πιστοποίησης μπορεί να διαβιβάζει τη δήλωση δαπανών και την αίτηση πληρωμής σε χαρτί.

Άρθρο 123

Κοινοί κανόνες για τον υπολογισμό των ενδιάμεσων πληρωμών και πληρωμών του τελικού υπολοίπου

Οι ενδιάμεσες πληρωμές και πληρωμές του τελικού υπολοίπου υπολογίζονται με την εφαρμογή του ποσοστού συγχρηματοδότησης για κάθε άξονα προτεραιότητας σε επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στο πλαίσιο του εν λόγω άξονα προτεραιότητας σε κάθε δήλωση δαπανών που έχουν πιστοποιηθεί από την αρχή πιστοποίησης.

Εντούτοις, η κοινοτική συνεισφορά με ενδιάμεσες πληρωμές και πληρωμές του τελικού υπολοίπου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη δημόσια συνεισφορά και το ανώτατο ποσό ενίσχυσης από τα κοινοτικά κονδύλια για κάθε άξονα προτεραιότητας, όπως καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος.

Άρθρο 124

Δήλωση δαπανών

1. Όλες οι δηλώσεις δαπανών περιλαμβάνουν, για κάθε άξονα προτεραιότητας, το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 89, στις οποίες υποβλήθηκαν οι τελικοί δικαιούχοι για την υλοποίηση των ενεργειών, καθώς και την αντίστοιχη δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί ή οφείλεται στους τελικούς δικαιούχους σύμφωνα με τους όρους που διέπουν τη δημόσια δαπάνη. Οι δαπάνες που καταβάλλουν οι τελικοί δικαιούχοι δικαιολογούνται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.

▼M1

2. Στις περιπτώσεις που η συνεισφορά των Ταμείων υπολογίζεται σε σχέση με τις δημόσιες δαπάνες με αναφορά στο άρθρο 90 παράγραφος 2, οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με δαπάνες εκτός των δημόσιων δαπανών, δεν επηρεάζουν το οφειλόμενο ποσό όπως αυτό υπολογίζεται βάσει της αίτησης πληρωμής.

▼B

Άρθρο 125

Σώρευση πληρωμών προχρηματοδότησης και ενδιάμεσων πληρωμών

Εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι διατάξεις του άρθρου 40 παράγραφος 5.

▼M1

Άρθρο 126

Πλήρης πληρωμή στους τελικούς δικαιούχους

Εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι διατάξεις του άρθρου 40 παράγραφος 9.

▼B

Άρθρο 127

Χρήση του ευρώ

1. Τα ποσά των υποβαλλόμενων διασυνοριακών προγραμμάτων των συμμετεχουσών χωρών, των πιστοποιημένων δηλώσεων δαπανών, των αιτήσεων πληρωμής και των δαπανών που αναφέρονται στην ετήσια και την τελική έκθεση υλοποίησης εκφράζονται σε ευρώ.

2. Οι αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα διασυνοριακά προγράμματα, οι αναλήψεις υποχρεώσεων και οι πληρωμές της Επιτροπής εκφράζονται και εκτελούνται σε ευρώ.

3. Οι κύριοι δικαιούχοι για έργα στα οποία εμπλέκονται τελικοί δικαιούχοι σε συμμετέχουσες χώρες που δεν έχουν καθιερώσει το ευρώ ως νόμισμά τους κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής μετατρέπουν σε ευρώ τα ποσά των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό νόμισμα.

▼M1

Το ποσό μετατρέπεται σε ευρώ με χρήση της μηνιαίας λογιστικής ισοτιμίας της Επιτροπής κατά τον μήνα υποβολής των δαπανών από τον τελικό δικαιούχο προς τους ελεγκτές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 108. Η Επιτροπή δημοσιεύει κάθε μήνα ηλεκτρονικώς την ισοτιμία αυτή.

▼B

4. Όταν το ευρώ καθιερωθεί ως το νόμισμα συμμετέχουσας χώρας, η διαδικασία μετατροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 3 εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε όλες τις δαπάνες που έχουν καταχωρισθεί στους λογαριασμούς από την αρχή πιστοποίησης πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σταθερής ισοτιμίας μετατροπής του εθνικού νομίσματος σε ευρώ.

Άρθρο 128

Προχρηματοδότηση

1. Μετά την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος, και αφού γίνει δεκτή η έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 116, καταβάλλεται από την Επιτροπή ένα μόνο ποσό προχρηματοδότησης στον φορέα που έχει οριστεί από τις συμμετέχουσες χώρες.

Το ποσό προχρηματοδότησης ανέρχεται στο ►M1 50 % ◄ των τριών πρώτων αναλήψεων υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό για το πρόγραμμα.

Το ποσό προχρηματοδότησης μπορεί να καταβληθεί σε δύο δόσεις, όπου αυτό είναι αναγκαίο, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες αναλήψεις υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό.

2. Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται ως προχρηματοδότηση επιστρέφεται στην Επιτροπή από τον φορέα που έχει οριστεί από τις συμμετέχουσες χώρες εάν δεν έχει υποβληθεί καμία αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος εντός 24 μηνών από την ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης του ποσού της προχρηματοδότησης από την Επιτροπή.

Άρθρο 129

Τόκοι

Εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι διατάξεις του άρθρου 36.

Άρθρο 130

Εκκαθάριση

Το ποσό που καταβάλλεται ως προχρηματοδότηση αφαιρείται στο σύνολό του από τους λογαριασμούς της Επιτροπής όταν κλείσει το διασυνοριακό πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 133.

▼B

Άρθρο 131

Αποδοχή αιτήσεων ενδιάμεσων πληρωμών

1. Κάθε ενδιάμεση πληρωμή που καταβάλλεται από την Επιτροπή υπόκειται στην τήρηση των ακόλουθων όρων:

α) η Επιτροπή πρέπει να έχει λάβει αίτηση πληρωμής και δήλωση δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 124·

β) δεν έχει καταβληθεί από την Επιτροπή, καθ' όλη την περίοδο και για κάθε άξονα προτεραιότητας, ποσό μεγαλύτερο από το μέγιστο ποσό της βοήθειας από τα κοινοτικά κονδύλια, όπως καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος·

γ) η διαχειριστική αρχή πρέπει να έχει αποστείλει στην Επιτροπή την πλέον πρόσφατη ετήσια έκθεση υλοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 112·

δ) δεν υπάρχει αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής για παράβαση στο πλαίσιο του άρθρου 226 της συνθήκης, όσον αφορά την ενέργεια ή τις ενέργειες για τις οποίες έχει δηλωθεί η δαπάνη στη σχετική αίτηση πληρωμής.

2. Εάν δεν πληρούνται ένας ή περισσότεροι από τους όρους της παραγράφου 1, η Επιτροπή ενημερώνει τις συμμετέχουσες χώρες και την αρχή πιστοποίησης εντός προθεσμίας ενός μηνός ώστε να μπορέσουν να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

Άρθρο 132

Ημερομηνία υποβολής αιτήσεων ενδιάμεσης πληρωμής και προθεσμίες πληρωμών

1. Η αρχή πιστοποίησης αποστέλλει στην Επιτροπή αιτήσεις ενδιάμεσων πληρωμών για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα κατά το δυνατό, τρεις φορές το χρόνο. Για πληρωμές που πρέπει να πραγματοποιηθούν από την Επιτροπή κατά το τρέχον έτος, η τελευταία ημερομηνία κατά την οποία μπορεί να υποβληθεί αίτηση πληρωμής είναι η 31η Οκτωβρίου.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν διαθέσιμα κεφάλαια και εφόσον δεν έχουν ανασταλεί οι πληρωμές σύμφωνα με το άρθρο 136, η Επιτροπή πραγματοποιεί την ενδιάμεση πληρωμή το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία πρωτοκολλήθηκε στην Επιτροπή η αίτηση πληρωμής που γίνεται σύμφωνα με τους παραπάνω όρους του άρθρου 131.

Άρθρο 133

Όροι για την πληρωμή του τελικού υπολοίπου

1. Η Επιτροπή καταβάλλει το τελικό υπόλοιπο εφόσον:

α) η αρχή πιστοποίησης έχει αποστείλει αίτηση πληρωμής συνοδευόμενη από τα ακόλουθα έγγραφα έως την 31η Μαρτίου του πέμπτου έτους που ακολουθεί την τελευταία ανάληψη υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό:

i) αίτηση πληρωμής του τελικού υπολοίπου και δήλωση δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 124,

ii) την τελική έκθεση υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος, περιλαμβανομένων των πληροφοριών που καθορίζονται στο άρθρο 112,

iii) δήλωση κλεισίματος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 105 παράγραφος 1 στοιχείο δ), και

▼B

β) δεν υπάρχει αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής για παράβαση στο πλαίσιο του άρθρου 226 της συνθήκης, όσον αφορά την ή τις ενέργειες για τις οποίες έχει δηλωθεί η δαπάνη στη σχετική αίτηση πληρωμής.

2. Παράλειψη υποβολής στην Επιτροπή οποιουδήποτε από τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επιφέρει αυτομάτως την αποδέσμευση του τελικού υπολοίπου σύμφωνα με το άρθρο 137.

3. Η Επιτροπή γνωστοποιεί στις συμμετέχουσες χώρες τη γνώμη της σχετικά με το περιεχόμενο της δήλωσης κλεισίματος εντός πέντε μηνών από την ημερομηνία της παραλαβής της.

Εάν δεν υπάρξουν παρατηρήσεις από την Επιτροπή, η δήλωση κλεισίματος θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή εντός της εν λόγω πεντάμηνης προθεσμίας.

4. Υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια, η Επιτροπή καταβάλλει το τελικό υπόλοιπο εντός σαράντα πέντε ημερών από την τελευταία των ακόλουθων ημερομηνιών:

α) την ημερομηνία αποδοχής της τελικής έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 112, και

β) την ημερομηνία αποδοχής της δήλωσης κλεισίματος.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, το υπόλοιπο της ανάληψης υποχρεώσεων του προϋπολογισμού αποδεσμεύεται δώδεκα μήνες μετά την πληρωμή του τελικού υπολοίπου. Το διασυνοριακό πρόγραμμα θεωρείται ότι έχει κλείσει εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες περιστάσεις:

α) η πληρωμή του τελικού υπολοίπου που έχει καθοριστεί από την Επιτροπή βάσει των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 1·

β) αποστολή χρεωστικού σημειώματος για ποσά αχρεωστήτως καταβληθέντα από την Επιτροπή στις συμμετέχουσες χώρες σχετικά με το διασυνοριακό πρόγραμμα·

γ) η αποδέσμευση του τελικού υπολοίπου της ανάληψης υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό.

Η Επιτροπή ενημερώνει τις συμμετέχουσες χώρες σχετικά με την ημερομηνία κλεισίματος του διασυνοριακού προγράμματος εντός προθεσμίας δύο μηνών.

6. Με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων τυχόν λογιστικών ελέγχων που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, το τελικό υπόλοιπο που καταβάλλεται από την Επιτροπή για το διασυνοριακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιείται εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία πληρωμής του ή, στην περίπτωση που πρέπει να επιστραφεί αρνητικό υπόλοιπο από τις συμμετέχουσες χώρες, εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία έκδοσης του χρεωστικού σημειώματος. Η τροποποίηση αυτή του υπολοίπου δεν μεταβάλλει την ημερομηνία του κλεισίματος του διασυνοριακού προγράμματος όπως καθορίζεται στην παράγραφο 5.

Άρθρο 134

Διαθεσιμότητα εγγράφων

1. Με την επιφύλαξη των κανόνων που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης, η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι όλα τα δικαιολογητικά σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους του οικείου διασυνοριακού προγράμματος είναι διαθέσιμα για την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο για περίοδο τριών ετών από το κλείσιμο του διασυνοριακού προγράμματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 133 παράγραφος 5.

Η προθεσμία αυτή διακόπτεται είτε στην περίπτωση δικαστικών διαδικασιών ή κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος της Επιτροπής.

▼B

2. Τα έγγραφα τηρούνται είτε υπό τη μορφή των πρωτοτύπων είτε υπό τη μορφή επικυρωμένων αντιγράφων σε κοινώς αποδεκτά υποθέματα δεδομένων.

3. Η διαχειριστική αρχή κρατά αρχείο των φορέων οι οποίοι τηρούν τα πρωτότυπα δικαιολογητικά που αφορούν δαπάνες και ελέγχους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

α) έγγραφα τα οποία έχουν σχέση με τις ανακύψασες ειδικές δαπάνες και τις δηλωθείσες πληρωμές που έγιναν στο πλαίσιο της βοήθειας και τα οποία απαιτούνται για επαρκή διαδρομή ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων και εγγράφων που αποτελούν απόδειξη της πραγματικής παράδοσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών που έτυχαν συγχρηματοδότησης·

β) εκθέσεις και έγγραφα που αφορούν ελέγχους οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 102.

4. Η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι διαθέσιμα προς έλεγχο από έχοντα το σχετικό δικαίωμα πρόσωπα και φορείς και ότι σε αυτούς παρέχονται αποσπάσματα και αντίγραφα των εν λόγω εγγράφων. Μεταξύ των προσώπων και των φορέων συγκαταλέγονται τουλάχιστον εξουσιοδοτημένο προσωπικό της διαχειριστικής αρχής, της αρχής πιστοποίησης, των ενδιάμεσων φορέων και της αρχής ελέγχου καθώς και εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι της Κοινότητας και οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποί τους.

5. Τουλάχιστον τα ακόλουθα θεωρούνται ως συνήθως αποδεκτά υποθέματα δεδομένων, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2:

α) φωτοτυπίες των πρωτοτύπων·

β) μικροφωτογραφικά δελτία των πρωτοτύπων·

γ) ηλεκτρονικές αποτυπώσεις των πρωτοτύπων·

δ) έγγραφα υπάρχοντα μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

6. Η διαδικασία πιστοποίησης των εγγράφων που φυλάσσονται σε κοινώς αποδεκτά υποθέματα δεδομένων ως ακριβών αντιγράφων των πρωτοτύπων εγγράφων καθορίζεται από τις εθνικές αρχές και με αυτήν διασφαλίζεται ότι οι φυλασσόμενες μορφές των εγγράφων είναι συμβατές προς τις εθνικές νομικές προδιαγραφές και αξιόπιστες για τους σκοπούς διενέργειας λογιστικού ελέγχου.

7. Στις περιπτώσεις που τα έγγραφα υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή, τα οικεία συστήματα υπολογιστών πρέπει να συμμορφώνονται με τα αποδεκτά πρότυπα ασφαλείας, τα οποία εξασφαλίζουν το γεγονός ότι τα φυλασσόμενα σε ηλεκτρονική μορφή έγγραφα είναι συμβατά προς τις εθνικές νομικές προδιαγραφές και αξιόπιστα για τους σκοπούς διενέργειας λογιστικού ελέγχου.

Άρθρο 135

Διακοπή της προθεσμίας πληρωμής

1. Η προθεσμία πληρωμής διακόπτεται από τον κύριο διατάκτη κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 για μέγιστη περίοδο έξι μηνών αν:

α) σε έκθεση εθνικού ή κοινοτικού φορέα λογιστικού ελέγχου υπάρχουν στοιχεία που να υποδηλώνουν σημαντικές ελλείψεις στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου·

β) ο κύριος διατάκτης πρέπει να πραγματοποιήσει πρόσθετες επαληθεύσεις ύστερα από πληροφορίες που περιέρχονται εις γνώσιν του ότι οι δαπάνες που περιέχονται σε μια πιστοποιημένη δήλωση δαπανών συνδέονται με σοβαρή παρατυπία η οποία δεν έχει επανορθωθεί.

▼B

2. Οι συμμετέχουσες χώρες και η αρχή πιστοποίησης ενημερώνονται αμέσως σχετικά με τους λόγους της διακοπής. Η διακοπή σταματά μόλις οι συμμετέχουσες χώρες λάβουν τα αναγκαία μέτρα.

Άρθρο 136

Αναστολή πληρωμών

1. Το σύνολο ή μέρος των ενδιάμεσων πληρωμών, για κάθε άξονα προτεραιότητας ή πρόγραμμα, μπορεί να ανασταλεί από την Επιτροπή στην περίπτωση που:

α) υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, οι οποίες επηρεάζουν την αξιοπιστία της διαδικασίας για την πιστοποίηση των πληρωμών και για τις οποίες δεν έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα, ή

β) δαπάνη που περιλαμβάνεται σε πιστοποιημένη δήλωση δαπανών έχει σχέση με σοβαρή παρατυπία η οποία δεν έχει διορθωθεί, ή

γ) συμμετέχουσα χώρα έχει προβεί σε σοβαρή παράβαση των υποχρεώσεών της στο πλαίσιο του άρθρου 114.

2. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την αναστολή όλων ή μέρους των ενδιάμεσων πληρωμών αφού δώσει στις συμμετέχουσες χώρες τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός περιόδου δύο μηνών.

3. Η Επιτροπή θέτει τέρμα στην αναστολή όλων ή μέρους των ενδιάμεσων πληρωμών όταν οι συμμετέχουσες χώρες έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να καταστήσουν δυνατή την άρση της αναστολής. Σε περίπτωση που οι συμμετέχουσες χώρες δεν λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα, η Επιτροπή μπορεί να λάβει απόφαση για την ακύρωση όλης ή μέρους της κοινοτικής συνεισφοράς στο διασυνοριακό πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 138.

Άρθρο 137

Αυτόματη αποδέσμευση

Η αυτόματη και οριστική αποδέσμευση κάθε τμήματος της ανάληψης υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό για διασυνοριακό πρόγραμμα γίνεται βάσει των κανόνων που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 άρθρο 166 παράγραφος 3.

Άρθρο 138

Δημοσιονομικές διορθώσεις

1. Για το σκοπό των δημοσιονομικών διορθώσεων εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 98, 99, 100, 101 και 102 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.

2. Για τους σκοπούς των παρατυπιών εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 27 έως 34 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής [1] για τον καθορισμό των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

[1] ΕΕ L 371 της 27.12.2006, σ. 1.

▼B

Τμήμα 3

Διασυνοριακά προγράμματα μεταξύ δικαιούχων χωρών

Ενότητα 1

Συστήματα διαχείρισης και ελέγχου

Άρθρο 139

Δομές και αρχές

1. Για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα, κάθε συμμετέχουσα χώρα συγκροτεί μια επιχειρησιακή δομή για το τμήμα του προγράμματος που αφορά την οικεία χώρα.

2. Στα καθήκοντα της επιχειρησιακής δομής περιλαμβάνεται η προετοιμασία των διασυνοριακων προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 91.

3. Οι επιχειρησιακές δομές της συμμετέχουσας δικαιούχου χώρας συνεργάζονται στενά στον προγραμματισμό και την υλοποίηση του σχετικού διασυνοριακού προγράμματος.

4. Για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα μεταξύ των δικαιούχων χωρών, οι σχετικές επιχειρησιακές δομές συγκροτούν μια κοινή τεχνική γραμματεία που επικουρεί τις επιχειρησιακές δομές και την κοινή επιτροπή παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 142 κατά τη διεξαγωγή των αντίστοιχων καθηκόντων τους.

Η κοινή τεχνική γραμματεία μπορεί να έχει παραρτήματα σε άλλες συμμετέχουσες χώρες.

5. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των επιχειρησιακών δομών είναι, τηρουμένων των αναλογιών, εκείνα που καταγράφονται στο άρθρο 28. Επιπλέον, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

α) Οι επιχειρησιακές δομές σε κάθε συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα περιλαμβάνουν οργανισμό υλοποίησης που συγκροτείται στο πλαίσιο της εθνικής διοίκησης ή ευρίσκεται υπό τον άμεσο έλεγχό της.

β) Ο εθνικός διατάκτης σε κάθε συμμετέχουσα δικαιούχο χώρα, αφού προηγουμένως διαβουλευτεί με τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, ορίζει έναν διατάκτη για το πρόγραμμα, στον οποίο ανατίθεται η διεύθυνση του οργανισμού εφαρμογής.

Οι διατάκτες του προγράμματος είναι υπάλληλοι της κρατικής διοίκησης των δικαιούχων χωρών, και είναι υπεύθυνοι για τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από τον οργανισμό υλοποίησης.

▼M1

γ) Για το μέρος του διασυνοριακού προγράμματος που αφορά την αντίστοιχη χώρα, ο οργανισμός υλοποίησης αναλαμβάνει την προκήρυξη, τη σύναψη συμβάσεων, τις πληρωμές, τη λογιστική καταγραφή και τις δημοσιονομικές εκθέσεις σχετικά με την παροχή υπηρεσιών, τις προμήθειες και τα έργα, καθώς και τη σύναψη συμβάσεων, τις πληρωμές, τη λογιστική καταγραφή και τις δημοσιονομικές εκθέσεις σχετικά με τις επιχορηγήσεις.

▼B

Κατά περίπτωση, εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών οι διατάξεις του άρθρου 76.

▼M1

6. Σε περίπτωση κεντρικής διαχείρισης, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των επιχειρησιακών δομών ορίζονται στα σχετικά διασυνοριακά προγράμματα.

▼B

Άρθρο 140

Ο ρόλος της Επιτροπής στην επιλογή των ενεργειών

1. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η Επιτροπή:

▼M1

α) εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από το διασυνοριακό πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών που επισημαίνονται εκτός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 95 παράγραφος 1·

▼B

β) επικυρώνει τις προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων και τα συνοδευτικά τους έγγραφα (οδηγίες προς τους υποψηφίους) πριν από τη δημοσίευσή τους·

γ) κατά περίπτωση, επικυρώνει τη σύνθεση της διευθύνουσας επιτροπής στην οποία έχει ανατεθεί η επιλογή των ενεργειών·

δ) επιβεβαιώνει τυπικά τις ενέργειες που έχει επιλέξει η κοινή επιτροπή παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 142. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή επιφυλάσσεται ως προς το δικαίωμα της τελικής έγκρισης μιας ενέργειας που επιλέγεται προς χρηματοδότηση.

2. Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, το δικαίωμα της Επιτροπής να ασκήσει εκ των προτέρων έλεγχο της επιλογής των ενεργειών καθορίζεται σε απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ανάθεση αρμοδιοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3.

Ενότητα 2

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

Άρθρο 141

Αξιολόγηση

Το άρθρο 109 εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών. Εντούτοις, σε περίπτωση κεντρικής διαχείρισης, οι αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 109 παράγραφος 3 διεξάγονται υπό την ευθύνη της Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 109 παράγραφος 4 και το άρθρο 109 παράγραφος 5.

Στην περίπτωση διασυνοριακών προγραμμάτων μεταξύ των δικαιούχων χωρών, αποφασίζεται από την Επιτροπή, σε συνεννόηση με τις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες, αν είναι ανάγκη να πραγματοποιηθεί η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αναφέρεται στο άρθρο 109 παράγραφος 2, λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών κονδυλίων που χορηγήθηκαν στο πρόγραμμα και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Η εκ των προτέρων αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη στήριξη της Επιτροπής.

▼M1

Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε ειδική αξιολόγηση κρίνει αναγκαία.

▼B

Άρθρο 142

Κοινή επιτροπή παρακολούθησης

1. Στην περίπτωση διασυνοριακών προγραμμάτων μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, οι συμμετέχουσες δικαιούχοι χώρες συγκροτούν κοινή επιτροπή παρακολούθησης για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης πληροί τον ρόλο της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 59. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 59 παράγραφος 1, η κοινή επιτροπή παρακολούθησης συγκροτείται εντός τριών μηνών από την έναρξη ισχύος της πρώτης συμφωνίας χρηματοδότησης σχετικά με το πρόγραμμα.

Οι κοινές επιτροπές παρακολούθησης συνέρχονται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, με πρωτοβουλία των συμμετεχουσών χωρών ή της Επιτροπής.

2. Κάθε κοινή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου των συμμετεχουσών χωρών και σύμφωνα με την εντολή της κοινής επιτροπής παρακολούθησης που εκδίδει η Επιτροπή, προκειμένου η κοινή επιτροπή παρακολούθησης να ασκεί τις αποστολές της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό.

3. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης προεδρεύεται από αντιπρόσωπο μίας εκ των συμμετεχουσών χωρών.

Κάθε συμμετέχουσα χώρα ορίζει τους αντιπροσώπους της στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων και των εκπροσώπων της επιχειρησιακής δομής που είναι αρμόδια για το πρόγραμμα. Όσον αφορά τη σύνθεση της κοινής επιτροπής παρακολούθησης, λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι διατάξεις του άρθρου 87.

4. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της κοινής επιτροπής παρακολούθησης με συμβουλευτικό ρόλο.

5. Η κοινή επιτροπή παρακολούθησης διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα της υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις:

α) εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από το διασυνοριακό πρόγραμμα, και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις αυτών των κριτηρίων σύμφωνα με τις ανάγκες προγραμματισμού·

β) εξετάζει περιοδικά την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε ως προς την επίτευξη των ειδικών στόχων του διασυνοριακού προγράμματος με βάση έγγραφα που υποβάλλει η επιχειρησιακή δομή στις συμμετέχουσες δικαιούχους χώρες·

γ) εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ειδικότερα την επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν για κάθε άξονα προτεραιότητας, και τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 παράγραφος 4 και το άρθρο 141·

δ) εξετάζει την ετήσια και την τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 144·

ε) λαμβάνει γνώση της (των) ετήσιας(-ων) έκθεσης(-εων) λογιστικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη περίπτωση, και κάθε σχετικών παρατηρήσεων που είναι δυνατόν να κάνει η Επιτροπή μετά την εξέταση των εν λόγω εκθέσεων·

στ) είναι αρμόδια για την επιλογή των ενεργειών, αλλά μπορεί να αναθέσει αυτό το καθήκον σε διευθύνουσα επιτροπή·

ζ) είναι δυνατόν να προτείνει οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του διασυνοριακού προγράμματος που είναι πιθανόν να καταστήσει δυνατή την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 86 παράγραφος 2 ή να βελτιώσει τη διαχείρισή του, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισης·

▼B

η) εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου του διασυνοριακού προγράμματος.

Άρθρο 143

Επιμερισμένα καθήκοντα των επιχειρησιακών δομών και της κοινής επιτροπής παρακολούθησης

Οι επιχειρησιακές δομές των συμμετεχουσών δικαιούχων χωρών και η κοινή επιτροπή παρακολούθησης διασφαλίζουν την ποιότητα της υλοποίησης του διασυνοριακού προγράμματος. Διεξάγουν την παρακολούθηση σε σχέση με τους δείκτες που αναφέρονται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο δ) και σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, τους οικονομικούς δείκτες που ορίζονται στο διασυνοριακό πρόγραμμα.

Άρθρο 144

Ετήσια έκθεση και τελική έκθεση υλοποίησης

1. Οι επιχειρησιακές δομές των δικαιούχων χωρών που συμμετέχουν σε διασυνοριακό πρόγραμμα αποστέλλουν στην Επιτροπή και τους αντίστοιχους εθνικούς συντονιστές ΜΠΒ μια ετήσια και μια τελική έκθεση για την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος ύστερα από εξέταση εκ μέρους της κοινής επιτροπής παρακολούθησης.

Στην περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, οι εκθέσεις αποστέλλονται επίσης στους αντίστοιχους εθνικούς διατάκτες.

Η ετήσια έκθεση υποβάλλεται έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους και για πρώτη φορά κατά το δεύτερο έτος μετά την έγκριση του διασυνοριακού προγράμματος.

Η τελική έκθεση υποβάλλεται το αργότερο έξι μήνες μετά το κλείσιμο του διασυνοριακού προγράμματος.

2. Οι εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος και τις προτεραιότητες σε σχέση με τους ειδικούς, επαληθεύσιμους στόχους τους, με ποσοτικό υπολογισμό, στις περιπτώσεις που μπορούν να εκφραστούν ποσοτικά, κάνοντας χρήση των δεικτών που αναφέρονται στο άρθρο 94 παράγραφος 1 στοιχείο δ), για κάθε άξονα προτεραιότητας·

β) λεπτομερή αναφορά για την οικονομική υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος·

γ) τα μέτρα που λαμβάνονται από τις επιχειρησιακές δομές ή/και την κοινή επιτροπή παρακολούθησης για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης, ειδικότερα:

   i) τα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων συλλογής δεδομένων,

   ii) συνοπτική παράθεση των ενδεχόμενων σημαντικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την υλοποίηση του διασυνοριακού προγράμματος και των τυχόν ληφθέντων μέτρων,

   iii) τη χρήση της τεχνικής βοήθειας·

δ) τα μέτρα που ελήφθησαν για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα του διασυνοριακού προγράμματος.

Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) της παρούσας παραγράφου μπορούν να παρασχεθούν υπό συνοπτική μορφή.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο β) περιλαμβάνονται στην έκθεση μόνο σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο γ) δεν υποβάλλονται εάν δεν υπήρξε σημαντική τροποποίηση μετά την υποβολή της προηγούμενης έκθεσης.

▼B

Ενότητα 3

Δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 145

Επιχορηγήσεις

Μετά την επιλογή κοινών ενεργειών σύμφωνα με το άρθρο 95, οι επιχειρησιακές δομές σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης, και η Επιτροπή σε περίπτωση κεντρικής διαχείρισης, εγκρίνουν επιχορήγηση για τον κύριο δικαιούχο της οικείας συμμετέχουσας δικαιούχου χώρας.

Άρθρο 146

Ισχύοντες κανόνες

Σε περίπτωση αποκεντρωμένης διαχείρισης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 79 παράγραφοι 1, 2 και 3 καθώς και του άρθρου 80.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα

Τμήμα 1

Συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη

Άρθρο 147

Πεδία και μορφές βοήθειας

1. Η συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να στηρίξει ενέργειες στο πλαίσιο των ακόλουθων προτεραιοτήτων:

α) υποδομή μεταφορών, ειδικότερα στήριξη της διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας μεταξύ εθνικών δικτύων, καθώς και μεταξύ εθνικών και διευρωπαϊκών δικτύων·

β) περιβαλλοντικά έργα σχετικά με τη διαχείριση των λυμάτων, την υδροδότηση, τα αστικά λύματα και την ποιότητα του αέρα· εξυγίανση μολυσμένων εδαφών· περιοχές που συνδέονται με την αειφόρο ανάπτυξη και παρουσιάζουν περιβαλλοντικά οφέλη, και συγκεκριμένα ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες πηγές·

γ) ενέργειες που ενισχύουν την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και ένα παραγωγικό περιβάλλον, και ενθαρρύνουν τη δημιουργία και την εξασφάλιση διαρκούς απασχόλησης, περιλαμβάνουσες ειδικότερα:

i) παροχή επιχειρηματικών και τεχνολογικών υπηρεσιών για επιχειρήσεις, ιδίως στο χώρο της διαχείρισης, της έρευνας της αγοράς και της δημιουργίας δικτύων σχετικών με την ανάπτυξη,

ii) πρόσβαση και χρησιμοποίηση τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών,

iii) προώθηση τεχνολογικής ανάπτυξης, έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων και μέσω συνεργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και ερευνητικά ιδρύματα καθώς και ερευνητικά και τεχνολογικά κέντρα,

▼B

iv) ανάπτυξη επιχειρηματικών δικτύων και συστάδων,

v) δημιουργία και ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων που διευκολύνουν την πρόσβαση σε ευέλικτη χρηματοδότηση μέσω επιχειρηματικών κεφαλαίων, δανειοδότησης και ταμείων εγγυήσεων,

vi) παροχή τοπικών υποδομών και υπηρεσιών που συμβάλλουν στη διευκόλυνση της δημιουργίας, την ανάπτυξη και την επέκταση νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων,

vii) υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου αυτές είναι αναγκαίες για την περιφερειακή ανάπτυξη και σε στενό συντονισμό με τη συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων.

2. Στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, η τεχνική βοήθεια μπορεί να χορηγηθεί για προκαταρκτικές μελέτες και τεχνική στήριξη σχετική με τις επιλέξιμες δραστηριότητες, μεταξύ άλλων και εκείνων που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση.

Η τεχνική βοήθεια μπορεί επίσης να χρηματοδοτήσει προπαρασκευαστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας προκειμένου για την υλοποίηση της βοήθειας στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ που προβλέπεται με την εν λόγω συνιστώσα.

Άρθρο 148

Επιλεξιμότητα δαπανών

1. Η δαπάνη στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας είναι επιλέξιμη για εφόσον έχει πράγματι καταβληθεί, αφού υπογραφεί η συμφωνία χρηματοδότησης μετά την έγκριση του σχετικού προγράμματος. Στην περίπτωση μεγάλων έργων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 157, η δαπάνη δεν είναι επιλέξιμη πριν από την απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το μεγάλο έργο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 157 παράγραφος 3.

▼M1

2. Εκτός από τους κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 34 παράγραφος 3, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες απόσβεσης των υποδομών.

3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 34 παράγραφος 3, μπορούν να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων δαπανών μίσθωσης, που σχετίζονται αποκλειστικά με την περίοδο συγχρηματοδότησης της ενέργειας.

▼B

Άρθρο 149

Ένταση της βοήθειας και ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, οι επιλέξιμες δαπάνες, όπως αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 στηρίζονται στη δημόσια δαπάνη.

▼M1

2. Η κοινοτική συνεισφορά δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 85 % της επιλέξιμης δαπάνης για κάθε άξονα προτεραιότητας.

▼B

3. Καμία ενέργεια δεν τυγχάνει υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης από αυτό που αναφέρεται για τον αντίστοιχο άξονα προτεραιότητας.

▼B

Άρθρο 150

Έργα που παράγουν έσοδα

▼M1

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, ως έργο που παράγει έσοδα θεωρείται κάθε ενέργεια που προτείνεται για προενταξιακή βοήθεια και περιλαμβάνει επένδυση υποδομής, η χρήση της οποίας γίνεται με τέλη τα οποία καλύπτονται άμεσα από τους χρήστες και η οποία παράγει έσοδα, ή κάθε ενέργεια που περιλαμβάνει την πώληση ή ενοικίαση γης ή κτιρίων ή οποιαδήποτε άλλη παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής.

2. Η επιλέξιμη δαπάνη για έργα που παράγουν έσοδα, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνεισφοράς σύμφωνα με το άρθρο 149, δεν υπερβαίνει την τρέχουσα αξία της επένδυσης μείον την τρέχουσα αξία του καθαρού εισοδήματος από την επένδυση για συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς για α) επενδύσεις σε υποδομή ή β) άλλα έργα όπου είναι εφικτή η εκ των προτέρων αντικειμενική εκτίμηση των εισοδημάτων.

▼B

3. Στις περιπτώσεις που ολόκληρο το κόστος της επένδυσης είναι επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση, το καθαρό εισόδημα χορηγείται αναλογικά προς τα επιλέξιμα και τα μη επιλέξιμα τμήματα του κόστους της επένδυσης.

4. Κατά τον υπολογισμό, η επιχειρησιακή δομή λαμβάνει υπόψη την περίοδο αναφοράς για τη συγκεκριμένη κατηγορία επένδυσης, την κατηγορία του έργου, την κερδοφορία που αναμένεται κανονικά από τη σχετική κατηγορία επένδυσης και την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», και, κατά περίπτωση, θέματα οικονομικής εφικτότητας, ειδικότερα στον τομέα του περιβάλλοντος.

▼M1

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για:

α) ενέργειες που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας συνιστώσας, το συνολικό κόστος των οποίων είναι μικρότερο ή ίσο με 1 εκατ. EUR

β) έσοδα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της οικονομικής ζωής των συγχρηματοδοτούμενων επενδύσεων σε περίπτωση επενδύσεων σε εταιρείες·

γ) έσοδα που προκύπτουν στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσων που διευκολύνουν την πρόσβαση σε ευέλικτη χρηματοδότηση μέσω επιχειρηματικών κεφαλαίων, δανειοδότησης και ταμείων εγγυήσεων.

▼B

Τμήμα 2

Συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων

Άρθρο 151

Πεδία και μορφές βοήθειας

1. Η συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής καθώς και τις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και κατάρτισης, και της κοινωνικής ένταξης.

▼B

2. Ειδικότερα, το πεδίο αυτής της συνιστώσας καλύπτει τη βοήθεια προς άτομα και επικεντρώνεται στις ακόλουθες προτεραιότητες, η ακριβής ανάμειξη και συγκέντρωση των οποίων εξαρτάται από τις οικονομικές και κοινωνικές ιδιομορφίες κάθε δικαιούχου χώρας:

α) αύξηση της ικανότητας προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών, με σκοπό την αυξημένη επίσπευση και θετική διαχείριση της οικονομικής αλλαγής, ιδίως ενθαρρύνοντας:

i) τη διά βίου μάθηση και την αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους εκ μέρους των επιχειρήσεων και των εργαζομένων,

ii) τη σύλληψη και διάδοση καινοτόμων και παραγωγικότερων μορφών οργάνωσης της εργασίας·

β) τόνωση της πρόσβασης στην απασχόληση και διαρκή ένταξη στην αγορά εργασίας αυτών που ζητούν εργασία και των μη εργαζομένων, πρόληψη της ανεργίας, και ειδικότερα της μακρόχρονης ανεργίας και της ανεργίας των νέων, ενθάρρυνση της ενεργού ηλικίωσης και παράταση της ενεργού ζωής, αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση των ακόλουθων ενεργειών:

i) δημιουργία, εκσυγχρονισμό και ενίσχυση των θεσμικών οργάνων της αγοράς εργασίας,

ii) εφαρμογή δραστικών και προληπτικών μέτρων που εξασφαλίζουν έγκαιρο εντοπισμό των αναγκών,

iii) βελτιωμένη πρόσβαση στην απασχόληση και ενίσχυση της διαρκούς συμμετοχής και της προόδου των γυναικών στην απασχόληση,

iv) αύξηση της συμμετοχής μεταναστών στην απασχόληση, και με τον τρόπο αυτό ενίσχυση της κοινωνικής τους ένταξης,

v) διευκόλυνση της γεωγραφικής και επαγγελματικής κινητικότητας των εργαζομένων και ενοποίηση των διασυνοριακών αγορών εργασίας·

γ) ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωση ατόμων με μειονεκτήματα, με στόχο τη διαρκή τους ένταξη στην απασχόληση, και καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση των ακόλουθων ενεργειών:

i) μέτρα για την προώθηση των δυνατοτήτων απασχόλησης και την επανένταξη στην αγορά εργασίας για άτομα με μειονεκτήματα,

ii) αποδοχή της ποικιλίας στο χώρο εργασίας και καταπολέμηση των διακρίσεων·

δ) προαγωγή εταιρικών σχέσεων και σύναψη συμφωνιών και πρωτοβουλιών μέσω της δικτύωσης των σχετικών φορέων, όπως π.χ. κοινωνικοί εταίροι και μη κυβερνητικές οργανώσεις, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, προκειμένου να υπάρξει κινητοποίηση για μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης και της ένταξης στην αγορά εργασίας·

ε) επέκταση και βελτίωση της επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση των ακόλουθων ενεργειών:

i) σύλληψη, παρουσίαση και εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο την αύξηση της δυνατότητάς τους να ανταποκριθούν στις ανάγκες της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας,

ii) αύξηση της συμμετοχής στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση,

▼B

iii) ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού για έρευνα και καινοτομία,

iv) δραστηριότητες δικτύωσης μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων·

στ) ενίσχυση των θεσμικών δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων διοικήσεων και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και όπου χρειάζεται, των κοινωνικών εταίρων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, με σκοπό την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και την άσκηση χρηστής διακυβέρνησης στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και σε κοινωνικούς τομείς.

3. Με την πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας, η τεχνική βοήθεια μπορεί επίσης να χορηγηθεί, στο πλαίσιο της παρούσας συνιστώσας για να στηρίξει προπαρασκευαστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες διαχείρισης, παρακολούθησης, διοικητικής υποστήριξης, πληροφόρησης, αξιολόγησης, και ελέγχου του προγράμματος, καθώς και προπαρασκευαστικές δραστηριότητες με σκοπό τη μελλοντική διαχείριση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων.

4. Η βοήθεια θα επικεντρωθεί σε εκείνες τις πολιτικές και δραστηριότητες που εμφανίζουν δυνατότητα να δράσουν ως καταλύτης για αλλαγές ως προς την πολιτική, και οι οποίες ενισχύουν τη χρηστή διακυβέρνηση και τις εταιρικές σχέσεις.

Άρθρο 152

Επιλεξιμότητα δαπανών

1. Οι ακόλουθες δαπάνες μπορούν να είναι επιλέξιμες για ενέργειες που εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 151:

α) δαπάνες απόσβεσης στο πλαίσιο των ακόλουθων σωρευτικών όρων:

i) δεν έχουν παρέμβει εθνικές ή κοινοτικές συνεισφορές για την αγορά της σχετικής επένδυσης,

ii) οι δαπάνες απόσβεσης υπολογίζονται βάσει των σχετικών ισχυόντων εθνικών λογιστικών κανόνων,

iii) δαπάνες που αφορούν αποκλειστικά την περίοδο συγχρηματοδότησης της σχετικής ενέργειας·

β) στην περίπτωση επιχορηγήσεων, οι έμμεσες δαπάνες που δηλώνονται κατ' αποκοπή, έως το 20 % των άμεσων δαπανών μιας ενέργειας, εφόσον πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες, περιλαμβανομένων των κανόνων λογιστικής·

γ) αγορά επίπλων, εξοπλισμού, προσαρμογή και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων υποδομών, με την προϋπόθεση ότι:

i) το ποσό που αφορά τις σχετικές ενέργειες ευρίσκεται εντός ορίου 15 % της χρηματοδότησης στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ για κάθε άξονα προτεραιότητας του (των) προγράμματος(-ων) στη συνιστώσα αυτή,

ii) οι επενδύσεις είναι αναγκαίες για την ικανοποιητική υλοποίηση του (των) προγράμματος(-ων) στη συνιστώσα αυτή και συμβάλλουν στην αύξηση του αντίκτυπου της βοήθειας,

iii) η αξιολόγηση που διεξήχθη υπό την ευθύνη της επιχειρησιακής δομής κατέδειξε ότι η αγορά αυτή είναι προτιμότερη από άλλες λύσεις ως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

2. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 34 παράγραφος 3, μπορούν επίσης να είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) φόροι, συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, αν δεν είναι ανακτήσιμοι και αποδεικνύεται ότι βαρύνουν τον τελικό δικαιούχο·

▼B

β) δαπάνες λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων δαπανών μίσθωσης, αποκλειστικά σχετικές με την περίοδο συγχρηματοδότησης της ενέργειας·

γ) ενοικίαση ή χρηματοδοτική μίσθωση, με την προϋπόθεση ότι αφορούν αποκλειστικά την περίοδο συγχρηματοδότησης της σχετικής δράσης και ότι είναι προτιμότερες από άλλες λύσεις ως πλέον συμφέρουσες από οικονομική άποψη·

▼M1

δ) δαπάνες που σχετίζονται με τραπεζική εγγύηση ή παρεμφερή ασφάλεια, που καταθέτει ο δικαιούχος της επιχορήγησης.

▼B

Άρθρο 153

Ένταση της βοήθειας και ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, οι επιλέξιμες δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 στηρίζονται είτε στη δημόσια δαπάνη είτε στη συνολική δημόσια δαπάνη, και η επιλογή εφαρμόζεται σε ολόκληρο το οικείο πρόγραμμα.

2. Η κοινοτική συνεισφορά δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 85 % της επιλέξιμης δαπάνης για κάθε άξονα προτεραιότητας.

3. Καμία ενέργεια δεν τυγχάνει υψηλότερου ποσοστού συγχρηματοδότησης από αυτό που αναφέρεται για τον αντίστοιχο άξονα προτεραιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προγραμματισμός

Άρθρο 154

Στρατηγικό πλαίσιο συνοχής

1. Οι δικαιούχοι χώρες χαράσσουν, με βάση το πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού, ένα στρατηγικό πλαίσιο συνοχής που πρέπει να συζητηθεί με την Επιτροπή. Το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής αποτελεί έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων.

2. Το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής περιλαμβάνει:

α) σύντομη ανάλυση, στην οποία υπογραμμίζονται τα ισχυρά και ασθενή σημεία, οι ευκαιρίες και οι κίνδυνοι στους επιλέξιμους τομείς και τις θεματικές προτεραιότητες, στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων, όπου η δικαιούχος χώρα προτίθεται να συγκεντρώσει τη βοήθειά της·

β) περιγραφή των επιδιωκόμενων στόχων στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές και κοινοτικές προτεραιότητες, όπως καθορίζονται στο πρώτο πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού·

γ) κατάλογο προγραμμάτων, με σύντομη περιγραφή των κυρίων αξόνων προτεραιότητας στο πλαίσιο κάθε προγράμματος·

δ) ενδεικτική κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων για τα προγράμματα, η οποία καλύπτει τριετή περίοδο, σύμφωνα με το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο και το πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού, καθώς και την ενδεικτική δημοσιονομική ισορροπία μεταξύ των προγραμμάτων για τα επόμενα έτη, εντός καθεμιάς από τις συνιστώσες.

▼B

3. Επιπλέον, το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής περιλαμβάνει, όπου αυτό είναι αναγκαίο, διατάξεις σχετικές με:

α) το συντονισμό με άλλα εθνικά προγράμματα που στηρίζονται από διεθνή χρηματοδοτικά μέσα ή άλλη σχετική εξωτερική βοήθεια·

β) το συντονισμό με άλλες συνιστώσες ΜΠΒ, ειδικότερα τη συνιστώσα που αφορά την αγροτική ανάπτυξη.

4. Το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση των προγραμμάτων στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων. Υποβάλλεται στην Επιτροπή πριν ή το αργότερο μαζί με την υποβολή προς έγκριση του πρώτου προγράμματος στο πλαίσιο αυτών των δύο συνιστωσών.

5. Το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής συντάσσεται από τον στρατηγικό συντονιστή υπό τη γενική ευθύνη του εθνικού συντονιστή ΜΠΒ.

Άρθρο 155

Επιχειρησιακά προγράμματα

1. Η βοήθεια υλοποιείται μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αυτά τα επιχειρησιακά προγράμματα καταρτίζονται από τις επιχειρησιακές δομές. Καταρτίζονται σε στενή διαβούλευση με την Επιτροπή και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους, και εγκρίνονται με απόφαση της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1.

2. Τα επιχειρησιακά προγράμματα περιλαμβάνουν:

α) αξιολόγηση των μεσοπρόθεσμων αναγκών και στόχων στην οποία υπογραμμίζονται τα ισχυρά και ασθενή σημεία, οι ευκαιρίες και οι κίνδυνοι στους σχετικούς τομείς, θέματα και περιφέρειες·

β) επισκόπηση της διαβούλευσης των σχετικών κοινωνικοοικονομικών εταίρων και, κατά περίπτωση, των αντιπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών·

γ) περιγραφή των στρατηγικών προτεραιοτήτων που επελέγησαν, λαμβάνοντας υπόψη το στρατηγικό πλαίσιο συνοχής και τους τομεακούς, θεματικούς ή/και γεωγραφικούς μηχανισμούς συγκέντρωσης της βοήθειας, καθώς και τα πορίσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 57 παράγραφος 4 και στο άρθρο 166·

δ) πληροφορίες για τον άξονα προτεραιότητας, τα σχετικά μέτρα και τους ειδικούς στόχους. Οι στόχοι αυτοί ποσοτικοποιούνται, κατά περίπτωση, με χρήση περιορισμένου αριθμού δεικτών. Οι εν λόγω δείκτες καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό της προόδου για την υλοποίηση των επιλεγέντων μέτρων, μεταξύ άλλων και την αποτελεσματικότητα των στόχων που συνδέονται με τον άξονα προτεραιότητας και τα μέτρα·

ε) σε περίπτωση που ορισμένα μέτρα προτίθεται να υλοποιηθούν με πρόγραμμα ενίσχυσης για επιχειρήσεις, περιγράφονται οι σχετικές λεπτομέρειες·

στ) περιγραφή των ενεργειών τεχνικής βοήθειας, οι οποίες αναλαμβάνονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας. Η κοινοτική στήριξη για αυτόν τον άξονα προτεραιότητας μπορεί να φθάσει έως το 6 % της κοινοτικής συνεισφοράς που χορηγείται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις όσον αφορά το πεδίο του άξονα προτεραιότητας, το εν λόγω ανώτατο όριο μπορεί να φθάσει το 10 %·

ζ) αναφορά, για κάθε μέτρο, του προτιθέμενου τελικού δικαιούχου, των αναμενόμενων λεπτομερειών επιλογής, και πιθανά ειδικά κριτήρια επιλογής·

▼B

η) πίνακα χρηματοδότησης στον οποίο ορίζονται για κάθε έτος που καλύπτεται από τα εφαρμοζόμενα πολυετή ενδεικτικά δημοσιονομικά πλαίσια για κάθε άξονα προτεραιότητας και, κατά τρόπο ενδεικτικό, για κάθε σχετικό μέτρο:

i) το ολικό ποσό της κοινοτικής συνεισφοράς,

ii) την εθνική συνεισφορά, με διευκρίνιση των τυχόν λοιπών εξωτερικών συνεισφορών. Στην περίπτωση που η κοινοτική συνεισφορά, στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων, υπολογίζεται με αναφορά στη συνολική δαπάνη, ο πίνακας αναγράφει την ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής συνιστώσας,

iii) το προκύπτον ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς·

θ) τους προτεινόμενους δείκτες και λεπτομέρειες αξιολόγησης και παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικών δραστηριοτήτων και χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης·

ι) για τη συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη, ένα ενδεικτικό κατάλογο των μεγάλων έργων, συνοδευόμενων από τα τεχνικά και οικονομικά τους χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένων και των αναμενόμενων πηγών χρηματοδότησης, καθώς και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα της υλοποίησής τους·

ια) περιγραφή των σχετικών δομών και αρχών για τη διαχείριση και τον έλεγχο του επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με τα άρθρα 21 έως 26, 28, 29 και 31.

Άρθρο 156

Αναθεώρηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας ή της Επιτροπής, τα επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν να επανεξεταστούν, και όπου αυτό είναι αναγκαίο, μπορεί να αναθεωρηθεί το υπόλοιπο τμήμα του προγράμματος. Η αναθεώρηση αυτή μπορεί ειδικότερα να γίνει στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) ύστερα από σημαντικές κοινωνικοοικονομικές αλλαγές·

β) προκειμένου να ληφθούν περισσότερο ή διαφορετικά υπόψη σημαντικές αλλαγές στις κοινοτικές ή τις εθνικές προτεραιότητες·

▼M1

γ) ύστερα από την αναθεώρηση του πολυετούς προγράμματος ενδεικτικού σχεδιασμού·

▼B

δ) υπό το πρίσμα των αξιολογήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 166 παράγραφος 2·

ε) ύστερα από δυσκολίες υλοποίησης.

2. Η απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το αίτημα αναθεώρησης κάθε επιχειρησιακού προγράμματος θεσπίζεται το αργότερο τρεις μήνες μετά την τυπική υποβολή του από τον στρατηγικό συντονιστή σε συντονισμό με τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ.

3. Όταν η αναθεώρηση επιχειρησιακού προγράμματος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υπερβαίνει το επιλέξιμο πεδίο στο πλαίσιο του οικείου προγράμματος, κάθε επιπρόσθετη δαπάνη σχετική προς αυτό είναι επιλέξιμη από την ημερομηνία θέσπισης της απόφασης της Επιτροπής.

▼B

Άρθρο 157

Μεγάλα έργα στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη

1. Ως μέρος επιχειρησιακού προγράμματος, η βοήθεια στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να χρηματοδοτήσει μεγάλα έργα.

2. Ένα μεγάλο έργο περιλαμβάνει διάφορες εργασίες, δραστηριότητες ή υπηρεσίες και έχει, το ίδιο, ως σκοπό την εκπλήρωση ενός συγκεκριμένου και αδιαίρετου καθήκοντος ακριβούς οικονομικής ή τεχνικής φύσης, που έχει σαφώς προσδιορισμένους στόχους και του οποίου η συνολική δαπάνη υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

3. Τα μεγάλα έργα υποβάλλονται προς έγκριση στην Επιτροπή από τη σχετική επιχειρησιακή δομή. Η απόφαση για την έγκριση του έργου ορίζει το φυσικό αντικείμενο και την επιλέξιμη δαπάνη για την οποία εφαρμόζεται το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τον άξονα προτεραιότητας. Συνοδεύεται από διμερή συμφωνία με τη δικαιούχο χώρα, στην οποία καθορίζονται αυτά τα στοιχεία.

4. Κατά την υποβολή μεγάλου έργου στην Επιτροπή, η επιχειρησιακή δομή υποβάλλει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) πληροφορίες σχετικά με τον φορέα που φέρει την ευθύνη της υλοποίησης·

β) πληροφορίες σχετικά με τη φύση της επένδυσης και περιγραφή του δημοσιονομικού της ύψους και της γεωγραφικής της θέσης·

γ) τα αποτελέσματα των μελετών σκοπιμότητας·

δ) χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου πριν από το κλείσιμο του σχετικού επιχειρησιακού προγράμματος·

ε) αξιολόγηση της γενικής κοινωνικοοικονομικής ισορροπίας της ενέργειας, βασιζόμενη σε ανάλυση κόστους-ωφελείας και περιλαμβάνουσα εκτίμηση των κινδύνων, και αξιολόγηση του αναμενόμενου αντίκτυπου επί του σχετικού τομέα, επί της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της δικαιούχου χώρας, και, στην περίπτωση που η ενέργεια απαιτεί τη μεταφορά δραστηριοτήτων από κάποια περιφέρεια σε κράτος μέλος, του κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου επί της περιφέρειας αυτής·

στ) ανάλυση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων·

ζ) το χρηματοδοτικό σχέδιο που περιλαμβάνει τη συνολική αναμενόμενη συνεισφορά και την προγραμματισμένη συνεισφορά στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, καθώς και τα άλλα κοινοτικά και εξωτερικά κονδύλια. Το χρηματοδοτικό σχέδιο αιτιολογεί την αιτούμενη συνεισφορά επιχορήγησης ΜΠΒ με ανάλυση της οικονομικής βιωσιμότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Υλοποίηση

Τμήμα 1

Γενικοί κανόνες

Άρθρο 158

Επιλογή των ενεργειών

1. Όλες οι ενέργειες που δεν αποτελούν μεγάλα έργα και υλοποιούνται από τελικούς δικαιούχους οι οποίοι δεν είναι εθνικοί δημόσιοι φορείς επιλέγονται με πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων. Τα κριτήρια επιλογής καταρτίζονται από την επιχειρησιακή δομή και δημοσιεύονται μαζί με την πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων.

▼B

2. Η επιχειρησιακή δομή συγκροτεί επιτροπή επιλογής για κάθε πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων, η οποία αναλύει και επιλέγει προτάσεις και προβαίνει σε συστάσεις προς την επιχειρησιακή δομή.

Η επιχειρησιακή δομή αποφασίζει κατά πόσο θα εγκρίνει τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής και αιτιολογεί την απόφασή της.

Η σύσταση της επιτροπής επιλογής και ο τρόπος λειτουργίας της καθορίζονται στη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης.

Άρθρο 159

Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής

1. Ως μέρος επιχειρησιακού προγράμματος, η κοινοτική συνεισφορά μπορεί να χρηματοδοτήσει δαπάνες σχετικές με ενέργεια που περιλαμβάνει συνεισφορές οι οποίες αποβλέπουν στη στήριξη μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής για επιχειρήσεις, όπως ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, ταμεία εγγυήσεων και δανειοδοτικά ταμεία δανείων. Προτιμώνται οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

2. Στη συμφωνία χρηματοδότησης που ακολουθεί τη θέσπιση επιχειρησιακού προγράμματος καταρτίζονται λεπτομερείς κανόνες υλοποίησης που προβλέπουν κοινοτική συνεισφορά σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής.

Τμήμα 2

Δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 160

Πληρωμές

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 40 παράγραφος 5, το συνδυασμένο σύνολο της προχρηματοδότησης και των ενδιάμεσων πληρωμών δεν υπερβαίνει το 90 % της κοινοτικής συνεισφοράς, όπως καθορίζεται στον πίνακα χρηματοδότησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

2. Όλες οι ανταλλαγές στοιχείων που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών και φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 21 γίνονται με ηλεκτρονικά μέσα, όπως προβλέπεται από τη συμφωνία χρηματοδότησης.

▼M2

3. Επιπλέον των διατάξεων του άρθρου 42, η πληρωμή της προχρηματοδότησης ανέρχεται στο 30 % της συνεισφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τρία πλέον πρόσφατα έτη του σχετικού προγράμματος και πραγματοποιείται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 42 παράγραφος 1. Όπου αυτό είναι αναγκαίο και με βάση τα διαθέσιμα στις αναλήψεις υποχρεώσεων ποσά του προϋπολογισμού, η προχρηματοδότηση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε δύο δόσεις.

———————

▼B

Άρθρο 161

Αποδοχή των αιτήσεων πληρωμής

1. Στην περίπτωση αίτησης πληρωμής για ενδιάμεση πληρωμή, εκτός από τις διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο 43 παράγραφος 1, ισχύουν οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων.

▼B

Αίτηση πληρωμής δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή αν οι πληρωμές έχουν ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 163. Η αίτηση πληρωμής πιστοποιεί ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 καθώς και στην παρούσα παράγραφο.

Η πιστοποιημένη δήλωση δαπανών που αναφέρεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 συντάσσεται ανά άξονα προτεραιότητας και ανά μέτρο. Ο εθνικός διατάκτης πιστοποιεί ότι η δήλωση δαπανών είναι ακριβής, προκύπτει από αξιόπιστα λογιστικά συστήματα και στηρίζεται επί επαληθεύσιμων εγγράφων. Ο εθνικός διατάκτης αποστέλλει το έγγραφο αυτό στην Επιτροπή συνοδευόμενο από:

α) πιστοποιητικό δαπανών, στο οποίο πιστοποιείται ότι η δαπάνη που δηλώνεται είναι συμβατή προς τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες και ότι πραγματοποιήθηκε για ενέργειες επιλεχθείσες προς χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το πρόγραμμα και είναι σύμφωνα με τους σχετικούς ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες·

β) μηχανογραφημένο κατάλογο των ενεργειών ανά μέτρο και αντιστοιχούσα δαπάνη, συμπεριλαμβανομένης της συνεισφοράς βάσει του κανονισμού ΜΠΒ, εθνικών δημόσιων και, κατά περίπτωση, ιδιωτικών συνεισφορών·

γ) λεπτομέρειες των ποσών που πρέπει να ανακτηθούν ύστερα από ακύρωση ολόκληρης ή μέρους της κοινοτικής συνεισφοράς για κάποια ενέργεια·

δ) το ύψος των κοινοτικών κονδυλίων στον ειδικό για τη συνιστώσα λογαριασμό σε ευρώ κατά την ημερομηνία της τελευταίας πίστωσης στην οποία αναφέρεται η δήλωση και τους τόκους που έχουν προκύψει.

2. Στην περίπτωση αίτησης πληρωμής για την πληρωμή του τελικού υπολοίπου, εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 45 παράγραφος 1, ισχύουν οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου στο πλαίσιο των συνιστωσών που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων.

Για να γίνει αποδεκτή αίτησης πληρωμής, η κοινοτική συνεισφορά, ανά άξονα προτεραιότητας, πρέπει να είναι σύμφωνη με τον πίνακα χρηματοδότησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Η πιστοποιημένη δήλωση δαπανών που αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 συντάσσεται από τον εθνικό διατάκτη και αποστέλλεται στην Επιτροπή σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Η Επιτροπή γνωστοποιεί στη δικαιούχο χώρα τα πορίσματά της σχετικά με το περιεχόμενο της γνώμης της αρχής ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Εάν δεν υπάρξουν παρατηρήσεις από την Επιτροπή, εντός πέντε μηνών, η γνώμη θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή.

Άρθρο 162

Προθεσμίες πληρωμών

1. Το εθνικό ταμείο διασφαλίζει ότι οι αιτήσεις για ενδιάμεσες πληρωμές για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα αποστέλλονται στην Επιτροπή τρεις φορές κατ' έτος. Προκειμένου να γίνει πληρωμή από την Επιτροπή εντός συγκεκριμένου έτους, η αίτηση για πληρωμή υποβάλλεται έως την 31η Οκτωβρίου του εν λόγω έτους.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια, η Επιτροπή προβαίνει στην ενδιάμεση πληρωμή το αργότερο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία πρωτοκολλήθηκε στην Επιτροπή η αίτηση πληρωμής που γίνεται σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 και στο άρθρο 161 παράγραφος 1.

▼B

3. Υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια, η Επιτροπή προβαίνει στην πληρωμή του υπολοίπου εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η Επιτροπή έχει αποδεχτεί την τομεακή τελική έκθεση για την υλοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 169 παράγραφοι 4 και 5·

β) η Επιτροπή έχει αποδεχτεί τη γνώμη που έχει εκδώσει η αρχή ελέγχου, όπως αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 στοιχείο γ), και τη σχετική έκθεση δραστηριότητας που ορίζεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη περίπτωση.

4. Η προθεσμία πληρωμής μπορεί να διακοπεί από τον κύριο διατάκτη της Επιτροπής, κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002, για έξι μήνες κατ' ανώτατο όριο, εάν:

α) έκθεση εθνικού ή κοινοτικού φορέα λογιστικού ελέγχου περιέχει ενδείξεις σημαντικών ελαττωμάτων στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου, ή

β) ο κύριος διατάκτης στην Επιτροπή πρέπει να πραγματοποιήσει πρόσθετες επαληθεύσεις ύστερα από πληροφορίες που περιέρχονται εις γνώσιν του ότι οι δαπάνες που περιέχονται σε μια πιστοποιημένη δήλωση δαπανών συνδέονται με σοβαρή παρατυπία η οποία δεν έχει επανορθωθεί, ή

γ) χρειάζονται διευκρινίσεις ως προς τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη δήλωση δαπανών.

Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ και ο εθνικός διατάκτης ενημερώνονται αμέσως για τους λόγους της διακοπής. Η διακοπή αίρεται αμέσως μόλις ληφθούν τα αναγκαία μέτρα από τη δικαιούχο χώρα.

Άρθρο 163

Αναστολή των πληρωμών

Για όλες ή μέρος των ενδιάμεσων πληρωμών για κάθε άξονα προτεραιότητας ή των προγραμμάτων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 46.

Άρθρο 164

Κλείσιμο προγράμματος

1. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα κλείνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 παράγραφος 1, αφού καταβληθεί από την Επιτροπή το υπόλοιπο βάσει των εγγράφων που αναφέρονται στο άρθρο 45 παράγραφος 1 και το άρθρο 161 παράγραφος 2.

Η Επιτροπή ενημερώνει τη δικαιούχο χώρα σχετικά με την ημερομηνία κλεισίματος του επιχειρησιακού προγράμματος.

2. Με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων τυχόν λογιστικών ελέγχων που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, το τελικό υπόλοιπο που καταβάλλεται από την Επιτροπή για το επιχειρησιακό πρόγραμμα μπορεί να τροποποιείται εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία πληρωμής του ή, στην περίπτωση που πρέπει να επιστραφεί αρνητικό υπόλοιπο από τη δικαιούχο χώρα, εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία έκδοσης του εντάλματος είσπραξης. Η τροποποίηση αυτή του υπολοίπου δεν μεταβάλλει την ημερομηνία του κλεισίματος του διασυνοριακού προγράμματος όπως καθορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 165

Επαναχρησιμοποίηση της κοινοτικής συνεισφοράς

Η δικαιούχος χώρα γνωστοποιεί στην Επιτροπή τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να επαναχρησιμοποιήσει τα ακυρωθέντα κονδύλια σύμφωνα με το άρθρο 54 και, κατά περίπτωση, να τροποποιήσει το χρηματοδοτικό σχέδιο για βοήθεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 156.

▼B

Τμήμα 3

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

Άρθρο 166

Αξιολόγηση

1. Οι δικαιούχοι χώρες πραγματοποιούν εκ των προτέρων αξιολόγηση για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα ξεχωριστά. Εντούτοις, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και σε συμφωνία με την Επιτροπή, οι δικαιούχοι χώρες μπορούν να πραγματοποιούν μία μόνο εκ των προτέρων αξιολόγηση που καλύπτει περισσότερα του ενός επιχειρησιακά προγράμματα.

Οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις πραγματοποιούνται υπό την ευθύνη της επιχειρησιακής δομής.

Οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις έχουν ως στόχο τη βελτιστοποίηση της διάθεσης των πόρων του προϋπολογισμού στα επιχειρησιακά προγράμματα και τη βελτίωση της ποιότητας του προγραμματισμού. Εντοπίζουν και αξιολογούν τις διαφορές, τα κενά και τις δυνατότητες εξελίξεων, τους προς επίτευξη στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τους ποσοτικοποιημένους στόχους, τη συνέπεια, κατά περίπτωση, με την προτεινόμενη στρατηγική, και την ποιότητα των διαδικασιών για την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την οικονομική διαχείριση.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση επισυνάπτεται ως παράρτημα στο (στα) επιχειρησιακό(-ά) πρόγραμμα(-τα).

2. Κατά την περίοδο προγραμματισμού οι δικαιούχοι χώρες πραγματοποιούν αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, ειδικότερα στις περιπτώσεις που η παρακολούθηση αυτή αποκαλύπτει σοβαρή παρέκκλιση από τους αρχικά καθορισθέντες στόχους ή όταν υποβάλλονται προτάσεις αναθεώρησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 156. Τα πορίσματα αποστέλλονται στην τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα, καθώς και στην Επιτροπή.

3. Οι αξιολογήσεις διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς, εσωτερικούς ή εξωτερικούς, λειτουργικά ανεξάρτητους από τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 21. Τα πορίσματα δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

Άρθρο 167

Τομεακή επιτροπή παρακολούθησης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 59, η επιχειρησιακή δομή συγκροτεί τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για κάθε πρόγραμμα. Στο πλαίσιο της ιδίας συνιστώσας μπορεί να συγκροτηθεί μία ενιαία τομεακή επιτροπή για διάφορα προγράμματα. Η εν λόγω επιτροπή συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, με πρωτοβουλία της δικαιούχου χώρας ή της Επιτροπής.

2. Κάθε τομεακή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σύμφωνα με την εντολή της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης που εκδίδει η Επιτροπή, και εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου της οικείας δικαιούχου χώρας. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό σε συμφωνία με την επιχειρησιακή δομή και την επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ, προκειμένου να ασκεί τις αποστολές της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

3. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης προεδρεύεται από τον προϊστάμενο της επιχειρησιακής δομής και την Επιτροπή. Η σύνθεσή της αποφασίζεται από την επιχειρησιακή δομή, σε συμφωνία με την Επιτροπή.

▼B

Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης περιλαμβάνει την Επιτροπή, τον εθνικό συντονιστή του ΜΠΒ, τον στρατηγικό συντονιστή για τις συνιστώσες που αφορούν την περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων, την επιχειρησιακή δομή του προγράμματος. Κατά περίπτωση, περιλαμβάνει επίσης εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικοοικονομικών εταίρων. Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων είναι δυνατόν να συμμετάσχει με συμβουλευτικό ρόλο για τα επιχειρησιακά προγράμματα στα οποία συνεισφέρει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

4. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης:

α) εξετάζει και εγκρίνει τα γενικά κριτήρια επιλογής των ενεργειών, σύμφωνα, κατά περίπτωση, με το άρθρο 155 παράγραφος 2 στοιχείο ζ), εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης για το πρόγραμμα, και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες προγραμματισμού·

β) εξετάζει σε κάθε συνεδρίαση την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε ως προς την επίτευξη των ειδικών στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος με βάση έγγραφα που υποβάλλει η επιχειρησιακή δομή·

▼M1

γ) εξετάζει σε κάθε συνεδρίαση τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ειδικότερα την επίτευξη των στόχων που καθορίστηκαν για κάθε άξονα προτεραιότητας και για τα μέτρα και τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57· η εν λόγω παρακολούθηση διεξάγεται με βάση τους δείκτες που αναφέρονται στο άρθρο 155 παράγραφος 2 στοιχείο δ)·

▼B

δ) εξετάζει την τομεακή ετήσια και τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 169·

ε) λαμβάνει γνώση της ετήσιας έκθεσης δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 στοιχείο β), ή του μέρους της έκθεσης που αναφέρεται στο οικείο επιχειρησιακό πρόγραμμα, καθώς και κάθε σχετική παρατήρηση που είναι δυνατόν να κάνει η Επιτροπή μετά την εξέταση της εν λόγω έκθεσης ή σχετικά με το εν λόγω μέρος της έκθεσης·

στ) εξετάζει κάθε πρόταση τροποποίησης της συμφωνίας χρηματοδότησης του προγράμματος.

5. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης είναι δυνατόν να προτείνει στην επιχειρησιακή δομή οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του προγράμματος που είναι πιθανόν να επιτρέψει την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 155 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή να βελτιώσει τη διαχείρισή του, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής διαχείρισής του.

Άρθρο 168

Διατάξεις σχετικά με την παρακολούθηση

Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων χωρών για τους σκοπούς της παρακολούθησης πραγματοποιείται ηλεκτρονικά, όπως προβλέπεται στις συμφωνίες χρηματοδότησης.

Άρθρο 169

Τομεακή ετήσια έκθεση και τελική έκθεση υλοποίησης

1. Το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους, και για πρώτη φορά έως τις 30 Ιουνίου 2008, η επιχειρησιακή δομή υποβάλλει στην Επιτροπή και τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ τομεακή ετήσια έκθεση.

▼B

Η τομεακή τελική έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή και τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ το αργότερο έξι μήνες μετά την τελική ημερομηνία της επιλεξιμότητας της δαπάνης. Η τομεακή τελική έκθεση αναφέρεται σε ολόκληρη την περίοδο υλοποίησης και περιλαμβάνει την τελευταία τομεακή ετήσια έκθεση.

Οι τομεακές εκθέσεις καταρτίζονται σε σχέση με τα οικεία προγράμματα.

2. Οι τομεακές εκθέσεις εξετάζονται από την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης πριν διαβιβαστούν στην Επιτροπή και τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ.

3. Οι τομεακές εκθέσεις περιλαμβάνουν τα εξής:

α) την ποσοτική και ποιοτική πρόοδο που σημειώθηκε στην υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος, τους άξονες προτεραιότητας, τα μέτρα και, κατά περίπτωση, τις ενέργειες ή τις ομάδες ενεργειών σε σχέση με τους ειδικούς, επαληθεύσιμους στόχους τους, με ποσοτικό υπολογισμό, όπου αυτό είναι δυνατό, κάνοντας χρήση των δεικτών που αναφέρονται στο άρθρο 155 παράγραφος 2 στοιχείο δ), στο κατάλληλο επίπεδο. Όπου είναι σχετικό με τη συνιστώσα που αφορά την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων, τα στατιστικά δεδομένα είναι κατανεμημένα ανά φύλο·

β) τη δημοσιονομική εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, με λεπτομερή αναφορά για κάθε άξονα προτεραιότητας και μέτρο:

i) των συνολικών δαπανών οι οποίες καταβλήθηκαν από τους τελικούς δικαιούχους και οι οποίες περιλήφθηκαν στις αιτήσεις πληρωμής που στάλθηκαν στην Επιτροπή από το εθνικό ταμείο,

ii) των συνολικών δαπανών που πράγματι δεσμεύθηκαν και καταβλήθηκαν από το εθνικό ταμείο με την αντίστοιχη δημόσια ή δημόσια και ιδιωτική συνεισφορά· αυτές συνοδεύονται από μηχανογραφημένους καταλόγους των ενεργειών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθησή τους από την ανάληψη της υποχρέωσης στον προϋπολογισμό από τη δικαιούχο χώρα έως τις τελικές πληρωμές,

iii) των συνολικών πληρωμών που εισπράχθηκαν από την Επιτροπή.

Όπου αυτό είναι αναγκαίο, η δημοσιονομική εκτέλεση μπορεί να παρουσιαστεί ανά σημαντικό τομέα παρέμβασης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 στοιχείο στ), και ανά περιφέρεια συγκέντρωσης της βοήθειας·

γ) για λόγους ενημερωτικούς, την ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ, για τη συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη, ανά κατηγορίες, σύμφωνα με το λεπτομερή κατάλογο που περιλαμβάνεται στη συμφωνία χρηματοδότησης·

δ) τα μέτρα που λαμβάνονται από την επιχειρησιακή δομή ή την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης, ειδικότερα:

i) τα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των ρυθμίσεων συλλογής δεδομένων,

ii) συνοπτική παράθεση των ενδεχόμενων σημαντικών προβλημάτων που ανέκυψαν κατά την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος και των τυχόν ληφθέντων μέτρων,

iii) τη χρήση της τεχνικής συνδρομής·

▼B

ε) τις ενέργειας που έγιναν για να παρασχεθεί πληροφόρηση και δημοσιότητα σχετικά με το πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 62·

στ) κατά περίπτωση για τη συνιστώσα που αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη, την πρόοδο και τη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων·

ζ) κατά περίπτωση στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά τους ανθρώπινους πόρους, συνοπτική παρουσίαση των ακόλουθων δράσεων:

i) συνεκτίμηση της διάστασης ισότητας των φύλων, καθώς και κάθε δράση που αφορά τα φύλα,

ii) δράση για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των μεταναστών στην απασχόληση, και με τον τρόπο αυτό τη μεγαλύτερη κοινωνική ένταξή τους,

iii) δράση για τη μεγαλύτερη ένταξη στην απασχόληση, και με τον τρόπο αυτό τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των μειονοτήτων,

iv) δράση για τη μεγαλύτερη ένταξη στην απασχόληση και κοινωνική ένταξη άλλων μειονεκτουσών ομάδων, μεταξύ των οποίων και άτομα με αναπηρίες.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία δ) και ζ) της παρούσας παραγράφου δεν υποβάλλονται εάν δεν υπήρξε σημαντική τροποποίηση μετά την υποβολή της προηγούμενης έκθεσης.

4. Οι τομεακές εκθέσεις θεωρούνται ότι έγιναν αποδεκτές αν περιέχουν τις κατάλληλες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Ο εθνικός συντονιστής ΜΠΒ και η επιχειρησιακή δομή ενημερώνονται από την Επιτροπή ως προς το παραδεκτό της τομεακής ετήσιας έκθεσης εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της.

5. Η Επιτροπή ενημερώνει επίσης τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και την επιχειρησιακή δομή σχετικά με τη γνώμη της επί του περιεχομένου αποδεκτής τομεακής ετήσιας έκθεσης εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της. Ως προς την τομεακή τελική έκθεση επιχειρησιακού προγράμματος, οι πληροφορίες παρέχονται εντός πέντε μηνών κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία παραλαβής αποδεκτής έκθεσης.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Αντικείμενο της βοήθειας και επιλεξιμότητα

Τμήμα 1

Αντικείμενο της βοήθειας

Άρθρο 170

Πρόσθετοι ορισμοί για τη συνιστώσα που αφορά την αγροτική ανάπτυξη

Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, εκτός από τους ορισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 2, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «Κοινοτικά πρότυπα»: τα πρότυπα που ορίζονται από την Κοινότητα στους τομείς της προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, της υγείας ζώων και φυτών, των συνθηκών καλής διαβίωσης των ζώων και της εργασιακής ασφάλειας.

▼B

2. «Ορεινές περιοχές»: οι περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 50 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου ([1]).

3. «Νέος γεωργός»: γεωργός ηλικίας κάτω των 40 ετών, κατά το χρόνο που λαμβάνεται η απόφαση χορήγησης της βοήθειας, ο οποίος διαθέτει επαρκή επαγγελματική ικανότητα και προσόντα.

Άρθρο 171

Πεδία και μορφές της βοήθειας

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας συμβάλλει στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

α) βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς και υλοποίηση των κοινοτικών προτύπων·

β) προπαρασκευαστικές δράσεις για την υλοποίηση γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και τοπικών στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης·

γ) ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

2. Η βοήθεια που καλύπτει το στόχο που καθορίζεται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1, εφεξής «άξονας προτεραιότητας 1», χορηγείται με τα ακόλουθα μέτρα:

α) επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου να αναδιαρθρωθούν και να αναβαθμιστούν τα κοινοτικά πρότυπα·

β) στήριξη για τη σύσταση ομάδων παραγωγών·

γ) επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων προκειμένου να αναδιαρθρωθούν αυτές οι δραστηριότητες και να αναβαθμιστούν σε κοινοτικά πρότυπα.

3. Η βοήθεια που καλύπτει το στόχο που καθορίζεται στο στοιχείο β) της παραγράφου 1, εφεξής «άξονας προτεραιότητας 2», χορηγείται με τα ακόλουθα μέτρα:

α) ενέργειες για τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου·

β) προπαρασκευαστική δράση και υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης.

4. Η βοήθεια που καλύπτει τον στόχο που καθορίζεται στο στοιχείο γ) της παραγράφου 1, εφεξής «άξονας προτεραιότητας 3», χορηγείται με τα ακόλουθα μέτρα:

α) βελτίωση και ανάπτυξη των αγροτικών υποδομών·

β) διαφοροποίηση και ανάπτυξη των αγροτικών οικονομικών δραστηριοτήτων·

γ) βελτίωση της κατάρτισης.

Τμήμα 2

Γενικές απαιτήσεις επιλεξιμότητας και έντασης ενισχύσεων

Άρθρο 172

Επιλεξιμότητα δαπανών

1. Εκτός από τις δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 2, θεωρούνται επιλέξιμες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας οι δαπάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο γ).

([1]) ΕΕ L 277 της 21.10.2005, σ. 1.

▼B

Τα μέτρα τεχνικής βοήθειας που είναι επιλέξιμα βάσει του άρθρου 34 παράγραφος 2 είναι εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 182.

2. Εκτός από τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 3, δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας οι ακόλουθες δαπάνες:

α) η αγορά δικαιωμάτων γεωργικής παραγωγής, ζώων, ετήσιων φυτών και η φύτευσή τους·

β) δαπάνες συντήρησης, απόσβεσης και μίσθωσης·

γ) δαπάνες που προκύπτουν από τη δημόσια διοίκηση κατά τη διαχείριση και την εκτέλεση της βοήθειας.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 34 παράγραφος 3, στην περίπτωση επενδύσεων:

α) η επιλέξιμη δαπάνη περιορίζεται στην κατασκευή ή τη βελτίωση ακίνητης περιουσίας·

β) αγορά ή μίσθωση με δυνατότητα αγοράς νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών έως την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου θεωρείται επιλέξιμη· άλλες δαπάνες συνδεόμενες με τη μίσθωση χρηματοδοτικής σύμβασης, όπως περιθώριο κέρδους εκμισθωτή, έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, γενικά έξοδα και ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες·

γ) γενικά έξοδα συνδεόμενα με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανολόγων και άλλων, μελέτες σκοπιμότητας, απόκτηση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης έως το 12 % των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).

Λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου ορίζονται στις τομεακές συμφωνίες, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 ή τις συμφωνίες χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 8.

4. Τα επενδυτικά έργα παραμένουν επιλέξιμα για κοινοτική χρηματοδότηση με την προϋπόθεση ότι δεν υπόκεινται σε σοβαρή τροποποίηση εντός της πενταετίας που ακολουθεί την τελική πληρωμή από την επιχειρησιακή δομή.

Άρθρο 173

Ένταση της βοήθειας και ποσοστό της κοινοτικής συνεισφοράς

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συνιστώσας, η επιλέξιμη δαπάνη, όπως αναφέρεται στο άρθρο 38 παράγραφος 1 υπολογίζεται με βάση τη δημόσια δαπάνη, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

2. Η δημόσια δαπάνη δεν υπερβαίνει κατ' αρχήν το ανώτατο όριο του 50 % του συνόλου της επιλέξιμης δαπάνης. Εντούτοις, το ανώτατο όριο αυξάνεται έως:

α) το 55 % για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις τις οποίες πραγματοποιούν νέοι γεωργοί·

β) το 60 % για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε ορεινές περιοχές·

γ) το 65 % για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε ορεινές περιοχές τις οποίες κάνουν νέοι γεωργοί·

δ) το 75 % για επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχείο δ) και για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου να εφαρμοστεί η οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([1]), με την επιφύλαξη ότι υφίσταται εθνική στρατηγική για την εφαρμογή της·

ε) το 100 % για επενδύσεις σε υποδομές μη ικανές να αποφέρουν ουσιαστικά καθαρά έσοδα·

στ) το 100 % για μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 182.

([1]) ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1.

▼B

3. Κατά τον καθορισμό του ποσοστού της δημόσιας δαπάνης για τους σκοπούς της παραγράφου 2, δεν λαμβάνεται υπόψη η εθνική ενίσχυση για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δάνεια που χορηγούνται χωρίς να προβλέπεται κοινοτική συνεισφορά στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΠΒ.

4. Η κοινοτική συνεισφορά δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 75 % του συνόλου της επιλέξιμης δαπάνης. Εντούτοις, το ανώτατο όριο αυξάνεται έως:

α) το 80 % για τα μέτρα που καλύπτονται από τον άξονα προτεραιότητας 2 που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3·

β) το 80 % στην περίπτωση δραστηριοτήτων που καλύπτονται από το άρθρο 182, όταν οι εν λόγω δραστηριότητες δεν αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής·

γ) το 100 % στην περίπτωση δραστηριοτήτων που καλύπτονται από το άρθρο 182, όταν οι εν λόγω δραστηριότητες αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής·

δ) το 85 % στην περίπτωση επενδυτικών έργων που διεξάγονται σε περιοχές όπου η Επιτροπή έχει αποφανθεί ότι έχουν προκύψει εξαιρετικές φυσικές καταστροφές.

Τμήμα 3

Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις για βοήθεια στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 1

Άρθρο 174

Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 2 στοιχείο α) χορηγείται για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις προκειμένου αυτές να αναβαθμιστούν σε κοινοτικά πρότυπα και να βελτιωθεί η γενική τους απόδοση.

2. Βοήθεια στο πλαίσιο αυτού του μέτρου μπορεί να χορηγηθεί σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις:

α) για τις οποίες μπορεί να επιδειχθεί προοπτική οικονομικής βιωσιμότητας στο τέλος της υλοποίησης της επένδυσης·

β) που συμμορφούνται με τα εθνικά ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια υγεία, την υγεία ζώων και φυτών, τις συνθήκες καλής διαβίωσης των ζώων και την εργασιακή ασφάλεια κατά το χρόνο που λαμβάνεται η απόφαση χορήγησης της επιχορήγησης.

3. Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β) της παραγράφου 2, στην περίπτωση που εθνικά ελάχιστα πρότυπα βασιζόμενα σε κοινοτικά πρότυπα θεσπίστηκαν πρόσφατα κατά το χρόνο παραλαβής της αίτησης, μπορεί να χορηγηθεί βοήθεια ανεξάρτητα από τη συμμόρφωση με τα εν λόγω πρότυπα υπό τον όρο ότι η εκμετάλλευση θα έχει συμμορφωθεί προς τα νέα πρότυπα κατά το τέλος της υλοποίησης της επένδυσης.

Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί, με βάση δεόντως αιτιολογημένο αίτημα εκ μέρους της δικαιούχου χώρας, να επιτρέψει παρέκκλιση από το στοιχείο β) της παραγράφου 2 όσον αφορά τη μη συμμόρφωση με τα εθνικά ελάχιστα πρότυπα βασιζόμενα σε κοινοτικά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί στην εθνική νομοθεσία έως ένα έτος πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

4. Η βοήθεια χορηγείται υπό τον όρο ότι οι επενδύσεις θα είναι σύμφωνες προς τα σχετικά κοινοτικά πρότυπα κατά το τέλος της υλοποίησής τους.

▼B

5. Οι δικαιούχοι χώρες ορίζουν τα όρια για τη συνολική επένδυση που είναι επιλέξιμη για βοήθεια. Καθορίζουν τα κατάλληλα πρότυπα ως προς τις επαγγελματικές ικανότητες και δεξιότητες που απαιτείται να έχουν οι γεωργοί προκειμένου να είναι επιλέξιμοι προς βοήθεια.

Άρθρο 175

Στήριξη για τη σύσταση ομάδων παραγωγών

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 2 στοιχείο β) χορηγείται προκειμένου να διευκολυνθεί η σύσταση και η διοικητική λειτουργία ομάδων παραγωγών με σκοπό:

α) την προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών που είναι μέλη αυτών των ομάδων, προς τις απαιτήσεις της αγοράς·

β) την από κοινού διάθεση εμπορευμάτων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της συγκέντρωσης των πωλήσεων και του εφοδιασμού χονδρεμπόρων·

γ) την καθιέρωση κοινών κανόνων σχετικά με την ενημέρωση για την παραγωγή, ιδίως όσον αφορά τη συγκομιδή και τη διαθεσιμότητα.

2. Η βοήθεια στο πλαίσιο αυτού του μέτρου δεν χορηγείται σε ομάδες παραγωγών που δεν είναι επίσημα αναγνωρισμένες από τη σχετική εθνική αρχή της δικαιούχου χώρας πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 ή/και πριν από την έγκριση του προγράμματος που αναφέρεται στο άρθρο 184.

Οι επαγγελματικές ή/και διεπαγγελματικές οργανώσεις που εκπροσωπούν έναν ή περισσότερους τομείς δεν μπορούν να θεωρούνται ως ομάδα παραγωγών.

3. Η βοήθεια χορηγείται ως κατ' αποκοπή ενίσχυση σε ετήσιες δόσεις για τα πέντε πρώτα έτη που ακολουθούν την ημερομηνία κατά την οποία αναγνωρίστηκε η ομάδα παραγωγών. Η βοήθεια υπολογίζεται βάσει της παραγωγής που διαθέτει ετησίως στην αγορά η ομάδα, και πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) ποσό για το πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο έτος έως το 5 %, 5 %, 4 %, 3 % και το 2 % αντίστοιχα της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στην αγορά έως 1 εκατ. ευρώ·

β) ποσό για το πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο έτος έως το 2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % και το 1,5 % αντίστοιχα της αξίας της παραγωγής που διατέθηκε στην αγορά άνω 1 εκατ. ευρώ·

γ) υπόκειται σε ανώτατο όριο για κάθε οργάνωση παραγωγών ύψους

— 100 000 ευρώ για το πρώτο έτος,

— 100 000 ευρώ για το δεύτερο έτος,

— 80 000 ευρώ για το τρίτο έτος,

— 60 000 ευρώ για το τέταρτο έτος,

— 50 000 ευρώ για το πέμπτο έτος.

Άρθρο 176

Επενδύσεις για τη μεταποίηση και διάθεση στην αγορά γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 2 στοιχείο γ) χορηγείται για υλικές ή άυλες επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της συνθήκης. Η βοήθεια αυτή αποβλέπει στο να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να αναβαθμιστούν σε κοινοτικά πρότυπα και να βελτιώσουν τη γενική τους απόδοση. Οι επενδύσεις πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση της κατάστασης του οικείου βασικού κλάδου γεωργικής παραγωγής.

▼B

Από την ενίσχυση αποκλείονται επενδύσεις που αφορούν το λιανικό εμπόριο.

2. Η βοήθεια στο πλαίσιο αυτού του μέτρου μπορεί να χορηγηθεί για επενδύσεις σε επιχειρήσεις:

α) για τις οποίες μπορεί να επιδειχθεί προοπτική οικονομικής βιωσιμότητας στο τέλος της υλοποίησης της επένδυσης, και

β) που συμμορφούνται με τα εθνικά ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια υγεία, την υγεία ζώων και φυτών, τις συνθήκες καλής διαβίωσης των ζώων και την εργασιακή ασφάλεια κατά το χρόνο που λαμβάνεται η απόφαση χορήγησης της επιχορήγησης.

3. Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β) της παραγράφου 2, στην περίπτωση που εθνικά ελάχιστα πρότυπα βασιζόμενα σε κοινοτικά πρότυπα θεσπίστηκαν πρόσφατα κατά το χρόνο παραλαβής της αίτησης, μπορεί να χορηγηθεί βοήθεια ανεξάρτητα από τη συμμόρφωση με τα εν λόγω πρότυπα υπό τον όρο ότι η επιχείρηση θα έχει συμμορφωθεί προς τα νέα πρότυπα κατά το τέλος της υλοποίησης της επένδυσης.

Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί, με βάση δεόντως αιτιολογημένο αίτημα εκ μέρους της δικαιούχου χώρας, να επιτρέψει παρέκκλιση από το στοιχείο β) της παραγράφου 2 όσον αφορά τη μη συμμόρφωση με τα εθνικά ελάχιστα πρότυπα βασιζόμενα σε κοινοτικά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί στην εθνική νομοθεσία έως ένα έτος πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

4. Βοήθεια μπορεί να χορηγηθεί σε επενδύσεις προς μονάδες που αποτελούν τμήμα επιχειρήσεων και οι οποίες:

α) απασχολούν λιγότερα από 250 άτομα και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από 50 εκατ. ευρώ, ή/και των οποίων ο ετήσιος ισολογισμός δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ, δίνοντας προτεραιότητα σε επενδύσεις που αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση της μονάδας με τα σχετικά κοινοτικά πρότυπα, ή

β) απασχολούν λιγότερα από 750 άτομα ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από 200 εκατ. ευρώ, όπου ο σκοπός της επένδυσης είναι να μπορέσει η μονάδα να συμμορφωθεί προς τα σχετικά κοινοτικά πρότυπα.

5. Η Επιτροπή μπορεί, βάσει δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος εκ μέρους της δικαιούχου χώρας, να αποφασίσει ότι βοήθεια μπορεί επίσης να χορηγηθεί σε επιχειρήσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 4 για επενδύσεις αναγκαίες ώστε να πληρωθούν συγκεκριμένα κοινοτικά πρότυπα τα οποία συνεπάγονται ιδιαίτερα δαπανηρές επενδύσεις. Αυτή η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε επιχειρήσεις που επισημαίνονται στο εθνικό πρόγραμμα αναβάθμισης σε κοινοτικά πρότυπα που αποσκοπεί ειδικά στο να καταστήσει τη μονάδα συμβατή προς τα σχετικά κοινοτικά πρότυπα στο σύνολό της. Σε αυτή την περίπτωση η βοήθεια χορηγείται μόνο κατά το ήμισυ του ποσοστού βοήθειας που διατίθεται για επιχειρήσεις οι οποίες καλύπτονται από την παράγραφο 4.

6. Οι δικαιούχοι χώρες ορίζουν τα όρια για τη συνολική επένδυση που είναι επιλέξιμη για στήριξη στο πλαίσιο αυτού του μέτρου.

7. Η βοήθεια για επενδύσεις σε επιχειρήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 4 χορηγείται υπό τον όρο ότι αυτές οι επενδύσεις θα είναι σύμφωνες προς τα σχετικά κοινοτικά πρότυπα στο τέλος της υλοποίησής τους.

▼B

Τμήμα 4

Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 2

Άρθρο 177

Προετοιμασία για την υλοποίηση δράσεων σχετικών με το περιβάλλον και την ύπαιθρο

1. Προκειμένου να προετοιμαστούν οι δικαιούχοι χώρες για την υλοποίηση δράσεων που αναφέρονται στον άξονα 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005, η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3 στοιχείο α) χορηγείται σε πιλοτικά έργα που καλύπτονται από τα άρθρα 39 και 40 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

2. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στην ανάπτυξη πρακτικής πείρας στην υλοποίηση δράσεων που βελτιώνουν το περιβάλλον και την ύπαιθρο τόσο σε διοικητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.

Άρθρο 178

Προετοιμασία και υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3 στοιχείο β) χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 61 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

2. Η βοήθεια στηρίζει:

α) την υλοποίηση σχεδίων συνεργασίας σύμφωνα με τις προτεραιότητες όπως αναφέρονται στο άρθρο 171 παράγραφος 1 και κατά την έννοια του άρθρου 65 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005·

β) τη λειτουργία των τοπικών εταιρικών σχέσεων ιδιωτών-δημόσιου αναφερόμενων επίσης ως «τοπικές ομάδες δράσης», την απόκτηση προσόντων, δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και εκδηλώσεις προβολής προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι όπως αναφέρονται στο άρθρο 171 παράγραφος 1.

3. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την υλοποίηση αυτού του μέτρου συμφωνούνται με τη δικαιούχο χώρα. Είναι συνεπείς προς τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζονται για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

Τμήμα 5

Επιλεξιμότητα και ειδικές απαιτήσεις στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 3

Άρθρο 179

Βελτίωση και ανάπτυξη της αγροτικής υποδομής

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 4 στοιχείο α) μπορεί να χορηγηθεί για επενδύσεις που αποβλέπουν στη βελτίωση και την ανάπτυξη της αγροτικής υποδομής μέσω των εξής:

α) αντιμετώπιση των περιφερειακών διαφορών και αύξηση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών για ιδιώτες και για επιχειρηματική δραστηριότητα·

β) παροχή προϋποθέσεων για την ανάπτυξη των αγροτικών οικονομιών.

2. Προτεραιότητα δίδεται σε επενδύσεις για την υδροδότηση και παροχή ενέργειας, τη διαχείριση των λυμάτων, την τοπική πρόσβαση σε τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνίας, την τοπική πρόσβαση σε οδούς ιδιαίτερης σημασίας για την τοπική οικονομική ανάπτυξη καθώς και τις υποδομές πυροπροστασίας, όπου αυτό αιτιολογείται από τον κίνδυνο πυρκαγιών στα δάση.

▼B

3. Όπου έχουν καθιερωθεί τοπικές στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3 στοιχείο β), οι επενδύσεις που στηρίζονται βάσει αυτού του άρθρου πρέπει να είναι σύμφωνες προς αυτές τις στρατηγικές.

Άρθρο 180

Διαφοροποίηση και ανάπτυξη αγροτικών οικονομικών δραστηριοτήτων

1. Η βοήθεια που αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 4 στοιχείο β) μπορεί να χορηγηθεί για επενδύσεις που αποβλέπουν στη διαφοροποίηση και την ανάπτυξη αγροτικών οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω των εξής:

α) ανόρθωση της οικονομικής δραστηριότητας·

β) δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης·

γ) διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες.

2. Προτεραιότητα δίδεται σε επενδύσεις για τη δημιουργία και την ανάπτυξη πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, βιοτεχνίας και τουρισμού, με σκοπό την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και την ανάπτυξη του οικονομικού ιστού.

3. Όπου έχουν καθιερωθεί τοπικές στρατηγικές αγροτικής ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 3 στοιχείο β), οι επενδύσεις που στηρίζονται βάσει αυτού του άρθρου πρέπει να είναι σύμφωνες προς αυτές τις στρατηγικές.

Άρθρο 181

Βελτίωση της κατάρτισης

1. Μπορεί να χορηγηθεί βοήθεια για να συμβάλει στη βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων ατόμων που απασχολούνται στους τομείς της γεωργία, των τροφίμων και της δασοκομίας, καθώς και άλλων οικονομικών φορέων που λειτουργούν στους τομείς που καλύπτει αυτή η συνιστώσα.

Δεν χορηγείται βοήθεια για μαθήματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης τα οποία ανήκουν στα συνήθη προγράμματα ή συστήματα εκπαίδευσης στο δευτεροβάθμιο ή ανώτερο επίπεδο.

▼M1

2. Οι δικαιούχοι χώρες εκπονούν στρατηγική κατάρτισης για την υλοποίηση των ενεργειών που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Η στρατηγική περιλαμβάνει κριτική αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών κατάρτισης, ανάλυση των αναγκών και των στόχων κατάρτισης. Καθιερώνει επίσης δέσμη κριτηρίων για την επιλογή παρόχων υπηρεσιών κατάρτισης. Στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται περιγραφή της στρατηγικής για την κατάρτιση.

▼B

Τμήμα 6

Τεχνική βοήθεια

Άρθρο 182

Πεδίο εφαρμογής και υλοποίηση

1. Η βοήθεια μπορεί να χορηγηθεί για δραστηριότητες σχετικές με την προετοιμασία, παρακολούθηση, αξιολόγηση, πληροφόρηση και δραστηριότητες ελέγχου αναγκαίες για την υλοποίηση του προγράμματος. Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν ειδικότερα:

α) συναντήσεις και άλλες δραστηριότητες αναγκαίες στην τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, όπως μελέτες που ανατίθενται σε εμπειρογνώμονες·

▼B

β) ενημερωτικές και διαφημιστικές εκστρατείες·

γ) μετάφραση και διερμηνεία με αίτημα της Επιτροπής, μη συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απαιτούνται δυνάμει της εφαρμογής των συμφωνιών-πλαίσιο, των τομεακών συμφωνιών και των συμφωνιών χρηματοδότησης·

δ) επισκέψεις και σεμινάρια·

ε) δραστηριότητες σχετικές με την προετοιμασία μέτρων στο πρόγραμμα που διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητά τους, μεταξύ άλλων και μέτρων η εφαρμογή των οποίων προβλέπεται σε μεταγενέστερο στάδιο·

στ) η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος·

ζ) η σύσταση και λειτουργία εθνικού δικτύου για το συντονισμό των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται δυνάμει του άρθρου 178, καθώς και ενός μελλοντικού εθνικού δικτύου για την αγροτική ανάπτυξη σύμφωνα με το άρθρο 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005.

▼M1

2. Σχετικά με τις δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας ζητείται η γνώμη της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης για τη συνιστώσα αυτή. Η εν λόγω επιτροπή εγκρίνει σε ετήσια βάση ετήσιο σχέδιο δράσης για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων τεχνικής βοήθειας.

▼B

3. Κάθε επίσκεψη και σεμινάριο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ) και δεν πραγματοποιείται με πρωτοβουλία της Επιτροπής απαιτεί την υποβολή γραπτής αναφοράς προς την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης για τη συνιστώσα αυτή.

Άρθρο 183

Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αγροτική Ανάπτυξη

Οι δικαιούχοι χώρες και οι οργανώσεις που συγκροτούνται στις δικαιούχους χώρες καθώς και στις διοικήσεις των δικαιούχων χωρών με δράση στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης έχουν πρόσβαση στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αγροτική Ανάπτυξη που συστάθηκε με βάση το άρθρο 67 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005. Οι σχετικές λεπτομερείς διατάξεις συμφωνούνται με τις δικαιούχους χώρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προγραμματισμός

Άρθρο 184

Προγράμματα

1. Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά την αγροτική ανάπτυξη αποτελούν αντικείμενο προγράμματος που πρέπει να καταρτιστεί σε εθνικό επίπεδο για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (εφεξής «το πρόγραμμα»), το οποίο καλύπτει ολόκληρη την περίοδο υλοποίησης του ΜΠΒ. Το πρόγραμμα προετοιμάζεται από τις σχετικές αρχές που έχουν οριστεί από τη δικαιούχο χώρα και υποβάλλεται στην Επιτροπή ύστερα από διαβούλευση με τα ενδεδειγμένα ενδιαφερόμενα μέρη.

▼M1

2. Κάθε πρόγραμμα περιλαμβάνει:

α) ποσοτικοποιημένη περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης, στην οποία εμφαίνονται οι διαφορές, οι ελλείψεις και οι δυνατότητες εξελίξεων, τα κυριότερα αποτελέσματα από προηγούμενες ενέργειες που έχουν αναληφθεί με κοινοτική ή άλλη διμερή ή πολυμερή βοήθεια, οι πόροι χρηματοδότησης που διατέθηκαν και η αξιολόγηση των διαθέσιμων αποτελεσμάτων·

▼M1

β) περιγραφή της προτεινόμενης εθνικής στρατηγικής αγροτικής ανάπτυξης, βάσει αναλύσεως της τρέχουσας κατάστασης στις αγροτικές περιοχές·

γ) περιγραφή των στρατηγικών προτεραιοτήτων του προγράμματος, με βάση την εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης και την ανάλυση των οικείων τομέων, με τη συμμετοχή ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα. Περιλαμβάνει επίσης ποσοτικοποιημένους στόχους, αναφέροντας για κάθε άξονα προτεραιότητας που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 171 παράγραφος 1 τους κατάλληλους δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης·

δ) εξήγηση του τρόπου με τον οποίο η γενική στρατηγική προσέγγιση και οι τομεακές στρατηγικές στο πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού της δικαιούχου χώρας μετατρέπονται σε συγκεκριμένες δράσεις εντός του πλαισίου της συνιστώσας που αφορά την αγροτική ανάπτυξη·

ε) ενδεικτικό πίνακα της συνολικής χρηματοδότησης στον οποίο συνοψίζονται οι προβλεπόμενοι εθνικοί, κοινοτικοί και, κατά περίπτωση, ιδιωτικοί χρηματοδοτικοί πόροι που αντιστοιχούν σε κάθε μέτρο αγροτικής ανάπτυξης, καθώς και το ποσοστό συγχρηματοδότησης από την ΕΕ ανά άξονα·

στ) περιγραφή των μέτρων που επιλέγονται δυνάμει του άρθρου 171, μεταξύ των οποίων:

— ο προσδιορισμός των τελικών δικαιούχων,

— το γεωγραφικό πεδίο,

— τα κριτήρια επιλεξιμότητας,

— τα κριτήρια αξιολογικής κατάταξης για την επιλογή των έργων,

— οι δείκτες παρακολούθησης,

— οι ποσοτικοποιημένοι δείκτες-στόχοι·

ζ) περιγραφή της επιχειρησιακής δομής για την υλοποίηση του προγράμματος, περιλαμβανομένης της παρακολούθησης και της αξιολόγησης·

η) ονομασίες των αρχών και των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη διεξαγωγή του προγράμματος·

θ) τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων και μέτρα που λαμβάνονται για την εμπλοκή των αρμόδιων αρχών και φορέων, καθώς και τους ενδεδειγμένους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς εταίρους·

ι) τα αποτελέσματα και τις συστάσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής της συνέχειας που αναλαμβάνουν να δώσουν στις συστάσεις οι δικαιούχοι χώρες.

▼B

3. Στο πρόγραμμά τους οι δικαιούχοι χώρες διασφαλίζουν ότι δίδεται προτεραιότητα σε μέτρα για την υλοποίηση των κοινοτικών προτύπων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς, καθώς και σε μέτρα για να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες απασχόλησης σε αγροτικές περιοχές.

4. Στο πρόγραμμά τους οι δικαιούχοι χώρες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με το πολυετές πρόγραμμα ενδεικτικού σχεδιασμού.

5. Εκτός αν έχει υπάρξει διαφορετική συμφωνία με την Επιτροπή, οι δικαιούχοι χώρες υποβάλλουν τις προτάσεις τους για το πρόγραμμα το αργότερο εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

▼B

Άρθρο 185

Θέσπιση και τροποποιήσεις των προγραμμάτων

1. Τα προγράμματα στο πλαίσιο της συνιστώσας που αφορά την αγροτική ανάπτυξη θεσπίζονται από την Επιτροπή εντός έξι μηνών από την υποβολή της πρότασης του προγράμματος, με την προϋπόθεση ότι είναι διαθέσιμες όλες οι σχετικές πληροφορίες. Ειδικότερα, η Επιτροπή αξιολογεί το προτεινόμενο πρόγραμμα προκειμένου να διαπιστώσει ότι είναι σύμφωνο με τον παρόντα κανονισμό.

2. Αν αυτό είναι αναγκαίο, το πρόγραμμα μπορεί να τροποποιηθεί προκειμένου να λάβει δεόντως υπόψη τα εξής:

α) σχετικές νέες πληροφορίες και αποτελέσματα που έχουν σχέση με την υλοποίηση των δράσεων, μεταξύ των οποίων τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς επίσης και την ανάγκη προσαρμογής των διαθέσιμων ποσών της ενίσχυσης·

β) την πρόοδο της δικαιούχου χώρας ως προς την ένταξή της όπως αναφέρεται στα κύρια έγγραφα για την ένταξη, συμπεριλαμβανομένου και του εγγράφου πολυετούς ενδεικτικού σχεδιασμού.

3. Όλες οι προτάσεις για τροποποιήσεις υποβάλλονται στην Επιτροπή από τη δικαιούχο χώρα και είναι δεόντως αιτιολογημένες· περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τους λόγους για την προτεινόμενη τροποποίηση·

β) τα αναμενόμενα αποτελέσματα της τροποποίησης·

γ) τροποποιημένους πίνακες χρηματοδότησης και πίνακες μέτρων, στους οποίους οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι δημοσιονομικής φύσεως.

4. Ουσιαστικές αλλαγές κατά την έννοια του άρθρου 14 παράγραφος 4 του κανονισμού ΜΠΒ περιλαμβάνουν τροποποιήσεις στη δημοσιονομική κατανομή μεταξύ αξόνων προτεραιότητας όπως αναφέρεται στο άρθρο 171 παράγραφος 1 ή το δείκτη συγχρηματοδότησης ανά άξονα ή την εισαγωγή νέων μέτρων.

5. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τις δικαιούχους χώρες να υποβάλουν πρόταση για την τροποποίηση του προγράμματος σε περιπτώσεις που έχει τροποποιηθεί η σχετική κοινοτική νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Υλοποίηση

Τμήμα 1

Αρχές και δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 186

Αρχές υλοποίησης

1. Η υλοποίηση αυτής της συνιστώσας διεξάγεται από τη δικαιούχο χώρα με βάση την αποκεντρωμένη διαχείριση χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους όπως αναφέρεται στο άρθρο 18.

2. Περαιτέρω διατάξεις μπορούν να καθοριστούν στις τομεακές συμφωνίες και τις συμφωνίες χρηματοδότησης που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8.

Οι διατάξεις είναι συνεπείς με τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζονται για την αγροτική ανάπτυξη στα κράτη μέλη.

▼B

Άρθρο 187

Υπολογισμός των πληρωμών

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 44, η κοινοτική συνεισφορά στα προγράμματα στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας υπολογίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συγχρηματοδότησης που καθορίζεται για κάθε άξονα προτεραιότητας στην απόφαση χρηματοδότησης στην επιλέξιμη δαπάνη που πιστοποιείται σε κάθε δήλωση δαπανών, με την επιφύλαξη της υψηλότερης κοινοτικής συνεισφοράς που συνδέεται με κάθε άξονα προτεραιότητας.

Άρθρο 188

Προχρηματοδότηση

▼M2

1. Για τις ανάγκες της παρούσας συνιστώσας, οι πληρωμές της προχρηματοδότησης μπορούν να φθάσουν το 30 % της συνεισφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τρία πλέον πρόσφατα έτη του σχετικού προγράμματος. Με την επιφύλαξη διαθέσιμων πιστώσεων στον προϋπολογισμό, η προχρηματοδότηση μπορεί να καταβληθεί σε δύο ή περισσότερες δόσεις.

▼B

2. Σε περιπτώσεις που τα ποσά που καταβάλλονται ως προχρηματοδότηση, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, δεν είναι επαρκή για να διασφαλίσουν την έγκαιρη πληρωμή των απαιτήσεων εκ μέρους των τελικών δικαιούχων, τα ποσά αυτά μπορεί να αυξηθούν κατά την περίοδο της υλοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζονται στις τομεακές συμφωνίες και τις συμφωνίες χρηματοδότησης, ώστε να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες, με την προϋπόθεση ότι το σωρευτικό ποσό των πληρωμών προχρηματοδότησης δεν υπερβαίνει των 30 % της κοινοτικής συνεισφοράς για τα τρία πλέον πρόσφατα έτη, όπως ορίζεται στη συμφωνία χρηματοδότησης με την οποία θεσπίζονται τα πολυετή προγράμματα.

3. Η πρώτη δόση της προχρηματοδότησης καταβάλλεται από την Επιτροπή εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 42 παράγραφος 1. Μπορούν να καταβληθούν επιπλέον δόσεις μετά από αίτημα της δικαιούχου χώρας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 189

Εκκαθάριση των λογαριασμών

Οι λεπτομερείς διατάξεις για την εκκαθάριση των λογαριασμών καθορίζονται στις τομεακές συμφωνίες και τις συμφωνίες χρηματοδότησης, όπως αναφέρεται στα άρθρα 7 και 8 αντιστοίχως. Είναι συνεπείς προς τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζονται για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου [1] και τους κανονισμούς για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του. Οι διατάξεις μπορεί μεταξύ άλλων να προβλέπουν διαβούλευση της Επιτροπής των Γεωργικών Ταμείων.

Άρθρο 190

Κριτήρια για δημοσιονομικές διορθώσεις

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 51 παράγραφος 2, η Επιτροπή εφαρμόζει, ανάλογα με τις διαπιστώσεις της, είτε κατ' αποκοπή διορθώσεις είτε περιπτωσιακές διορθώσεις ή διορθώσεις βασιζόμενες σε προβολή των διαπιστώσεων.

[1] ΕΕ L 209 της 11.8.2005, σ. 1.

▼B

Τμήμα 2

Αξιολόγηση και παρακολούθηση

Άρθρο 191

Εκ των προτέρων, ενδιάμεσες και εκ των υστέρων αξιολογήσεις

1. Σύμφωνα με το άρθρο 57, το πρόγραμμα υπόκειται σε εκ των προτέρων, εκ των υστέρων και, κατά περίπτωση, σε ενδιάμεσες αξιολογήσεις που διεξάγονται από ανεξάρτητους αξιολογητές υπό την ευθύνη της δικαιούχου χώρας.

2. Κατά τις αξιολογήσεις εκτιμάται η υλοποίηση του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 12 του κανονισμού ΜΠΒ.

3. Λεπτομέρειες σχετικά με τις αξιολογήσεις μπορούν να καθοριστούν στις τομεακές συμφωνίες ή τις συμφωνίες χρηματοδότησης που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8 αντιστοίχως. Οι λεπτομέρειες αυτές είναι συνεπείς προς τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζονται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών.

Άρθρο 192

Τομεακή επιτροπή παρακολούθησης

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59, η δικαιούχος χώρα συγκροτεί τομεακή επιτροπή παρακολούθησης.

2. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης απαρτίζεται από αντιπροσώπους των σχετικών αρχών και φορέων, και τους ενδεδειγμένους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς εταίρους. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει και εγκρίνει τον εσωτερικό της κανονισμό.

3. Η τομεακή επιτροπή παρακολούθησης προεδρεύεται από έναν εκπρόσωπο της δικαιούχου χώρας. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της τομεακής επιτροπής παρακολούθησης.

4. Η πρόοδος, η απόδοση και η αποτελεσματικότητα του προγράμματος ως προς τους στόχους του μετρώνται μέσω δεικτών σχετικών με την αρχική κατάσταση καθώς και με τη δημοσιονομική εκτέλεση, την απόδοση, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των προγραμμάτων.

Άρθρο 193

Τομεακές ετήσιες εκθέσεις

▼M1

1. Στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, οι τομεακές ετήσιες εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 1 υποβάλλονται στην Επιτροπή, στον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ και στον εθνικό διατάκτη εντός έξι μηνών από το τέλος κάθε πλήρους ημερολογιακού έτους υλοποίησης του προγράμματος.

▼B

α) Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης, και καλύπτουν ειδικότερα την επίτευξη των καθορισθέντων στόχων, τα προβλήματα τα οποία ανέκυψαν κατά τη διαχείριση του προγράμματος και τα μέτρα που ελήφθησαν, τη δημοσιονομική εκτέλεση, καθώς και τις διεξαχθείσες δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

β) Οι τομεακές ετήσιες εκθέσεις εξετάζονται από την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης πριν από την υποβολή τους.

▼B

2. Μετά την εξέταση από την τομεακή επιτροπή παρακολούθησης, υποβάλλεται στην Επιτροπή και τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ τομεακή τελική έκθεση, τουλάχιστον έξι μήνες μετά την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας της δαπάνης στο πλαίσιο του προγράμματος.

Άρθρο 194

Περαιτέρω διατάξεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων

Περαιτέρω διατάξεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων μπορούν να καθοριστούν στις τομεακές συμφωνίες και τις συμφωνίες χρηματοδότησης που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8. Οι διατάξεις αυτές είναι συνεπείς προς τους σχετικούς κανόνες που εφαρμόζονται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών.

ΜΕΡΟΣ III

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 195

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από 1ης Ιανουαρίου 2007.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

▼B

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τυποποιημένος κατάλογος τομέων και σχετικές απαιτήσεις όπως αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2

1. **Έλεγχος (σύσταση και διαχείριση της οργάνωσης και του προσωπικού)**

α) Πολιτικές περί δεοντολογίας και ακεραιότητας

— διασφαλίζεται ότι η νοοτροπία για την οργάνωση που απαιτείται από την ιεραρχία είναι κατανοητή σε ολόκληρη την οργάνωση.

β) Διαχείριση παρατυπιών και αναφορά

— διασφαλίζεται ότι παρατυπίες που σημειώνονται στα χαμηλότερα κλιμάκια της οργάνωσης αναφέρονται δεόντως και τυγχάνουν της δέουσας συνέχειας, μεταξύ άλλων και προστασία των ατόμων που καταγγέλλουν τις παρατυπίες.

γ) Σχεδιασμός προσωπικού, προσλήψεις, κατάρτιση και αξιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ευαίσθητων θέσεων)

— διασφάλιση του επαρκούς αριθμού και της ποιότητας του προσωπικού σε όλα τα επίπεδα.

δ) Ευαίσθητα καθήκοντα και σύγκρουση συμφερόντων

— διασφαλίζεται ότι επισημαίνεται το προσωπικό που καταλαμβάνει «ευαίσθητες θέσεις» (δηλαδή θέσεις όπου το προσωπικό μπορεί να καταστεί ευάλωτο λόγω μη οφειλόμενης επιρροής εξαιτίας της φύσεως των επαφών του με τρίτα μέρη ή λόγω των πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους),

— διασφαλίζεται ότι διενεργούνται ενδεδειγμένοι έλεγχοι (μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, εκ περιτροπής ανάθεση καθηκόντων) στις ευαίσθητες θέσεις,

— διασφαλίζεται ότι υφίστανται διαδικασίες για να επισημαίνεται και να αποφεύγεται η σύγκρουση συμφερόντων.

ε) Θέσπιση νομικών βάσεων για οργανισμούς και άτομα

— διασφαλίζεται ότι φορείς και άτομα διαθέτουν πλήρη νομική κάλυψη για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

στ) Τυπική θέσπιση της λογοδοσίας, ευθύνης, ανάθεσης αρμοδιότητας, και κάθε άλλης σχετικής εξουσίας, για όλα τα καθήκοντα και τις θέσης σε ολόκληρη την οργάνωση:

— διασφαλίζεται ότι κανένα από τα μέλη του προσωπικού δεν έχει αμφιβολίες ως προς το εύρος των αρμοδιοτήτων του. Για δεσμεύσεις ή πληρωμές προς τρίτους, ένα και μόνο στέλεχος είναι υπεύθυνο για όλες τις πλευρές της συναλλαγής,

— όροι εντολής, περιγραφή θέσεων απασχόλησης κ.λπ. είναι επικαιροποιημένοι και γνωστοί.

2. **Σχεδιασμός/διαχείριση κινδύνου (σχεδιασμών των παρεμβάσεων)**

α) Επισήμανση των κινδύνων, αξιολόγηση και διαχείριση

— διασφαλίζεται ότι οι κίνδυνοι επισημαίνονται και τυγχάνουν διαχείρισης, ειδικότερα ότι διατίθενται σε όλους τους τομείς επαρκείς ελεγκτικοί πόροι, σε αντιστοιχία προς τη σημασία των διαφόρων κινδύνων.

▼B

β) Καθορισμός στόχων και διάθεση πόρων έναντι αυτών των στόχων

— διασφαλίζεται ότι τίθενται, σε όλες τις βαθμίδες, κατάλληλοι (και μετρήσιμοι) στόχοι ως προς το επίπεδο απόδοσης και αντίκτυπου, και ότι αυτοί είναι κατανοητοί σε ολόκληρη την οργάνωση,

— διασφαλίζεται ότι οι πόροι κατανέμονται κατάλληλα έναντι αυτών των στόχων, με τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης,

— διασφαλίζεται ότι η αρμοδιότητα ως προς τους εν λόγω στόχους είναι σαφής.

γ) Σχεδιασμός της διαδικασίας υλοποίησης

— διασφάλιση σαφούς σχεδιασμού των φάσεων που απαιτούνται για την επίτευξη στόχων, μεταξύ άλλων, χρονοδιάγραμμα και ευθύνη για κάθε φάση, και κριτική ανάλυση της πορείας, όπου αυτό είναι αναγκαίο.

3. **Δραστηριότητες ελέγχου (υλοποίηση των παρεμβάσεων)**

α) Διαδικασίες επαλήθευσης

— διασφάλιση διπλών ελέγχων σε όλες τις φάσεις διεξαγωγής της συναλλαγής (εκ των προτέρων και, κατά περίπτωση, εκ των υστέρων).

β) Διαδικασίες εποπτείας με υπεύθυνη διαχείριση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί σε υφισταμένους (μεταξύ άλλων και ετήσιες δηλώσεις αξιοπιστίας από υφισταμένους)

— διασφαλίζεται ότι η αρμοδιότητα υποστηρίζεται από ενεργό εποπτεία — και δεν θεωρείται απλώς μια παθητική ή θεωρητική έννοια.

γ) Κανόνες για κάθε τύπο σύναψης συμβάσεων και επιχορηγήσεων

— διασφάλιση του κατάλληλου νομικού πλαισίου για όλες τις διαδικασίες αναλήψεις υποχρεώσεων αυτού του τύπου.

δ) Διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων και αναλυτικών καταλόγων ελέγχου) για κάθε φάση της σύναψης συμβάσεων και επιχορηγήσεων (π.χ. τεχνικές προδιαγραφές, επιτροπές αξιολόγησης, αναφορά των εξαιρέσεων κ.λπ.)

— διασφαλίζεται ότι κάθε μέλος του προσωπικού έχει σαφή επίγνωση των αρμοδιοτήτων του σε αυτούς τους τομείς.

ε) Κανόνες και διαδικασίες δημοσιότητας

— διασφαλίζεται ότι πληρούνται αυτές οι κοινοτικές απαιτήσεις.

στ) Διαδικασίες πληρωμής (συμπεριλαμβανομένων και διαδικασιών επιβεβαίωσης, ή/και όρων επιλεξιμότητας, επιτοπίων, όπου αυτό είναι αναγκαίο)

— διασφαλίζεται ότι οι πληρωμές γίνονται μόνο για αιτιολογημένες αιτήσεις πληρωμών που πληρούν όλες τις συμβατικές απαιτήσεις.

ζ) Διαδικασίες για την παρακολούθηση της εκτέλεσης της συγχρηματοδότησης

— διασφαλίζεται ότι πληρούνται αυτές οι κοινοτικές απαιτήσεις.

η) Διαδικασίες του προϋπολογισμού για να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα των κονδυλίων (συμπεριλαμβανομένων και των κονδυλίων για τη συνέχιση της υλοποίησης σε περίπτωση που η κοινοτική χρηματοδότηση καθυστερήσει ή ανασταλεί)

— διασφαλίζεται ότι η εθνική αρχή είναι σε θέση να εκπληρώσει τις τοπικές συμβατικές υποχρεώσεις της ανεξάρτητα από καθυστερήσεις ή διακοπές της χρηματοδότησης από την Επιτροπή.

▼B

θ) Διαδικασίες για τη συνέχεια των δράσεων

— διασφαλίζεται ότι επισημαίνονται σοβαροί κίνδυνοι ως προς τη συνέχεια (π.χ. όσον αφορά την απώλεια δεδομένων, απουσία ατόμων κ.λπ.) και ότι υπάρχουν, κατά το δυνατόν, εναλλακτικά σχέδια δράσης.

ι) Λογιστικές διαδικασίες

— διασφαλίζεται πλήρη και διάφανη λογιστική παρακολούθηση με βάση αποδεκτές λογιστικές αρχές.

ια) Διαδικασίες προσέγγισης

— διασφαλίζεται ότι, όπου αυτό είναι δυνατό, τα υπόλοιπα των λογαριασμών συγκρίνονται έναντι πληροφοριών τρίτων.

ιβ) Αναφορά των εξαιρέσεων, μεταξύ άλλων εξαιρέσεων από τις κανονικές διαδικασίες που έχουν εγκριθεί στο κατάλληλο επίπεδο, μη εγκεκριμένες εξαιρέσεις και ελεγκτικά κενά, όπου αυτά επισημαίνονται

— διασφαλίζεται ότι οι αποκλίσεις από τις κανονικές πρακτικές καταγράφονται πάντοτε, και αναθεωρούνται σε κατάλληλα επίπεδα.

ιγ) Διαδικασίες ασφαλείας (τεχνολογία της πληροφορίας και άλλες)

— διασφαλίζεται ότι τα περιουσιακά στοιχεία και τα δεδομένα τηρούνται σε ασφάλεια έναντι παρεμβάσεων και υλικής φθοράς.

ιδ) Διαδικασίες αρχειοθέτησης

— διασφαλίζεται η διαθεσιμότητα των εγγράφων — τουλάχιστον για την εξέταση από την Επιτροπή καθ' όλη τη διάρκεια των απαιτούμενων περιόδων που πρέπει να τηρούνται.

▼M1

ιε) Διαχωρισμός καθηκόντων

— διασφαλίζεται ότι διαφορετικά καθήκοντα της ίδιας συναλλαγής ανατίθενται σε διαφορετικό προσωπικό προκειμένου να διασφαλίζονται ορισμένοι αυτόματοι διπλοί έλεγχοι.

▼B

ιστ) Αναφορά των αδυναμιών στους εσωτερικούς ελέγχους

— διασφαλίζεται ότι καταγράφεται η αναφορά από οποιαδήποτε πηγή τυχόν αδυναμιών του εσωτερικού ελέγχου και ότι η αντίδραση της ιεραρχίας καταγράφεται και παρακολουθείται.

4. **Δραστηριότητες παρακολούθησης (εποπτεία των παρεμβάσεων)**

α) Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού των εκθέσεων ελέγχου και των συστάσεων (Σημείωση: διαφορετικοί από τις ελεγκτικές δραστηριότητες και την παρακολούθηση της διαχείρισης)

— διασφαλίζεται ότι στα ανώτατα κλιμάκια της ιεραρχίας παρέχονται μερικές ανεξάρτητες εκθέσεις ως προς τη λειτουργία των συστημάτων τους σε χαμηλότερα επίπεδα. Σε αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται εκ των υστέρων έλεγχος της συναλλαγής, αλλά θα πρέπει να είναι περισσότερο επικεντρωμένο στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του συστήματος και της μορφής της οργάνωσης.

β) Αξιολόγηση

— διασφαλίζεται ότι στα ανώτατα κλιμάκια της ιεραρχίας παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση του αντίκτυπου των παρεμβάσεων (επιπλέον άλλων πληροφοριών που λαμβάνουν σχετικά με τη νομιμότητα, την κανονικότητα και τις επιχειρησιακές διαδικασίες).

▼B

5. **Επικοινωνία (διασφαλίζεται ότι όλοι οι φορείς λαμβάνουν τις πληροφορίες που τους είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του ρόλου τους**

Τακτικές συσκέψεις συντονισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων για την ανταλλαγή πληροφοριών επί όλων των πτυχών του σχεδιασμού και της υλοποίησης, π.χ.:

i) τακτικές αναφορές ως προς την κατάσταση του σχεδιασμού των προγραμμάτων και των έργων,

ii) τακτικές αναφορές ως προς την υλοποίηση σε σύγκριση με το σχέδιο υλοποίησης

— διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (μεταξύ άλλων)

— πρόοδος κάθε διαδικασίας σύναψης συμβάσεων σε σχέση με το σχέδιο

— συστηματική ανάλυση των σφαλμάτων που αναφέρονται σε κάθε επίπεδο (π.χ. από ελεγκτές, εκ των υστέρων έλεγχοι, λογιστικοί έλεγχοι κ.λπ.)

— εκτέλεση των συμβάσεων

— σχέση κόστους των ελέγχων έναντι της ωφέλειας,

iii) τακτικές αναφορές σε όλα τα ενδεδειγμένα επίπεδα ως προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελέγχων

— διασφαλίζεται ότι όλο το προσωπικό σε όλα τα επίπεδα λαμβάνουν τακτικά πληροφορίες προκειμένου να πληρούν τις αρμοδιότητές τους.